

МОТИВИ

към Проекта на Програма за опазване на околната среда на Община Каварна 2021 г. – 2028 г.

1. Причини, които налагат приемането.

Програмата за опазване на околната среда се разработва на основание и в съответствие с изискванията на чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/.

Програмата за опазване на околната среда на Община Каварна 2021 г. – 2028 г. поставя рамки за дейностите в областта на опазване на околната среда като отчита влиянието на икономическите и социалните фактори. Предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции вследствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на устойчиво развитие, подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения и постигане на просперитет.

2. Цели, които се поставят.

Основните цели на Програмата за околна среда на Община Каварна 2021 г. – 2028 г. са следните:

- Да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Каварна, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване.
- Да открие приоритетите в разглежданата област.
- Да използва разумно природните дадености на територията на общината за развитие на икономическия потенциал.
- Да аргументира проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране.
- Подобряване качеството на живот на населението на общината.
- Опазване и поддържане на богатото биологично разнообразие на общината.
- Обединяване на усилията на общинските органи, държавни институции, населението и бизнеса на територията на общината за решаване на проблемите свързани с опазване на околната среда.
- Оптимално използване на финансови и човешки ресурси и съсредоточаването им за решаване на най-приоритетните и належащи проблеми, свързани с опазване на околната среда на територията на общината.

3. Финансови средства, необходими за прилагането на програмата.

Източниците за финансиране на дейностите по изпълнение на Програмата за опазване на околната среда на община Каварна 2021 г. – 2028 г. са от общинския бюджет, републиканския бюджет, фондовете на Европейския съюз и други национални и международни организации.

4. Очаквани резултати.

В Програмата за опазване на околната среда на община Каварна са заложили приоритети и цели, реализацията на които ще допринесат за общ положителен ефект върху състоянието и устойчивото развитие на компонентите на околната среда.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

При разработването на Програмата за околна среда на Община Каварна 2021 г. – 2028 г. са взети под внимание основните стратегически документи на Европейския съюз /ЕС/ и Организацията на обединените нации /ООН/, имащи отношение към устойчивата околна среда, най-новите политики на Европейската комисия /ЕК/ в областта на околната среда и устойчивото развитие, както и рамковите директиви и съответните национални и регионални стратегически документи.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
КАВАРНА
ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2028 ГОДИНА**

гр. Каварна, 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

I. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ ФАКТОРИ

- 1.1 Географска характеристика, местоположение и териториални граници на община Каварна
- 1.2. Административно – териториална характеристика
- 1.3. Релеф, поземлени и горски ресурси
- 1.4. Почви и полезни изкопаеми
- 1.5. Климат
- 1.6. Води и хидрографска мрежа

2. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

- 2.1. Демографски показатели
- 2.2 Икономически показатели

3. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

- 3.1 Атмосферен въздух
- 3.2 Води
 - 3.2.1 Водни ресурси
 - 3.2.2 Подземни води
 - 3.2.3 Повърхностни води
 - 3.2.4 Питейна вода
 - 3.2.5 Основни обекти, формиращи отпадъчни води
 - 3.2.6 Морски води

3.2.7 Канализация)

3.3 Земи и почви

3.4 Защитени територии и биоразнообразие

3.4.1. Защитени територии

3.4.2. Защитени зони

3.4.3 Животински свят в близост до урбанизирани зони и инфраструктурните трасета

3.4.4. Гори

3.4.5. Туристически потенциал и маршрути

4. АНАЛИЗ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

4.1. Отпадъци

4.1.1. Нормативна база и изисквания към общините

4.1.2. Количество и видове генерирани отпадъци

4.1.3. Събиране и третиране на отпадъците

4.1.4. Разделно събиране и рециклиране

4.1.5. Стари замърсявания и нерегламентирани сметища

4.2. Шум

4.3. Радиационна обстановка. Йонизиращи лъчения. Неионизиращи лъчения

5. УПРАВЛЕНСКИ ФАКТОРИ

5.1. Структура на управлението на дейности свързани с опазването на околната среда

5.2. Сътрудничество с други институции и организации, ангажирани с опазването на околната среда

II. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT АНАЛИЗ)

III. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

VII. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

VIII. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

Списък на често използваните съкращения

АИС - Автоматично измервателни станции

БДУВЧР – Басейнова дирекция за управление на водите в Черноморски район

БО – Битови отпадъци

ВиК - Водоснабдяване и канализация

ГТ – Горски територии

ГПСОВ - Градска пречиствателна станция за отпадъчни води

ДБ - Държавен бюджет

ДГФ - Държавен горски фонд

ЕО - екологична оценка

ЕИП - Европейското икономическо пространство

ЕС - Европейски съюз

ЗП – Земеделски производител

ЗООС - Закон за опазване на околната среда

ЗУО - Закон за управление на отпадъците

ЗВ – Закон за водите

ЗП- Закон за почвите

ЗБР - Закон за биологичното разнообразие

ЗЛР – Закон за лечебните растения

ЗЧАВ – Закон за чистотата на атмосферния въздух

ЗЗТ – Закон за защитените територии

ЗМДТ - Закон за местните данъци и такси

ЗМСМА - Закон за местното самоуправление и местната администрация

ЗУТ - Закон за устройство на територията

ЗОП – Закон за обществени поръчки

ЗЗТ - Закон за защитените територии

ЗЗ - Защитена зона

ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда

ИУЕЕО - излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

ИУГ – Излезли от употреба гуми

КАВ – Качество на атмосферния въздух

МОСВ – Министерство на околната среда и водите

МЗ – Министерство на здравеопазването

МВР – Министерство на вътрешните работи.

МИРГ - Местна инициативна рибарска група

МРРБ - Министерство на регионалното развитие и благоустройството

МРО – Масово разпространени отпадъци

МПС - моторни превозни средства

НСИ - Национален статистически институт

НЕМ - Национална екологична мрежа

НПО - Неправителствена организация

НУБА - Негодни за употреба батерии и акумулатори

НПО - Неправителствена организация

НСОС-Национална стратегия по околна среда

НСМОС – Национална система за мониторинг на околната среда

НФ-Национално финансиране

ОБ- общински бюджет

ОП- Оперативна програма

ОПОС – Оперативна програма околна среда

ОВОС - Оценка на въздействието върху околната среда

ОПУО - Общинска програма за управление на отпадъците

ООп - Организация по оползотворяване

ОУП - Общ устройствен план

ПВУ- План за възстановяване и устойчивост

ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда

ПУРБ - Плана за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление на водите

ПО – Производствени отпадъци

ПРЗ - препарати за растителна защита

ПО – Производствени отпадъци

ПООС - Програма за опазване на околната среда

ПРР-Програма за развитие на регионите

ПРСР-Програма за развитие на селските райони

ПС – Прагова стойност

ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадъчни води

ПДК – пределно-допустима концентрация

ПМ - пункт за мониторинг

РИОСВ – Регионална инспекция по околната среда и водите

РЗИ - Регионална здравна инспекция

РДО – Рамкова Директива за отпадъците

РДНО - Регионално депо за неопасни отпадъци

РОП – Разширена отговорност на производителя

РДГ – Регионална дирекция по горите

РСУО – Регионална система за управление на отпадъците

СДК - средноденонощни концентрации

СО – Строителни отпадъци

ТБО – Твърди битови отпадъци

ТГС- Трансгранично сътрудничество

ФЕС – фондове на Европейския съюз

ФМ - Финансовия механизъм

ФПЧ – фини прахови частици

ЦБ- Централен бюджет

ВЪВЕДЕНИЕ

Общините в Република България имат правомощия, задължения и отговорности по прилагане на законодателството по опазване на околната среда. Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Каварна е изготвена на основание и в съответствие с изискванията на чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр.91 от 25 септември 2002 г., изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.) (ЗООС).

Програмата за опазване на околната среда на община Каварна за периода 2021 – 2028 г. е изложение на основните цели и задачи на Общината в областта на опазване на околната среда и е ключов инструмент за подобряване състоянието на околната среда, чрез който целенасочено са планирани и подробно разписани конкретните дейности, които Общината ще предприеме за посочения времеви диапазон.

Следвайки водещите принципи в политиките за устойчиво развитие, Програмата поставя рамки за дейностите в областта на опазване на околната среда като отчита влиянието на икономическите и социалните фактори. Предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции вследствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на устойчиво развитие, подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения и постигане на просперитет.

При разработването на ПООС са взети под внимание основните стратегически документи на Европейския съюз (ЕС) и Организацията на обединените нации (ООН), имащи отношение към устойчивата околна среда, най-новите политики на Европейската комисия (ЕК) в областта на околната среда и устойчивото развитие, както и рамковите директиви и съответните национални и регионални стратегически документи.

ПООС е съобразена с европейското и националното законодателство в областта на опазване на околната среда и съответните стратегически документи: Общинския

план за развитие (ОПР) на община Каварна 2014-2020 г., Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за периода 2014-2030 г., План за интегрирано развитие на Община Каварна 2021 – 2027 г., регионални доклад за състоянието на околната среда на Регионална инспекция по околната среда и водите - Варна (РИОСВ-Варна) за 2020 г., План за устойчива градска мобилност 2013-2020, данни на Регионална здравна инспекция (РЗИ) Добрич и др.

Основните цели на програмата са:

- Да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Каварна, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- Да открие приоритетите в разглежданата област;
- Да използва разумно природните дадености на територията на общината за развитие на икономически потенциал;
- Да аргументира проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- Подобряване качеството на живот на населението на общината;
- Опазване и поддържане на богатото биологично разнообразие на общината;
- Обединяване на усилията на общинските органи, държавни институции, населението и бизнеса на територията на общината за решаване на проблемите свързани с опазване на околната среда;
- Оптимално използване на финансови и човешки ресурси и съсредоточаването им за решаване на най-приоритетните и належащи проблеми, свързани с опазване на околната среда на територията на общината.

При изготвянето на ПООС се установи, че Министерството на околната среда и водите (МОСВ) изпълнява проект по Оперативна програма „Добро управление“:

BG05SFOP001-2.016-0001-C01. Проектът се състои в разработване на Национална стратегия за околна среда, за десетгодишен период и План за действие към нея. Стратегията ще служи като документ, който ще очертае стратегическата рамка и приоритетни направления в областта на опазване на околната среда на национално равнище. При изпълнението на проекта ще се следват основните принципи на стратегическото планиране. Концепцията за изпълнение на проекта е в контекста и е съобразена с европейските и националните изисквания, добри практики и принципи в областта на опазване на околната среда. Стратегическа цел на проекта: разработена Национална стратегия за околна среда, с десетгодишен хоризонт на действие, с цели и приоритети за развитие на сектора на околната среда и План за действие към нея, съдържащ мерки за постигане на заложените стратегически цели. Ключово, не само по време на изпълнение на проекта, но и в дългосрочен аспект е осигуряване на прозрачност, ангажираност, координираност и интегрираност между екологичната политика и другите секторни политики.

Независимо от липсата на Национална стратегия за околна среда, при разработването на настоящата ПООС са формулирани цели и мерки, които са съобразени с елементите на националната политика по опазване на околната среда и са насочени към реализиране на местно ниво.

I. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

Основната цел в този раздел е да се установи съществуващото състояние на всички компоненти на околната среда (природо-географски и социално-икономически фактори), след като се идентифицират причините за състоянието им и се определят бъдещите тенденции за развитие. Представените изводи и препоръки от направените подробни анализи на средата са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на ПООС.

1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ ФАКТОРИ

1.1. Географска характеристика, местоположение и териториални граници на община Каварна

Общината е разположена в югоизточната част на област Добрич. С площта си от 481,367 km² заема 5-то място сред 8-те общините на областта, което съставлява 10,2% от територията на областта.

Границите на община Каварна са следните:

- на запад – община Балчик;
- на северозапад – община Генерал Тошево;
- на североизток – община Шабла;

- на юг и югоизток – Черно море.

1.2. Административно – териториална характеристика

Община Каварна е разположена в югоизточната част на област Добрич. Намира се в Североизточна България и е една от съставните общини на област Добрич. Селищната мрежа на общината съдържа двадесет села и един град - гр. Каварна. В групата на селата влизат едно от категорията "средни", пет "малки" и четиринадесет "много малки села" – с. Белгун, с. Било, с. Божурец, с. Българево, с. Видно, с. Вранино, с. Иречек, с. Каварна, с. Камен бряг, с. Крупен, с. Могилище, с. Нейково, с. Поручик Чунчево, с. Раковски, с. Свети Никола, с. Селце, с. Септемврийци, с. Топола, с. Травник, с. Хаджи Димитър, с. Челопечене.

1.3. Релеф, поземлени и горски ресурси

Релефът на община Каварна е равнинен до равнинно-хълмист, със слабо вертикална и хоризонтална разчлененост, преобладаващите наклони са от 3 до 5 градуса. Тук, в централната южна част на община Каварна, на 2 km навътре във водите на Черно море се вдава големият нос Калиакра. Максималната височина на община Каварна е 180 m, разположена северозападно от село Крупен. В границите на общината попадат най-източните части на Дунавската равнина – южните части на Добруджанското плато, както и части от Черноморското крайбрежие – брегова ивица и шелф. Крайбрежието, което обхваща територията е с ясно изразени стари и съвременни абразионни и акумулационни процеси. Между нос Шабла и нос Калиакра абразията е образувала многобройни пещери, подводни и надводни клипи. Една от най-разпространените акумулационни форми по крайбрежието е пясъчната плажна ивица. По крайбрежието са развити малки по размери плажни ивици с обща площ 74 000 кв.м. На брега на гр. Каварна е създадена изкуствена плажна ивица, която предпазва съществуващото свлачище от морската абразия. Черноморският релеф е различно широка, слабо наклонена на изток, подводна платформа. Облакът на подводния релеф се обуславя от морски тераси на различни дълбочини, върху които са оформени различни по големина валове.

Един от най-важните ресурси на община Каварна е близостта с морето, както и плодородната земя, в която са разположени неселените места. Добруджанският

чернозем е подходящ за развитието на разнообразни земеделски култури и лозови масиви. Почвата в северната част на общината е подходяща за отглеждане на технически и зърнено- фуражни култури.

Горският фонд в общината е съставен предимно от широколистна дървесна растителност – летен дъб, цер, обикновен орех, акация, полски ясен, мъждрян и др. горски видове. По нивите, с цел запазване на пшеничните зародиши от измръзване, са засадени полезащитни горски пояси. Равнинният характер на земята и плодородните почви са предпоставка за доброто развитие на селското стопанство. Голяма част от площите са земеделски земи. Теренът е слабо залесен, основно с топола, акация и ниски храстови видове. Горите се състоят от лесозащитни пояси, които имат голямо значение за задържане на влагата и спиране на силните северни ветрове.

1.4. Почви и полезни изкопаеми

Районът е изцяло зает от черноземни почви с техните разновидности – карбонатни, излужени и типични. Черноземните почви са с мощен хумусен хоризонт, плодородни, със слабо алкална до неутрална почвена реакция. В северната част на общината най-разпространеният почвен тип са слабоизлужените и излужени черноземи, подходящи за развитие на почти всички земеделски култури. Типичните карбонатни и силноизлужените черноземи заемат сравнително малки площи, петнисто разположени. Подходящи са за отглеждане на всички земеделски култури. Рендзините (интразонални хумусно-карбонатни почви) са подходящ почвен тип за отглеждане на лозя. Черноземите се намират на север от рендзините, които заемат ивица край морето и са подходящи за технически и зърнено-фуражни култури. Тежките черноземи и карасолуци се срещат северозападно от с. Вранино. Подходящи са за отглеждане на царевица, слънчоглед, пшеница.

Геоморфологичните процеси се характеризират с наличието на свлачища, ерозия и карстови форми. Стръмните брегове на суходолията, скалистите и свлачищни части от крайбрежната ивица, където са разпространени хумусно-карбонатни почви, в голямата си част са ерозирани. Преобладава площната ерозия.

На територията на общината се намира част от Добруджанското каменовъглено находище с установени запаси от черни каменни въглища.

От нерудните полезни изкопаеми се добива само варовик от съществуващите кариери „Българево“ (намира се между с. Българево и нос Калиакра на 2 км югоизточно от с. Българево и 10 км от гр. Каварна) и „Крупен“ (намира се на 1,5 км от с. Крупен). При с. Българево е разкрито находище на природен газ. Находището има локално значение.

1.5. Климат

Община Каварна се отнася към областта на умерено-континенталния климат, който се формира под непосредственото влияние на Черно море. Характерна особеност на климата са малките количества валежи и ветровият режим – студени континентални северни въздушни маси през зимата. Преобладаващата посока на вятъра в района на нос Калиакра, разположена в открит морски район, е от северната четвърт на хоризонта. Скоростта на вятъра в района е най-висока през зимата и пролетта, когато достига 6,5 – 8 м/сек и най-ниска през лятото и есента – по-малка от 5 м/сек. Средногодишната температура на въздуха е + 11, 8 ° С. Районът е относително студен за неговата географска ширина със средни температури + 0,8 ° С през януари и 22,3 ° С – през юли. За района на община Каварна е характерен относително нисък коефициент на температурните инверсии, т.е. увеличаване на температурата в посока от по-ниските към по-високите части на някой въздушен слой. Годишната температурна амплитуда е 21,7 – 21,9 ° С. Районът спада към най-сухите райони на България. Общото средногодишно количество на валежите е в границите 411- 480 мм. Максималните валежни суми за района на община Каварна се отбелязва през есента (129 мм), минималните през пролетта (110 мм) и лятото (106 мм). Средно за зимата – 120 мм.

Около 8-10% от валежите са във вид на сняг. Дните с валежи от сняг са през периода декември-февруари. Поради по-високото термично ниво броят на дните със снежна покривка е около 16. С отдалечаване от брега във вътрешността, дните

със снежна покривка рязко се увеличават. Най-много дни със снежна покривка се наблюдават през януари.

1.6. Води и хидрографска мрежа

Районът на общината съгласно физико-географското райониране попада в Добруджанската подобласт на Източна Дунавска равнина. Повърхностните води на сушата се отнасят към Черноморската водосборна област. В хидроложко отношение районът се отнася към подобласт с преобладаващо дъждовно подхранване и район с преобладаващо влияние на подпочвеното подхранване. Общината е бедна на повърхностни водни ресурси на сушата – няма реки и езера. Повърхностните води по принцип не са замърсени от производствени дейности. В района на крайбрежната зона на гр. Каварна повърхностните води се формират от атмосферни валежи, повърхностни атмосферни води от водосборната област и от карстови извори. Безпрепятственото им оттичане се осигурява от естествените релефни форми /локални дерета/ по склоновете на Шейтан баир, Чаир бунар и хълм Чиракмана, като теренните води се вливат в Каварненски дол и долината “Кочбунар”, образуващи малки рекички, течащи почти през цялата година. Рекичките от двата дола се вливат естествено в Черно море.

Минерална вода е разкрита на дълбочина 1100 м в малмваланжския водоносен хоризонт, участък Каварна. Водата е слабо минерализирана, подходяща за ежедневна употреба. Има стабилен физико-химичен състав и се отнася към хидрокарбонатно-хлоридна, натриево-калциево-магнезиева вода. По качество се причислява към „трапезната вода“.

Морските води са ценно природно богатство, важен ресурс за развитието както на туризма, така също и на икономиката на общината.

2. СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

2.1. Демографски показатели

Основните показатели, които се представят в настоящата част и на база на които се извършва анализ на демографското състояние на община Каварна са: население (градско и селско население), раждаемост, смъртност, възрастова

структура на населението и вътрешна миграция. Община Каварна е 5-тата по големина на територията на област Добрич. В състава на общината има 21 населени места, посочени в таблицата:

Населено място	ЕКАТТЕ	Категоризация
гр. Каварна	35064	3
с. Белгун	03318	7
с. Било	04090	8
с. Божурец	05009	7
с. Българево	07257	5
с. Видно	11003	7
с. Вранино	12173	7
с. Камен бряг	35746	8
с. Крупен	40049	8
с. Могилище	48828	8
с. Нейково	51408	8
с. Поручик Чунчево	57861	8
с. Раковски	62092	7
с. Свети Никола	65543	7
с. Селце	66113	7
с. Септемврийци	66281	6
с. Травник	72936	8
с. Хаджи Димитър	77044	8
с. Челопечене	80340	8
с. Иречек	32768	8
с. Топола	72693	7

По показател „население“ община Каварна попада в категорията на малките общини (с население до 30 хил. д.). По данни на НСИ към 31.12.2020 г. населението

на община Каварна възлиза на 13 773 души, като градското население е 10 627 души, а в селата 3 146 души.

Населени места	Население по години (градско и селско)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Община Каварна	14575	14394	14208	14020	13877	13773
гр. Каварна	11055	10982	10873	10767	10690	10627
с. Белгун	329	319	329	321	334	331
с. Било	20	17	15	15	13	12
с. Божурец	108	99	94	92	79	79
с. Българево	1185	1156	1125	1112	1089	1067
с. Видно	127	120	113	108	102	95
с. Вранино	223	220	214	214	215	214
с. Камен бряг	53	50	47	42	43	46
с. Крупен	31	28	28	27	27	28
с. Могилище	83	81	76	74	57	56
с. Нейково	57	57	56	53	51	45
с. Поручик Чунчево	24	24	20	18	17	26
с. Раковски	223	221	213	206	196	192
с. Свети Никола	190	186	181	178	179	180
с. Селце	108	91	90	79	79	80
с. Септемврийци	442	439	441	431	427	410
с. Топола	145	142	136	133	139	143
с. Травник	12	16	18	13	9	11
с. Хаджи Димитър	84	77	72	72	71	71
с. Челопечене	73	67	65	63	59	57
с. Иречек	3	2	2	2	1	3

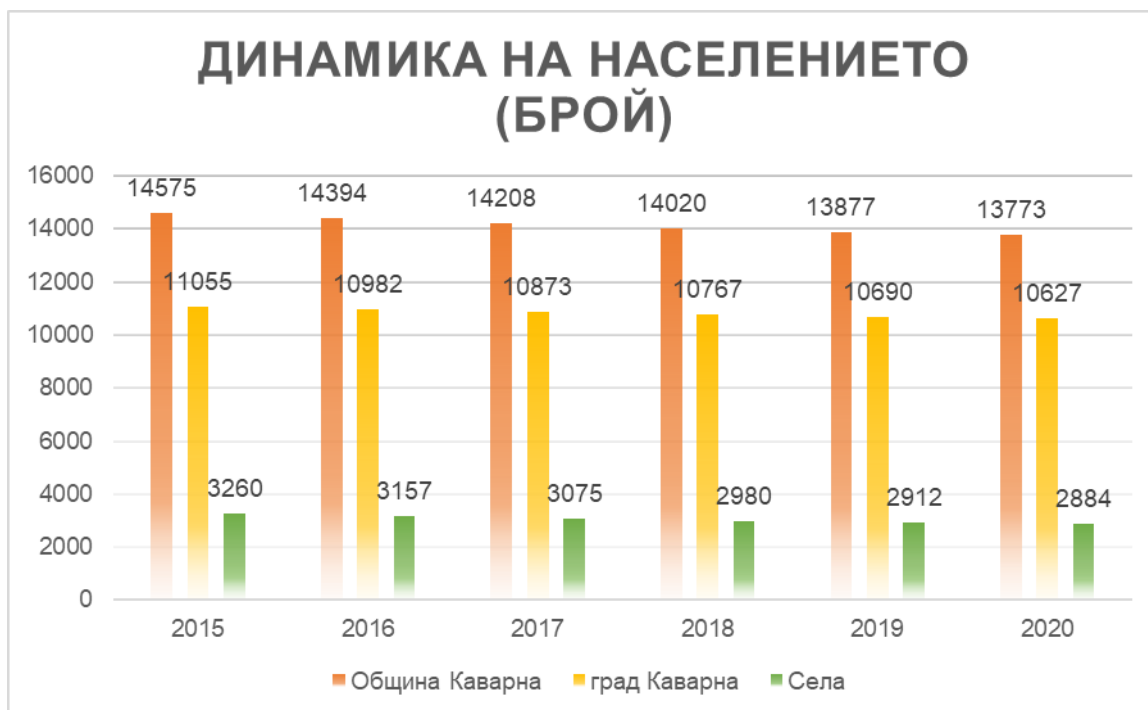
(според данни на НСИ-демографска статистика към дата 31.12.2020г.)

Според наличните данни за периода от 2015-2020 година може да се заключи, че темповете на намаляване на годишния брой на населението на община Каварна са относително равномерни, като средно за периода намалението е 1.1%. Градското население като брой за периода 2015-2020 г. бележи тенденция на намаление (от 11055 души през 2015 г. на 10627 души през 2020 г.). Населението на селата също намалява за периода от 3260 души през 2015 г. на 2884 души през 2020 г. или с 1.1%. На база на тези данни, може да се състави прогноза за населението в община Каварна за периода от 2021 г. до 2028 година.

Прогноза за населението в община Каварна през перспективния период 2021 - 2028 година							
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
13692	13538	13407	13250	13108	12964	12821	12681

Източник: НСИ

Динамиката на населението на община Каварна за периода 2015 - 2020 г. по населени места е представена на фигурата.

Източник: НСИ

По данни на ГД „ГРАО“ населението на община Каварна по постоянен адрес към края на 2019 г. е 15 889 души, а по настоящ адрес – 15 276 души, а към м. Септември 2020 г. – 15 810 души по постоянен адрес и 15 305 души – по настоящ адрес. Докато в селата на общината броят на населението по настоящ адрес е по-висок от този по постоянен адрес, за град Каварна тенденцията е обратна (посочена в таблицата).

Години	Община Каварна		Град Каварна		Села	
	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес
2015 г.	16319	15634	12575	11661	3744	3973
2016 г.	16270	15560	12580	11682	3690	3878
2017 г.	16106	15378	12480	11589	3626	3789
2018 г.	15996	15334	12456	11629	3540	3705
2019 г.	15889	15276	12407	11638	3482	3638
2020 г. – м.Септември	15810	15305	12361	11650	3449	3655

Източник: ГД „ГРАО“

Процесът на намаление на населението е резултат на отрицателно естествено възпроизводство. Характеристиката на естественото движение на населението на община Каварна за периода 2015 – 2020 г. показва, че раждаемостта не би могла да компенсира повишената смъртност на населението. За анализирания период броят на родените лица (всичко – момчета/момичета) в общината през 2015 г. са 116 души, а през 2020 г. са 93 души. В таблицата е посочено естественото движение на населението за периода 2015 – 2020 г. за община Каварна.

Години	Живородени (всичко)	Умрели (всичко)	Естествен прираст (всичко)
2015	116	261	-145
2016	111	209	-98

2017	112	241	-129
2018	100	221	-121
2019	113	211	-98
2020	93	84	-191

Източник: НСИ

В общината се наблюдават негативни демографски процеси, които се обуславят от общото застаряване на населението, спад на раждаемостта, отрицателен естествен прираст (за 2020 г., той достига до -191 души), миграция на млади хора към по-големи градове в страната или към други държави. Причините са комплексни, но най-голяма е тежестта на факторите: недостиг на работни места, ограничена възможност за реализация, ниско заплащане на труда. Налице е механичен отлив както от селата, така и от общинския център. Община Каварна е засегната от миграционни движения, както вътре в общината, така и извън границите ѝ. Отчетени са и миграционните движения, включващи, както заселване на лица от други общини, така и изселване на население извън общината. Тези процеси са важни и до голяма степен зависят от състоянието на местната икономика, условията на живот, от поведенчески и други мотивации за заселване и изселване. Данни за механичното движение на населението в периода 2015 г. – 2020 година се съдържат в таблицата.

Механичен прираст на населението на община Каварна							
години	заселени			изселени			механичен прираст
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	общо
2015	261	106	155	298	137	161	-37
2016	155	63	92	238	108	130	-83
2017	231	98	133	288	118	170	-57
2018	216	92	124	283	136	147	-67
2019	261	120	141	306	141	165	-45
2020	336	163	173	249	115	134	87

Източник: НСИ

В таблицата статистическите данни показват, че в община Каварна в периода 2015-2020 г. заселванията варират през отделните години, като през 2020 г. броят на заселените лица в общината е 336 души. Механичният прираст на населението за община Каварна е отрицателен. През 2020 г. се наблюдава положителен прираст. Той е 87 души.

Заселванията, като демографски процес показват, че по-привлекателен се очертава общинският център.

Източник: НСИ

Динамиката в броя на изселванията по години през периода 2015 г. - 2020 г. е неравномерно, според данните на НСИ изразена в таблицата. През последните години броят на изселените в градовете е по-нисък, 142 души за 2020 година и 193 души за 2019 година. През последните години, в селата се наблюдава спад на изселените лица. През 2020 година те са 107 души, а през 2019 година 113 души.

Изселени души		
Години	Градове	Села
2015	208	90
2016	139	99
2017	196	92
2018	180	103
2019	193	113
2020	142	107

Източник: НСИ

Основната възрастова структура на населението на общината е с изменения в броя и дела на лицата и в трите групи възрасти (0-14 години, 15-64 години и 65+ години) в посока на застаряване.

Източник: НСИ

От общия брой на населението на община Каварна към 2020 г. е 13 773 души, разпределението по основни възрастови групи е, както следва:

- 1 870 души са във възрастовата група от 0 до 14 години, което съставлява 13.5% от общия брой на населението;
- 8 692 души са във възрастова група от 15 до 64 години, което съставлява 63.1% от общия брой на населението;
- 3 211 души са във възрастова група от 65+ години, което съставлява 23.3% от общия брой на населението.

Населението на град Каварна е със значително по-благоприятна възрастова структура в сравнение с населението на селата, в които близо 30% е на 65 и повече години.

2.2. Икономически показатели

Макар и широко застъпен, туризмът в община Каварна е сезонен, традиционен и все още твърде ограничено базиран на богатствата на природата – защитени зони и местности, минерални извори, уникална брегова ивица, опазена от интервенциите на презастрояването, благоприятен климат. Основният продаван продукт е морски ваканционен туризъм, заедно с културно- познавателни програми. Ценни ресурси за развитието на туризма в общината са:

- красива и девствена природа;
- богато културно-историческо наследство;
- възможности за практикуване на различни видове спорт, вкл. голф;
- 42 км, крайбрежна ивица;
- местни народни обичаи и празници;

По живописното крайбрежие с дължина от 42 км са развити малки плажни ивици. По крайбрежието са развити плажни пясъчни ивици с обща площ 74 000 кв.м. На територията на общината са оформени следните курортни зони и комплекси- Каварна, КК Карвуна, КК Бялата Лагуна, Трейшън Клифс и ВК Русалка. Открити са три туристическо-информационни центъра в град Каварна и селата Българево и Камен бряг. Калиакра е природен и археологически резерват и един от Стоте национални туристически обекта, който ползва мобилен екскурзовод „България на длан“. Туризмът се развива основно по крайбрежието, а покрайнините изостават,

въпреки наличието на интересни природни и антропогенни ресурси за развитие на алтернативен туризъм – познавателен, екологичен, селски и др.

През периода от 2015 г. до 2019 година се наблюдава увеличение на броя туристи с всяка следваща година. По данни на община Каварна броя на туристите през 2020 година значително е намалял с 25 199 броя, в сравнение с 2019 година. Отново по данни на общината се наблюдава и спад на броя реализирани нощувки, с 152 599 броя по-малко през 2020 г., в сравнение с 2019 година.

Години	Брой легла	Брой туристи	Брой реализирани нощувки		Общо брой реализирани нощувки
			българи	чужденци	
2015г.	3025	24 805	31 762	122 035	153 797
2016г.	3290	36 249	39 102	157 364	196 466
2017г.	3742	47 809	103 645	111 030	214 675
2018г.	4746	58 076	49 699	223 442	273 442
2019г.	4796	76 743	60 668	256 787	317 455
2020г.	4753	51 544	44 371	120 485	164 856

Източник: Община Каварна

Независимо от тенденцията към подобряване на туристическото развитие през периода 2015 г. – 2020 година в общината, ресурсите не се оползотворяват пълноценно и сегашната туристическа индустрия страда от подчертана сезонност, едностранчиво предлагане, некоординирано информационно обслужване, ниска натовареност на легловия капацитет, не добра инфраструктура, ниска ефективност, недостатъчна квалификация на кадрите и качество на обслужването, недостиг на атракции и съвременни форми на обслужване. Краткият туристически сезон обрича голяма част от работната ръка, заета в туризма, да търси други начини за препитание за по-дългата част от годината, вкл. мигриране към други райони.

Разпределението на населението на общината по отношение на **под, във** и **над** трудоспособната възрастна е отразено в таблицата за периода от 2015 г. до 2020 година.

Община Каварна	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени
Под трудоспособна възраст	1113	1094	1081	1075	1097	1040	1078	1026	1053	1025	1053	974
В трудоспособна възраст	4543	4170	4460	4092	4365	4031	4271	3968	4214	3901	4190	3900
Над трудоспособна възраст	1396	2259	1415	2271	1414	2261	1414	2263	2629	1620	1406	2250

Източник: НСИ

Тенденцията на намаляване на населението в трудоспособна възраст води до ограничаване на активното население на община Каварна.

Към 31.12.2020 година според данни на НСИ, населението в трудоспособна възраст са 8 090 брой.

В категорията „икономически активно население“ се включват лицата във възрастовите групи над 15 години. В него се включват както заетите, така и безработните лица, т.е. работната сила на общината. Данните в таблицата за 2019 г. показват, че при населението над 15 години (11 950 души) общият брой на икономически активното население в община Каварна е 5 717 души, а на икономически неактивното – 6 233 души. Коефициентът на икономическа активност за община Каварна е 47.8% за 2019 година, значително по-нисък от този средно за област Добрич, който е 54.1%.

	Население над 15 години	Икономически активни	
	брой	брой	Отн. Дял %
Община Каварна	11950	5717	47.8
Облас Добрич	147533	79873	54.1

Източници: НСИ, Агенция по заетостта

Броят на заетите лица е един от индикаторите за състоянието на икономиката. В община Каварна през 2018 г. в отчетените нефинансови предприятия са заети общо 3122 души. С най-висок дял са заетите в отчетените нефинансови предприятия в услугите (58.4% от общо заетите през 2018 г.).

На второ място по дял на заетите с минимална разлика са заетите в останалите две икономически дейности – индустрията (20.6%) и селското, горското и рибното стопанство (21.0%) от общо заетите лица в отчетените нефинансови предприятия в общината.

Източник: НСИ

Състоянието на безработицата в общината за периода 2019 г. - 2020 г. (м. ноември) е представено в таблицата.

Териториално ниво	Икономически активни	Регистрирани безработни	Регистрирани безработни до 29 г. вкл.		Регистрирани безработни с регистрация над 1 г.		Равнище на безработица
			брой	%	брой	%	
2019 г.							
Община Каварна	5717	319	38	11.9	4	1.3	5.58
Област Добрич	79873	3974	431	10.8	417	10.5	4.98
СИР	427876	23912	2792	11.7	6037	25.2	5.59
Р България	3282740	185266	24001	13.0	47871	25.8	5.64

Източник: Агенция по заетостта

Нивото на безработица за община Каварна през 2019 година е 5.58 %.

За 2020 г. следва да се има предвид, че безработицата е значително повлияна от световната пандемия от COVID-19, засегнала и страната. В структурата на безработните е регистрирано нарастване на броя на категориите лица, които са най-потърпевши на пазара на труда. На първо място това са лицата, регистрирани като безработни повече от 1 година. Освен тях като най-уязвими на пазара на труда са лицата с ниско образование, ниска квалификация или без квалификация. Те са и най-заstraшените категории лица от социално изключване.

Като основен извод, може да заключим, че негативната характеристика на трудовия пазар в община Каварна е по-ниският относителен дял на икономически активното население спрямо лицата над 15 годишна възраст в сравнение със средното ниво за област Добрич и цялата страна. Тенденцията на намаляване на контингента от население в трудоспособна възраст води до ограничаване на активното население,

от което се формира и работната ѝ сила. Високият дял на неактивното население в общината е едно ограничение за икономическия растеж.

Като цяло, перспективите за развитието на община Каварна, зависят до голяма степен от овладяването на негативните демографски процеси.

3. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

3.1 Атмосферен въздух

Националната политика по опазване чистотата на атмосферния въздух се основава на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ), чиято основна цел е намаляване на вредното въздействие и предотвратяване настъпването на опасности и щети върху здравето на хората, животните, растенията, природните и културните ценности от негативното изменение в качеството на атмосферния въздух в резултат на различни дейности.

На територията на област Каварна няма големи замърсяващи предприятия от миннодобивната, енергийната или химическата промишленост. Най-близките потенциални обекти на замърсяване на атмосферният въздух са химическите заводи в гр. Девня, които са на отстояние повече от 40 - 50 км. по въздушна линия. Доброто състояние на екологичната обстановка в областта отчасти се дължи и на икономическите промени в индустрията и селското стопанство, вследствие закриване на множество замърсяващи производства на локално ниво.

На територията на община Каварна няма постоянни режимни пунктове за определяне качеството на атмосферния въздух, тъй като липсват големи промишлени източници на атмосферно замърсяване.

Замърсяването в района на община Каварна се дължи на транспортния поток, битовото и административно отопление и на специфичната за района широкомащабна селскостопанска дейност /основно земеделие/.

По-слабо е влиянието на промишлеността, тъй като тя не е силно развита, а предприятията които са на територията не са сериозни емитери на вредни вещества в атмосферата.

В община Каварна няма разположена автоматична измервателна станция (АИС), част от Национална система за контрол качеството на атмосферния въздух в реално време на ИАОС. В област Добрич е налична една, разположена в гр. Добрич. Контролът за качеството на атмосферния въздух се определя на база измерванията на Регионална лаборатория – Варна към ИАОС. Следят се 7 показателя - ФПЧ10, ФПЧ2,5, озон, серен диоксид, амоняк, азотен оксид, въглероден оксид. Основен констатиран наднормен замърсител се явяват фините прахови частици (ФПЧ10).

Като заключение може да се отбележи, че съответствията с нормите по показател ФПЧ10 се поддържат и бележат тенденция на понижаване, като най-високи и най-голям брой наднормени стойности са регистрирани през зимните месеци в резултат от използването на твърди горива в битовия сектор и характерните за сезона – високи скорости на вятъра, които създават условия за задържане и натрупване на атмосферните замърсители в приземния въздушен слой.

В публикуван доклад на РИОСВ Варна за състоянието на околната среда за 2020 г., се отбелязва, че географските и икономически фактори в област Добрич, както и своевременният контрол, благоприятстват за запазването на чиста околна среда.

През летния сезон, поради прекомерния трафик има шумово замърсяване над допустимото и замърсяване на иначе чистия атмосферен въздух с прахови частици, въглеродни и азотни окиси. Разрастването на автомобилните потоци, остаряването и износването на голяма част от моторните превозни средства представляват заплаха за влошаване на екологическите характеристики на въздуха в прилежащите на пътните артерии райони.

Основен замърсител за района е прахът. С по-ниски стойности са серните оксиди, азотни оксиди, оловните аерозоли и въглеродния оксид. Наднормени стойности се

отчитат при показатели прах, а при въглеродния оксид и серния диоксид по-високи стойности /но в нормите/ са фиксирани по-рядко, главно през отоплителния зимен период.

На базата на получената информация, отчитайки интензивната въздушна циркулация, характерна за района, заключението е, че вредните емисии (с изключение на прах), свързани със стопанската дейност в района на общината са под пределно допустимите норми на атмосферно замърсяване и на територията на общината липсват източници и условия за създаване на трайна зона на замърсен атмосферен въздух.

Ниският потенциал на замърсяване на въздуха обуславя благоприятните санитарно-хигиенни условия на средата в района, който има и определен курортно-рекреационен потенциал.

В случай, че при осъществяване на имисионен контрол от РЛ Варна към ИАОС се установи, че в района на община Каварна общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и за нормите за отлагания, община Каварна следва да разработи програма за намаляване на нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми съгласно ЗЧАВ.

3.2 Води

3.2.1. Водни ресурси

- **Повърхностни водни ресурси**

Община Каварна е бедна на повърхностни водни ресурси на сушата – няма реки и езера, но за сметка на това граничи с Черно море. Качеството на морските води е задоволително по отношение на използването им за къпане и отглеждане на аквакултури.

От хидроложките условия, влияещи върху качеството на водите на Черно море значение имат вълновия режим, режимът на теченията, температурно - солевия режим и други хидрофизични показатели. Наблюдението и контролът върху състоянието на повърхностните води се осъществява в два пункта: при пристанището на гр. Каварна и в к.к. "Русалка" по линия на движението "Син флаг". Измервания са извършвани по показателите: температура на въздуха, температура на водата, рН, разтворен кислород, наситеност с кислород, окисляемост, разтворени вещества, неразтворени вещества, азот нитратен, азот амониев, азот нитратен, фосфати, БПК5, хлориди, сулфити и нефтопродукти. Замърсяването на морската вода в северните части на нашето Черноморие е в пряка зависимост от речния отток, замърсеността на река Дунав и характерни течения. През годините носител на „син флаг“ е попадал плаж „Бялата лагуна“, разположен южно от гр. Каварна.

3.2.2. Подземни води

Община Каварна се водоснабдява с питейна вода чрез каптирани извори и сондажни кладенци от два водоносни хоризонта, като около 90% от необходимите водни ресурси се добиват от дълбоки подземни води. Всички населени места в община Каварна са централно водоснабдени. Повечето имат селищни водоеми с достатъчен обем и след проведените ремонтни действия вече няма населени места с режим на водоснабдяване.

- **Минерални води**

Минерална вода е разкрита на дълбочина 1100 м, участък Каварна. Водоносният хоризонт е развит в окарстените варовици, доломити и доломитизирани варовици. Съгласно извършена балнеологична оценка на минерална вода, добита от сондаж № Р-54х Каварна, се прави заключение, че водата е слабо минерализирана, подходяща за ежедневна употреба. Данните, съгласно Протокол от изпитване № 287/05.02.2020 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води гр. София и Протокол за контрол на води № 23-Ж2-КВ/04.11.2019 гр. Добрич, минералната вода има стабилен физико-химичен състав и се отнася към

хидрокарбонатно-хлоридна, натриево-калциево-магнезиева вода. Характеризира се като хипотермална, минерализирана, без санитаро-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Отговаря на изискванията по Наредба №14 за курортните ресурси, местности и курорти (ДВ бр.79 от 1987 г., посл.изм. бр. 70 от 2004 г.) По качество се причислява към „трапезната вода“, има лечебно-профилактични свойства и оказва благоприятно въздействи при следните заболявания – стомашно-чревни, жлъчно-чернодробни, метаболитни и др. Подходяща е и за външно балнеолечение и балнеопрофилактика за периферна нервна система, ортопедични и травматологични заболявания (балнеологична оценка №182). На територията на общината са регистрирани общо 6 сондажа на минерална вода.

Сондаж	Температура на минералната вода, градуси по Целзий
Сондаж №Р-113, Каварна	40,00
Сондаж №Р-54х, Каварна	33,00
Сондаж №Вн-39, Каварна	32,50
Сондаж №Р-155х, Каварна	32,00
Сондаж №Р-33а "Тузлата-Бялата лагуна"	33,00
Сондаж Р-8х „Русалка“	32,00

Източник: Регистър на ресурсите на минералните води - публична общинска собственост по находища и водоземни съоръжения

3.2.3. Питейна вода и водоснабдяване

Общото водопотребление за община Каварна е 127 л/ж/днщ., от които 91,6 л/ж/днщ. за населението, а останалите 35,4 л. – за промишлени нужди.

Най-често срещаните и широко разпространени здравни рискове, свързани с питейната вода, са в зависимост от геоложките условия, от естествените и антропогенните химически вещества над определени нива, както и от болестотворни бактерии, вируси и паразити, попаднали в нея.

Водоизточниците на територията на Общината са подземни и на голяма дълбочина, което обуславя висока енергоемкост и по-висока цена на водните услуги, характерно за област Добрич. Населените места в община Каварна се водоснабдяват от помпените станции Каварна и Болата, и самостоятелните сондажни кладенци Крупен, Било, Нейково, Септемврийци, Белгун. По последни данни на НСИ, относителният дял на водоснабденото население в община Каварна е 99.9%, при средна стойност за страната 99.5%. Няма режим на водоснабдяване.

Според доклад за качеството на питейната вода в Европейския съюз, България постига нива на съответствие от 95-100% и по трите вида параметри (микробиологични, химични и радиологични характеристики) в големите зони за водоснабдяване, подаващи вода за повече от 5 000 души или подаващи количества вода над 1 000 m³ на денонощие. В качеството на водата за питейни нужди в община Каварна не са констатирани сериозни отклонения, на база годишния доклад на РЗИ Добрич за качеството на водата за питейно-битови цели за 2019 г. Относителният дял на изследваните от РЗИ-Добрич проби, дали отклонение от здравните норми по микробиологични показатели е 4.4%, при препоръчвани от СЗО - 5%. Налице е подобрение по тези показатели, като нестандартните проби са отчетливо по-малко в сравнение с 2018 г. и 2017 г. (съответно 11.4% и 11.08%).

Нестандартните проби по физикохимични показатели през 2019 г. са 20 проби (8%), при 5,93% през 2018 г. и от тях 18 са по показател “нитрати”. Конкретно през 2019 г. за община Каварна са отчетени 2 проби, нестандартни по показател нитрати в зона Каварна; зона Септемврийци – 2 проби, нестандартни също по показател нитрати и зона Могилище – 2 нестандартни проби (1 проба с нитрати и 1 проба с Колиформи, Ешерихия коли и нитрати). За сравнение през 2018 г. в зона Каварна е била отчетена една проба, нестандартна по показател нитрати, а в зона Било – 1

проба с нитрати и 1 проба с Колиформи, Ешерихия коли и нитрати. Като се има предвид, че през 2017 г в зона Каварна са отчетени 2 проби, нестандартни по микробиологични показатели и 2 проби, нестандартни едновременно по микробиологични показатели и нитрати, в зоните Септемврийци и Могилище - по 2 проби, нестандартни по показател нитрати; зони Крупен и Било - по 2 нестандартни проби (по 1 проба с нитрати и по 1 проба с Колиформи, Ешерихия коли и нитрати); и зона Селце - 2 нестандартни проби (1 проба с Колиформи и Ешерихия коли и 1 проба с Колиформи, Ешерихия коли и амониев йон), може да се отчете трайна тенденция за подобряване качествата на питейната вода в общината.

В община Каварна водоснабдителната мрежа е изградена основно в периода до 1972 г., като над 80% от нея са азбестоциментови водопроводи, чийто уплътнители на връзките вече са силно износени. В резултат на амортизацията и лошата поддръжка, ефективността на системата е ниска и загубите на вода както по външната, така и по вътрешната водопроводна мрежа, достигат над 70%, като полезно подадената вода до потребителите непрекъснато намалява. Голяма част от спирателните кранове и пожарните хидранти в град Каварна не действат и при аварии се спира водоподаването в целия град, като се източват огромни водни количества от мрежата. Това прави неотложна необходимостта от спешни мерки за обновяване на мрежата.

По-задълбочените проучвания на водопроводната мрежа, изготвени в прединвестиционни проучвания и най-вече при изготвянето на Генерални планове за агломерации на над 10 хил. екв. жители, са направени и хидравлични модели на водопроводната и канализационната мрежа, които дават основание да се твърди, че около 80% от загубите на вода се дължат на физически и технологични загуби, а 20% от загубите са търговски загуби (кражби, неотчитане и грешно измерване).

Контролът върху качеството на питейната вода се извършва от РЗИ, която периодично прави пробонабиране от помпените станции “Каварна I” и “Болата”, собствените водоизточници и консуматорите. За установяване на ефективността и непрекъснатостта на процеса на дезинфекция в питейните води на гр. Каварна,

РЗИ периодично проследява количеството на остатъчен хлор. Актуалната информация на РЗИ (м 10.2020 г.) за качествата на питейната вода в област Добрич не отчита отклонения от нормативните изисквания. По резултатите от анализите от извършения собствен и контролен мониторинг на ПСОВ “Каварна” се констатират превишения на индивидуалните емисионни ограничения, определени в издаденото разрешително по показатели общ азот и общ фосфор.

Провежданите ремонти на участъци от довеждащи водопроводи и улична водопроводна мрежа в селата Българево, Септемврийци, Камен бряг, Белгун, Видно и др. са необходими, но предимно аварийни и не водят до трайно решаване на проблема. С оглед намаляване на загубите на вода е необходимо да се реконструират магистралните водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа.

Голяма е необходимостта от реконструкция и модернизация на остарялата водопроводна мрежа с цел намаляване на големите загуби на питейни води и повишаване ефективността на водоснабдителните системи.

През 2017г. в гр. Каварна е официално открита филтрираща система за пречистване на питейна вода по инициатива на „Ротари Клуб – Каварна“ в партньорство с общината и гр. Шабла по проект „Доставка и инсталиране на системи за филтриране и пречистване на питейна вода в училищата на територията на Каварна и Шабла“. Основна цел на проекта е осигуряване на неограничен и лесен достъп до филтрирана питейна вода за децата в гр. Каварна и гр. Шабла и превенция на белодробни и бъбречни заболявания, като гаранция за здравословен живот.

Предприетите от община Каварна мерки за подобряване на водоснабдяването и качеството на подаваната вода за питейно-битови цели са дейности по:

- рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа на с. Българево;
- реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна система с. Видно;

- реконструкция и рехабилитация на довеждащ водопровод от напорен резервоар до с. Септемврийци;
- реконструкция и рехабилитация на довеждащ водопровод от напорен резервоар до с. Белгун.

3.2.4. Морски води

- **Води за къпане**

Профилите на водите за къпане се изготвят на основание изискванията на Директива 2006/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 февруари 2006 година за управление качеството на водите за къпане и за отмяна на Директива 76/160/ЕИО (ОВ L 64, 4.3.2006 г., стр. 37), както и Наредба № 5 за управление качеството на водите за къпане. Регионалната здравна инспекция извършва мониторинг на качеството на водите за къпане по показателите на цитираните нормативни документи и създава и поддържа база данни за извършения през сезона мониторинг; извършва оценка на качеството на водите за къпане и ги класифицира, съгласно нормативно определените критерии и процедури.

Министърът на здравеопазването и министърът на околната среда и водите и техните регионални структури са длъжни да предприемат всички реалистични и пропорционални мерки, които считат за подходящи за увеличаване броя на водите за къпане, класифицирани като "отлични" или "добри".

Профилите на водите за къпане се изготвят, преразглеждат периодично и актуализират от РЗИ, със съдействието на Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР), която предоставя всички данни от извършваните от басейновата дирекция мониторинг, оценки и други дейности в изпълнение изискванията на Закона за водите, които имат отношение към водите за къпане.

✓ **ЗОНА “РУСАЛКА – ЦЕНТРАЛЕН ПЛАЗЖ” ID BG3321765543008006**

РАЗПОЛОЖЕНИЕ:

Зоната за къпане е заобиколена от скалистия бряг в южната част на ваканционно селище „Русалка“. Намира се на 20 км източно от гр. Каварна, на север от нос Калиакра, в уникалния природен резерват „Птичия залив“ (известен още като Тауклиман и Наневска тузла). Това е изключително живописно място, с красиво насечен скалист бряг, малки закътани пясъчни ивици, вековни дъбове и други растителни видове, които привличат милиони представители на пернатия свят. В района до зоната има минерални извори с температура 32 градуса

ОПИСАНИЕ НА ЗОНАТА:

Теренът е скалист и стъпаловиден, покрит с тревиста, храстова и дървесна растителност. Разположена е по протежението на сравнително малка плажна ивица, чиято дължина достига 102 метра, а максималната ѝ ширина - 19 метра.

Бреговата зона е естествена, непроменена с времето. Дъното на бреговата зона е неравно и пясъчно-каменисто, с развита водна растителност – предимно водорасли.

Средната дълбочина на водата за къпане е около 1,5 метра. Разликата между приливите и отливите е несъществена – Черно море е определено като безприливно, съгласно доклада на БДЧР-Варна по Рамковата директива за водите. В разгара на сезона - от месец юни до средата на месец септември, плажът ежедневно се посещава от стотици летовници, предимно гости на ВС „Русалка“. При благоприятно време през най-натоварения период и почивните дни броят на плажуващите може да достигне 200–250. Замърсяването на водата от прекомерната експлоатация на плажната ивица е сведено до минимум: за плажуващите са осигурени тоалетни и душове, чиито отпадни води се отвеждат в канализационни шахти; сметосъбирането и поддържането на плажната ивица се извършва регулярно, по определен график от дружеството, стопанисващо ВС „Русалка“.

Водата се ползва само за къпане. Няма обособена зона за воден спорт.

Равнище на натиска от точкови източници на замърсяване:

В района, в близост до зоната е идентифициран един точков източник на замърсяване – ПСОВ на КК „Русалка“, която се разглежда като **значим точков източник**. Станцията работи на сезонен режим. В нея е предвидено да се извършва механично пречистване - емшерови кладенци. Същите са разположени на скална тераса, като районът е труднодостъпен. Няма постъпили данни за водни количества или за качество на заустената отпадъчна вода и поради тази причина оценка на антропогенния натиск не може да бъде направена.

През 2016 г. не е установено изтичане на отпадъчни води от изхода на ПСОВ в Черно море. Установената през 2015 г. авария на колектора, служещ за довеждане на отпадъчните води от КК „Русалка“ до ПСОВ е отстранена, колекторът е ремонтиран и изтичането на отпадъчни води е преустановено.

Във връзка с идентифициране на ПСОВ като потенциален източник на замърсяване, който би могъл да доведе до отклонения в качеството на водата в зоната за къпане и с оглед необходимостта от предприемане на своевременни и адекватни мерки за предотвратяване или ограничаване неблагоприятните последици за здравето, експлоатиращата организация има ангажимент своевременно да уведомява компетентните органи в случай на авария или друга необичайна ситуация, предполагаща отклонения от нормалната експлоатация на съоръженията и възникване на реален риск от изпускане на непречистени отпадъчни води, които да повлияят неблагоприятно зоната за къпане.

В района на влияние няма други повърхностни води, които могат да окажат негативно влияние върху зоната.

Равнище на натиска от дифузни източници на замърсяване:

Преобладаващо земеделската земя в района включва неполивни ниви.

Резултатите от прилагането на модифициран **LandUseSimplifiedIndex (LUSI-индекс)** за периода 2010-2013 г за ВТ BG2BS000C003, понастоящем ВТ BG2BS000C1003, показват, че дифузни източници на натиска са населените места и земеделските земи (преобладаващо земеделската земя в района включва неполивни ниви). Оценката на въздействието от земеползване (селскостопански

земи, индустриален тип земеползване и урбанизирани територии) показва минимален риск за неблагоприятно повлияване на крайбрежното водно тяло - корекционният коефициент за това водно тяло е равен на 1, крайната стойност на индекса е 1. Състоянието в резултат от натиска на дифузните източници е определено като „много добро”.

Оценка на риска от краткотрайно замърсяване:

В зоната не са наблюдавани необичайни ситуации, които биха могли да повлияят неблагоприятно качеството на водите за къпане. Не е регистрирана опасност от дифузно замърсяване и преливания, причинени от дъждове. Данните от проведения мониторинг върху качеството на водата не са регистрирали отклонения от здравните норми.

Досегашните наблюдения и проведената идентификация и оценка на причините за възможно замърсяване на водите в зоната не са показали риск от поява на краткотрайно замърсяване. В случай, че възникне такава опасност, са предвидени мерки за определяне характера, честотата и продължителността на инцидентното замърсяване, както и такива за определяне условията и причините, довели до него. Наред с това, от изключителна важност е предприемането на адекватни мерки за управление, с оглед своевременно предпазване здравето на къпещите се от неблагоприятното въздействие на възникналото замърсяване, мерки за информизиране на обществеността, както и такива за предотвратяване, намаляване или премахване на причините или предпоставките за неговата поява.

Основните стъпки при евентуално влошаване качеството на водите за къпане, в резултат от краткотрайно замърсяване са:

- осигуряване необходимото наблюдение в зоната;
- допълнително пробонабиране и изследване на водата от нея, при необходимост увеличаване честотата на провеждания мониторинг;
- прилагане на система за ранно предупреждение;
- определяне характера и продължителността на възникналото замърсяване;
- определяне евентуалните причини и предразполагащи условия за него;

- предприемане на мерки за: предпазване здравето на къпещите; информиране на обществеността; предотвратяване, намаляване или премахване на причините и условията, довели до влошаване качеството на водата в зоната;
- определяне на отговорни лица и график за предприемане на конкретни действия.

Категоризация на водите за къпане: на база резултатите от провеждания мониторинг на качеството на водата в зоната за къпане в рамките на четиригодишен период и оценката, извършена съгласно изискванията на европейското законодателство, същата е класифицирана като зона с отлично качество на водата.

✓ **ЗОНА “БОЛАТА” ID BG3321707257008007**

РАЗПОЛОЖЕНИЕ:

Зона "Болата" е разположена от северната страна на нос Калиакра и представлява малко заливче. От двете страни на зоната и плажната ѝ ивица се издигат стръмни ръждиво-кафеникави скални образувания с издълбани в тях пещери. В местността около зоната протича малка река, която се подхранва от множество извори. На мястото, където тя се влива в морето, се образува лагуна.

ОПИСАНИЕ НА ЗОНАТА:

Това е една от най-живописните зони по Черноморското крайбрежие. Уникална е с това, че е част от единствения резерват в България, включващ част от акваторията на морето, който обхваща както красивия плаж, така и околните скали и малката река.

Теренът е хълмист, с преобладаваща тревиста и дървесна растителност. Заобикалящите зоната скални масиви са допринесли за каменистата на места структура на плажа. Дължината на плажа достига 412 метра, а максималната ширина 110 метра.

Бреговата зона е полуестествена – изградени са две буни.

Дъното е равно и пясъчно, с развита водна растителност от водорасли.

Средната дълбочина на водата за къпане е около 1,2 метра. Разликата между приливите и отливите е несъществена – Черно море е определено като безприливно, съгласно доклада на БДЧР-Варна по Рамковата директива за водите.

В разгара на сезона - от средата на месец юни до края на месец август, плажът ежедневно се посещава от голям брой летовници (300 до 500) през най-благоприятното за плаж време на деня). Замърсяването на водата от прекомерната експлоатация на плажната ивица е сведено до минимум, сметосъбирането се извършва от общината.

Водата се ползва основно за къпане, но е известна и като място за гмуркане и риболов. Няма обособена зона за воден спорт.

Зоната попада в района на метеорологична станция – Калиакра, извършваща измервания за НИМХ-Варна, като данните от нея сочат, че за 2016 г. средната годишна сума на валежите е 359.7 л/кв. м и е най-малка спрямо отчетената през 2016 г. от останалите станции по Северното Черноморие. Измереното най-голямо количество валеж за денонощие е 28.8 мм и е най-малко спрямо отчетеното през периода останалите станции (значително понижено спрямо 2015 г.). Месеца с най-много валежи е януари, а с най-малко – декември.

Равнище на натиска от дифузни източници на замърсяване:

Преобладаващо земеделската земя в района включва неполивни ниви.

Резултатите от прилагането на модифициран **LandUseSimplifiedIndex (LUSI-индекс)** за периода 2010-2013 г за ВТ BG2BS000C003, понастоящем ВТ BG2BS000C1003, показват, че дифузни източници на натиска са населените места

и земеделските земи (преобладаващо земеделската земя в района включва неполивни ниви). Оценката на въздействието от земеползване (селскостопански земи, индустриален тип земеползване и урбанизирани територии) показва минимален риск за неблагоприятно повлияване на крайбрежното водно тяло - корекционният коефициент за това водно тяло е равен на 1, крайната стойност на индекса е 1. Състоянието в резултат от натиска на дифузните източници е определено като „много добро“.

Равнище на натиска от точкови източници на замърсяване:

В района на влияние няма повърхностни води, които могат да окажат негативно влияние върху зоната.

Оценка на риска от краткотрайно замърсяване:

В зоната не са наблюдавани необичайни ситуации, които биха могли да повлияят неблагоприятно качеството на водите за къпане. Не е регистрирана опасност от дифузно замърсяване и преливания, причинени от дъждове. Данните от проведения мониторинг върху качеството на водата не са регистрирали отклонения от здравните норми.

Досегашните наблюдения и проведената идентификация и оценка на причините за възможно замърсяване на водите в зоната не са показали риск от поява на краткотрайно замърсяване. В случай, че възникне такава опасност, са предвидени мерки за определяне характера, честотата и продължителността на инцидентното замърсяване, както и такива за определяне условията и причините, довели до него. Наред с това, от изключителна важност е предприемането на адекватни мерки за управление, с оглед своевременно предпазване здравето на къпещите се от неблагоприятното въздействие на възникналото замърсяване, мерки за информиране на обществеността, както и такива за предотвратяване, намаляване или премахване на причините или предпоставките за неговата поява.

Основните стъпки при евентуално влошаване качеството на водите за къпане, в резултат от краткотрайно замърсяване са:

- осигуряване необходимото наблюдение в зоната;

- допълнително пробонабиране и изследване на водата от нея, при необходимост увеличаване честотата на провеждания мониторинг;
- прилагане на система за ранно предупреждение;
- определяне характера и продължителността на възникналото замърсяване;
- определяне евентуалните причини и предразполагащи условия за него;
- предприемане на мерки за: предпазване здравето на къпещите; информиране на обществеността; предотвратяване, намаляване или премахване на причините и условията, довели до влошаване качеството на водата в зоната;
- определяне на отговорни лица и график за предприемане на конкретни действия.

Категоризация на водите за къпане: на база резултатите от провеждания мониторинг на качеството на водата в зоната за къпане в рамките на четиригодишен период и оценката, извършена съгласно изискванията на европейското законодателство, същата е класифицирана като зона с отлично качество на водата.

✓ **ЗОНА “КАВАРНА - ЦЕНТРАЛЕН” ID BG3321735064008008**

РАЗПОЛОЖЕНИЕ:

Водата за къпане прилежи към малък, изкуствено създаден плаж, в залив - на около 3 км южно от гр. Каварна. Оградена е от две буни: източната е част от пристанищния комплекс, а западната е доста по-малка. В най-западната точка на залива се намира нос Чиракман, който се извисява над морето и придава на зоната особен чар.

ОПИСАНИЕ НА ЗОНАТА

Достъпът до зоната е свободен, теренът е полегат от смесен тип с преобладаваща тревиста и дървесна растителност. Плажната ивица е в голямата си част изкуствено създадена, като дължината ѝ достига 490 метра, а максималната ширина 57 метра.

Бреговата зона е полуестествена, променена с времето – изградени са две буни. Дъното на бреговата зона е неравно и пясъчно-каменисто, с развита водна растителност – предимно водорасли.

Средната дълбочина на водата за къпане е около 1,5 метра. Разликата между приливите и отливите е несъществена – Черно море е определено като безприливно, съгласно доклада на БДЧР-Варна по Рамковата директива за водите. В разгара на сезона - от началото на месец юни до края на месец август, плажовете ежедневно се посещават от голям брой летовници (до 300 - 400 през най-благоприятното за плаж време на деня). Замърсяването на водата от прекомерната експлоатация на плажната ивица е сведено до минимум.

Водата се ползва основно за къпане, като няма обособени зони за воден спорт. Близостта на пристанищния комплекс би могла да повлияе върху качеството на морската вода при по-интензивна експлоатация и евентуални разливи, но като цяло, дейността му е ограничена и свързана основно с риболов и лов на рапани.

Поради непосредствената си близост до буната на пристанищния комплекс, водата за къпане в източната ѝ част, се ползва за риболов, гмуркане с акваланги и лов на рапани, докато на запад се използва основно за къпане.

Равнище на натиска от точкови източници на замърсяване:

В района, в близост до зоната за къпане, са идентифицирани 2 точкови източници на замърсяване – ГПСОВ на гр. Каварна и дере, преминаващо през територията на града.

ГПСОВ Каварна се разглежда като значим точков източник. Пречистените отпадъчни води от нея се заустват гравитачно след „лагуна“, (съоръжение за допречистване на отпадъчните води) на 230 м от ГПСОВ, на около 200 м от Черно море и на 1,5 км източно от буна №1 във воден обект - Сухо дере, II категория.

ГПСОВ работи със съоръжения за механично и биологично пречистване, както и с възможност за редукция на показател общ азот, но неефективно, без възможност за снижаване на показател общ фосфор. Пречиствателните съоръжения са в лошо

техническо състояние. В ГПСОВ не е извършвана реконструкция и модернизация през 2020 г.

Данните на РИОСВ от проведения за ГПСОВ Каварна контролен и собствен мониторинг за качеството на пречистените води през 2020 г. показват превишение по показателите общ азот и общ фосфор почти през цялата година, а през м. юни - по показател неразтворени вещества.

През 2020 г. не са констатирани аварийни ситуации, налагащи заустване на непречистени отпадъчни води в Черно море.

Във връзка с идентифициране на ПСОВ като потенциален източник на замърсяване, който би могъл да доведе до отклонения в качеството на водата в зоната за къпане и с оглед необходимостта от предприемане на своевременни и адекватни мерки за предотвратяване или ограничаване неблагоприятните последици за здравето, експлоатиращата организация има ангажимент своевременно да уведомява компетентните органи в случай на авария или друга необичайна ситуация, предполагаща отклонения от нормалната експлоатация на съоръженията и възникване на реален риск от изпускане на непречистени отпадъчни води, които да повлияят неблагоприятно зоната за къпане.

Мониторинг върху качеството на водата в дерето не се провежда. Принципно то може да бъде източник на замърсяване на акваторията с неразтворени вещества, отпадъци, нефтопродукти и др., които могат да попаднат в него от територията на града.

В близост до зоната за къпане няма разположени съоръжения, които да създават риск от замърсяване на водата в нея. Не се извършват локални зауствания на отпадъчни или дъждовни води, включително нерегламентирани зауствания. Канализацията е от смесен тип, няма изградена самостоятелна такава за дъждовни води.

Част от туристическите обекти функционират с локални пречистителни съоръжения. Отпадъчните води се подлагат на механично и биологично пречистване, след което се използват за напояване на тревните площи в съответните обекти. Дъждовните води от тези обекти се събират в резервоара на

локалните пречиствателни съоръжения и също се използват за поливане на тревните площи. Отпадъчните води от обектите, използващи черпателни ями се транспортират и третират в ГПСОВ Каварна.

В района на влияние няма други повърхностни води, които могат да окажат негативно влияние върху зоната.

Равнище на натиска от дифузни източници на замърсяване:

Преобладаващо земеделската земя в района включва неполивни ниви.

Резултатите от прилагането на модифициран **LandUseSimplifiedIndex (LUSI-индекс)** за периода 2010-2013 г за ВТ BG2BS000C004, включващо и настоящото ВТ BG2BS000C1004, показват, че дифузни източници на натиска са населените места и земеделските земи (преобладаващо земеделската земя в района включва неполивни ниви). Оценката на въздействието от земеползване (селскостопански земи, индустриален тип земеползване и урбанизирани територии) определя минимален риск за неблагоприятно повлияване на крайбрежното водно тяло - корекционният коефициент за това водно тяло е равен на 1, крайната стойност на индекса е 1. Състоянието в резултат от натиска на дифузните източници е определено като „много добро“ и тенденцията на екологичното състояние на крайбрежните тела през годините се подобрява.

Изменение на екологичното състояние на крайбрежните водни тела (ВТ)					
Водно тяло	*ПУРБ 2016-2021	2016	2017	2018	2019
“КАВАРНА - ЦЕНТРАЛЕН”	умерено	умерено	умерено	умерено	добро

*ПУРБ - Плана за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление на водите (ПУРБ) 2016 – 2021 г.

Оценка на риска от краткотрайно замърсяване:

В зоната не са наблюдавани необичайни ситуации, които биха могли да повлияят неблагоприятно качеството на водите за къпане. Не е регистрирана опасност от дифузно замърсяване и преливания, причинени от дъждове. Данните от проведения мониторинг върху качеството на водата не са регистрирали отклонения от здравните норми.

Досегашните наблюдения и проведената идентификация и оценка на причините за възможно замърсяване на водите в зоната не са показали риск от поява на краткотрайно замърсяване. В случай, че възникне такава опасност, са предвидени мерки за определяне характера, честотата и продължителността на инцидентното замърсяване, както и такива за определяне условията и причините, довели до него. Наред с това, от изключителна важност е предприемането на адекватни мерки за управление, с оглед своевременно предпазване здравето на къпещите се от неблагоприятното въздействие на възникналото замърсяване, мерки за информиране на обществеността, както и такива за предотвратяване, намаляване или премахване на причините или предпоставките за неговата поява.

Категоризация на водата за къпане: на база резултатите от провеждания мониторинг на качеството на водата в зоната за къпане в рамките на четиригодишен период и оценката, извършена съгласно изискванията на европейското законодателство, същата е класифицирана като **зона с добро качество на водата**.

✓ **ЗОНА “БОЖУРЕЦ - ТОПОЛА” ID BG3321705009008009**

РАЗПОЛОЖЕНИЕ

Зоната за къпане прилежи към бреговата ивица между селата Божурец и Топола в община Каварна. Равнинният терен завършва внезапно с почти отвесни скали, разкривайки прекрасна панорама към черноморската шир.

ОПИСАНИЕ НА ЗОНАТА

Достъпът до зоната е свободен, теренът е полегат от смесен тип с преобладаваща тревиста и дървесна растителност. Плажната ивица е с дължина 1307 метра и максимална ширина 25 метра. Характеризира се с пясъчно-камениста структура.

Бреговата зона е естествена, не е променена с времето. Дъното на бреговата зона е полегато и пясъчно, с развита водна растителност – предимно водорасли.

Средната дълбочина на водата за къпане е около 1,5 метра. Разликата между приливите и отливите е несъществена – Черно море е определено като безприливно, съгласно доклада на БДЧР-Варна по Рамковата директива за водите.

В разгара на сезона - от средата на месец юни до края на месец август, плажовете ежедневно се посещават от десетки летовници. При благоприятно време през най-натоварения период и почивните дни броят им може да достигне 400-500. Замърсяването на водата от прекомерната експлоатация на плажната ивица е сведено до минимум.

Водата се ползва основно за къпане, като водните спортове (водни ски, водни колела, ветроходство) и атракционите са ограничени.

Равнище на натиска от точкови източници на замърсяване:

В района на влияние не са идентифицирани точкови източници, директно заустващи в зоната или в близост до нея. Няма други повърхностни води, които могат да окажат негативно влияние върху нея.

Равнище на натиска от дифузни източници на замърсяване:

Вероятно е дифузно замърсяване с комплексен характер, включващ типа на земеползване в района (голям % на обработваемите площи) и влияние от р. Дунав в северната част на тялото.

Резултатите от прилагането на модифициран **LandUseSimplifiedIndex (LUSI-индекс)** за периода 2010-2013 г за ВТ BG2BS000C004 (сега част от ВТ BG2BS000C1013) показват, че дифузни източници на натиска са населените места и земеделските земи (преобладаващо земеделската земя в района включва

неполивни ниви). Оценката на въздействието от земеползване (селскостопански земи, индустриален тип земеползване и урбанизирани територии) определя минимален риск за неблагоприятно повлияване на крайбрежното водно тяло - корекционният коефициент за това водно тяло е равен на 1, крайната стойност на индекса е 1. Състоянието в резултат от натиска на дифузните източници е определено като „много добро“.

Оценка на риска за краткотрайно замърсяване:

Активиралите се предходни години свлачищни процеси в района биха могли да повлияят върху качеството на водата за къпане в зоната. Данните от проведенния мониторинг не са регистрирали отклонения от здравните норми.

Досегашните наблюдения и проведената идентификация и оценка на причините за възможно замърсяване на водите в зоната не са показали риск от поява на краткотрайно замърсяване. В случай, че възникне такава опасност, са предвидени мерки за определяне характера, честотата и продължителността на инцидентното замърсяване, както и такива за определяне условията и причините, довели до него. Наред с това, от изключителна важност е предприемането на адекватни мерки за управление, с оглед своевременно предпазване здравето на къпещите се от неблагоприятното въздействие на възникналото замърсяване, мерки за информиране на обществеността, както и такива за предотвратяване, намаляване или премахване на причините или предпоставките за неговата поява.

Основните стъпки при евентуално влошаване качеството на водите за къпане, в резултат от краткотрайно замърсяване са:

- осигуряване необходимото наблюдение в зоната;
- допълнително пробонабиране и изследване на водата от нея, при необходимост увеличаване честотата на провеждания мониторинг;
- прилагане на система за ранно предупреждение;
- определяне характера и продължителността на възникналото замърсяване;
- определяне евентуалните причини и предразполагащи условия за него;
- предприемане на мерки за: предпазване здравето на къпещите; информиране на обществеността; предотвратяване, намаляване или премахване на причините или предпоставките за неговата поява.

премахване на причините и условията, довели до влошаване качеството на водата в зоната;

- определяне на отговорни лица и график за предприемане на конкретни действия.

Категоризация на водите за къпане: на база резултатите от провеждания мониторинг на качеството на водата в зоната за къпане в рамките на четиригодишен период и оценката, извършена съгласно изискванията на европейското законодателство, същата е класифицирана като зона с добро качество на водата.

3.2.5. Отпадъчни води и канализация

След като България стана член на Европейския съюз, тя пое различни ангажименти, свързани с опазването на околната среда и по - специално на водите. В тази връзка страната е задължена да прилага Директива 91/271/ ЕО за пречистването на отпадъчните води от населените места, която е пренесена в българското законодателство и предвижда задължителни срокове за изграждане на ГПСОВ, както следва:

- за населени места с над 10 000 ЕЖ до края на 2010 г.;
- за населени места с от 2000 ЕЖ до 10000 ЕЖ до края на 2014 г.

Канализационната мрежа е предназначена да отвежда отпадъчните води от населените места (смесено или разделно се отвеждат битови, дъждовни и индустриални води) с последващо пречистване чрез изградената градска пречиствателна станция за отпадъчни води в гр. Каварна и пречиствателни съоръжения в курортните комплекси "Русалка" и „Тракийски скали“ които са частна собственост.

Пречиствателната станция за отпадъчни води на гр. Каварна се намира на около 2,5 км. югоизточно от града и граничи с общинското депо за неопасни отпадъци. ПСОВ е публична общинска собственост, като с договор Община Каварна е възложила експлоатацията ѝ на общинско дружество, като всички разходи по

ремонта и поддръжката на канализационната система се поемат от общинския бюджет.

Основният проект на Пречиствателната станция за отпадъчни води гр. Каварна е разработен за два етапа на изпълнение, като първият етап е въведен в експлоатация през 1999 г. Поради технически проблеми, състоящи се в лошо конструиране на механичното стъпало и биобасейни, оборудвани с повърхностни турбоаератори, които дават дефекти през периода 2003 -2006г. е оптимизирано механичното пречистване.

В периода 2007-2013 г. в община Каварна е реализиран проектът: “Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води – изграждане на главен колектор VI и прилежащата канализационна мрежа”, ОП “Околна среда” 2007-2013г. Целта на проекта е увеличаване дела на населението включено към канализационната система в гр. Каварна и осигуряване на екологосъобразно пречистване и заустване на битовите отпадъчни води, чрез подготовка, преработка и изпълнение на инвестиционни проекти за изграждане на канализационна система.

Пречистването на отпадъчните води в станцията се извършва двустепенно – механично и биологично. За осигуряване на ефективното действие на станцията е необходимо допълнително включване на битово-фекални води и изключване на дренажни и дъждовни води от канализацията.

Основни проблеми, свързани с необходимост от реконструкция и рехабилитация на канализационната мрежа и ПСОВ са:

- частично изградени мрежи и то само в част от населените места;
- съществуващата канализация е от смесен тип с недостатъчна хидравлична проводимост и това създава проблеми при интензивни валежи;
- мрежата е стара, с лоша водоплътност, прояви на инфилтрация и ексфилтрация поради остаряване на материалите, от които е изградена, разпадане и износване на тръбните връзки;
- лошото състояние на част от инфраструктурата за отпадъчни води в града;

- практиката за изпускане на отпадъчни води в попивни ями създава опасност за образуване на свлачища.

В някои от курортните зони по Черноморието ВиК мрежата се претоварва в активния сезон, което носи рискове за водоснабдяването и работата на пречиствателните станции. Поради тази причина и с цел постигане изискванията на директивите и националното законодателство за пречистване на отпадъчни води, има необходимост от изграждане и/или реконструкция/рехабилитация, на съществуващата водопроводна мрежа и ПСОВ, резервоари, помпени станции, черпателни резервоари и други.

3.3 Земи и почви

3.3.1 Видове почви и земеделски култури

Общинската територия не се отличава с голямо почвено разнообразие. Най - добре представени са черноземните почви /типични, карбонати, излужени/, които се считат за богатството на нашата страна. От излужените черноземи се получават едни от най-високите добиви в земеделието. Растенията, отглеждани върху тях, имат добър растеж и висока продуктивност. Те са най-добрите почви за зърнопроизводството и отглеждането на слънчоглед, поради тази причина земеделските територии заемат над 87% от общата площ на община Каварна. Обработваемата земя е почти 90% от земеделските територии. Почвено-климатичните условия са благоприятни и подходящи за развитие на зърнени, зърнено-фуражни и маслодайни култури: пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед; отглеждане на лозя (върху подходящи почви); овощарство и зеленчукопроизводство.

Основните земеделски структури са частните кооперации, арендатори, частни семейни стопанства и лични стопанства. Районът е един от големите производители на селскостопанска продукция в страната Увеличават се и лозовите насаждения и свързаното с това винопроизводство, както и лавандуловите насаждения.

3.3.2. Почвено замърсяване

Почвеното замърсяване се получава по различни пътища, като индиректното замърсяване на почвите е в следствие атмосферното замърсяване, а водното замърсяване е с ограничен обхват. Сравнително високи са концентрациите и в сарматски водоносен хоризонт при гр. Шабла и гр. Каварна. Причината за високото съдържание на нитрати в сарматските варовици и пясъци е високата им уязвимост и незащитеност от хидрогеоложка гледна точка, както и земеделската дейност в тези райони.

През последните години, обаче, се налага тенденцията за намаляване замърсяването на земите и почвите, като използването на продукти за растителна защита (пестициди) и торове в земеделието, на база последни данни от взетите проби от почвата показват, че тяхното ползване е силно ограничено. Това се дължи най вече на разработените Програми и мерки за екологично земеделие и животновъдство, включително и за развитие на селските райони, и е въведен контрол за ограничаване на емисионното замърсяване по отношение на въздуха, водите и управлението на отпадъците, технологичното обновление в производствените процеси.

Развитието на биологичното земеделие в община Каварна е стимулирано чрез проведени консултации по процедурата за сключване на договори с контролираща организация, съгл. Регламент (ЕО) № 834/2007. Попълнени са заявления за подпомагане и плащане по мярка 214 „Агроекологични плащания” от ПРСР 2007-2013 г. на две земеделски стопанства.

Съгласно общинският план за развитие за 2014-2020 г. е необходимо да се предприемат съвместни действия с органите на местната власт за популяризиране подкрепата на бизнеса в общината.

Всички тези дейности и мерки водят до намаляване деградацията на земите и почвите.

3.3.3. Ерозионна и свлачищна дейност

Друг важен фактор за нарушение на почвената покривка е ерозионната дейност. Обезлесеността и откритостта на територията, силните северни и североизточни ветрове и равнинният платовиден релеф благоприятстват развитието на ветрова ерозия. Срещу това явление се изграждат защитни горски пояси. Като цяло процентът на нарушените терени е много нисък и те не представляват сериозен проблем за общината. Мониторинг на ерозионните процеси се извършва от Министерството на земеделието и храните, а Информацията от мониторинга се предоставя на ИАОС ежегодно.

Освен ерозионна зона, в общините, разположени по високия Черноморски бряг, включващо и община Каварна, се наблюдава и значимо развитие на свлачищните процеси. Активизацията на свлачищата е пряко свързана с климатичните промени, интензивните валежи и несъобразеното прекомерно застрояване. Ежегодно се водят наблюдения по предварително изготвена програма за дейността на свлачищата.

В общината се наблюдават следните обекти:

- Фотограметричен участък Камен бряг;
- Брегоукрепителен участък Каварна;
- Свлачищен район село Божурец;
- Свлачищен район село Топола;
- Свлачищен район “Икантълъка”;
- Свлачищен район СБА.

За предпазване на свлачищата от дейността на абразията са изградени съоръжения, буни, изкуствен плаж край гр. Каварна.

3.3.4. Други видове дейности, водещи до замърсяване или нарушаване на терени

На територията на община Каварна са разположени и съществуващите кариери “Българево” за сарматски варовици за облицовка, и “Крупен” за варовици и доломити. Нарушените терени от кариерни дейности са 268 дка.

Крайбрежната ивица се замърсява често както от туристическа дейност, така и с битови отпадъци и с окислен нефт. Замърсяването с нефт се дължи на пренос от водното течение на замърсени морски води, често в следствие на аварии от преминаващи кораби.

Като цяло почвеното замърсяване в района на общината е незначително и е в рамките на допустимото, но е необходимо периодично наблюдение, анализиране, укрепване и поддържане на нарушените и застрашени терени.

3.4 Защитени територии, защитени зони и биоразнообразие

3.4.1 Защитени територии

Опазването и съхраняването на защитените територии като национално и общочовешко богатство, способства за развитието на културата и науката и за благополучието на обществото.

В община Каварна попадат три защитени територии, обявени по Закона за защитените територии. Това са Резерват „Калиакра“ и защитените местности „Степите“ и „Яйлата“.

- **Резерват „Калиакра”**

Местоположението на резервата е област Добрич, община Каварна, обхваща част от землищата на с. Българево и с. Свети Никола. Обхваща площ от 866.27 хектара. Целите на обявяване са запазване на крайбрежни морски екосистеми, характерна степна растителност и животински свят и гнездови ниши на редки и изчезващи видове птици.

В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на тяхната охрана, посещения с научна цел, преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел, събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Резерватът е обявен за такъв с Постановление № 16298/26.09.1941 г. на министъра на земеделието и държавните имоти.

Със Заповед № РД-634/24.10.2018 г. на министъра на околната среда и водите, площта на резервата е увеличена на 8 662,69 дка., като са присъединени землищата на селата Свети Никола, Българево, община Каварна, област Добрич, но се изключва от територията на Резерват „Калиакра“ площ от 21,981 дка., представляваща имоти, обхващащи плаж „Болата“, пътя до него, брегоукрепителни съоръжения и паркинг, където липсват растителни и животински видове и природни местообитания – предмет на опазване в резервата.

В Резерват „Калиакра“ са запазени най-обширните степни екосистеми, които в България се срещат само в приморския район на Добруджанското плато. Резерватът включва и впечатляващи крайбрежни скали. Калиакра е единствения резерват, в чийто граници се включва морска акватория – ивица море с ширина 500 м. и дължина 8 км. Морските скали са надупчени от гнездови ниши на редки и изчезващи видове птици и пещери, които в близкото минало са били убежище на тюлена – монах. Растителният свят наброява над 450 вида висши растения, от които 45 са редки и застрашени вида растения – теснолистния божур, сарматска белевалия, кавказки пелин, широколистната гърлица, седефчето, кримския чай и др.

Той се ползва като междинна станция за почивка или концентрация преди отлитане на птици (малък корморан, розов пеликан, черен щъркел, бял щъркел, розов скорец, осояд, голям мишелов, малък орел и др.), използващи западночерноморския прелетен път. Размножаващите се тук видове птици са: качулат корморан, червен ангън, малък лешояд, бухал, черногърбо каменарче.

Голяма част от видовете птици, обитаващи или мигриращи през резервата, са включени в Червената книга на България. Почти всички от световно застрашените видове могат да бъдат наблюдавани тук.

Снимка: Резерват „Калиакра“

- **Защитена местност „Степите“**

Местността се намира в землището на селата Българево и Свети Никола. Тя е бивша буферна зона на Резерват „Калиакра“ с обща площ 147.09 хектара. Обявена е за буферна зона на резерват „Калиакра“ със Заповед № 390 от 25.04.1983 г. на Комитета за опазване на природната среда при Министерския съвет (ДВ, бр. 38 от 1983 г.) и прекатегоризирана в защитена местност със Заповед № РД-514 от 12.07.2007 г. на Министерството на околната среда и водите.

„Понто-сарматски степи“ се препокриват, с части от защитена зона „Калиакра“ и защитена зона "Крайморска Добруджа". Представяват сухо тревно местообитание с видове растения, приспособени към плитките и каменисти карстови почви в

съчетание със специфичния климат и релеф на Добруджа. На територията на Европейския съюз понто-сарматски степи се срещат единствено в българската и румънската част на Добруджа, в Черноморския биогеографски район. Поради високата си степен на застрашеност и уязвимост това местообитание е защитено на територията на ЕС и за опазването му са обявени няколко защитени зони у нас и в Румъния. През 2017 г. според предоставните от МОСВ карти и списъци и временна Заповед № 526/27.08.2017 г. 2 348 декара обработваема земя е картирана като „Понто-сарматски степи“. Забраната за земеделие и строителство в Крайморска Добруджа засяга общо 2 501 имота- урбанизирана територия

Община Каварна изпълнява проект: „Експериментално възстановителни процеси на приоритетен хабитат 62 С0* понто-сарматски степи в района на Калиакра“. Проектът е финасиран от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/ и е с период на действие 2021-2027 г.

Режимите на зоната са следните:

- ✓ Забранява се събирането на диворастящи растения, плодове и семена;
- ✓ Забранява се употреба на химически средства за растителна защита;
- ✓ Забранява се паша на домашен добитък;
- ✓ Забранява се всякакъв вид строителство;
- ✓ Забранява се добив на инертни материали и други полезни изкопаеми;
- ✓ Забранява се лова и риболова;
- ✓ Разрешава се извеждането в горите на отгледни , санитарни, групово-изборни сечи;
- ✓ Разрешава се селскостопанска дейност, каквато традиционно е провеждана в района;
- ✓ Разрешават се ловностопански мероприятия, които биха увеличили характерната фауна.

- **Защитена местност „Яйлата“**

Местоположението на резервата е област Добрич, община Каварна, на 2 км южно от Камен Бряг и на 18 км североизточно от гр. Каварна и обхваща част от

землището на с. Свети Никола. Обхваща площ от 45.3 хектара. Целта на обявяване е опазване на защитени видове растения и животни и техните местообитания.

Режимите на зоната са следните:

- ✓ Забранява се кастренето, чупенето на клони, нараняването на стъблата и всякакви други действия, които биха довели до повреждане или унищожаване на вековните дървета;
- ✓ Забранява се разкриване на кариери;
- ✓ Забранява се строителство на сгради и пътища;
- ✓ Забранява се паша на домашни животни;
- ✓ Забранява се унищожаване или повреждане на растителността;
- ✓ Забранява се ловуване;
- ✓ Забранява се сечи, освен отгледни и санитарни.

Обявена е за историческа местност със Заповед No.1047 от 22.12.1987 г., на Комитета за опазване на природната среда при Министерския съвет (ДВ, бр. 38 от 1983 г.) и прекатегоризирана в защитена местност със Заповед No.РД-822 от 23.08.2002 г. на Министерството на околната среда и водите.

Яйлата представлява голямо терасовидно свлачище с дължина около 2 км и площ 300 дка, отделена от морето с 50-60 метрови скални масиви. Името ѝ е от тюркски произход и в превод на българския „Яйла“ означава високо пасище.

В отвесните варовикови скали са се образували множество водни пещери - Тюленовата, Синята, Гълъбовата и други. По скалите на Яйлата на различна височина има около 40 пещери, множество скални козирки и ниши. Брегът е осеян с многобройни скални блокове и клифове.

Тук е представена характерната степна растителност. Срещат се много често площи с червен божур. Животинският свят е представен основно от птици – аристотелев корморан, папуняк, синявица, чучулиги и др.

Резерватът е и археологичен обект, тъй като в него има над сто пещерни жилища, останки от византийски крепостни постройки, жертвеници, гробници и некрополи, срещат се оръдия на труда и писмени паметници от различни епохи.

Снимка: Защитена местност „Яйлата“

3.4.2. Защитени зони

Националната екологична мрежа НАТУРА 2000 се състои от защитени зони, обявени по смисъла на Закона за биологичното разнообразие, които са част от общеевропейската мрежа НАТУРА 2000, определени съгласно изискванията на Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици.

- **Защитена зона “Белите скали” (BG0002097)**

Обявена е със Заповед № РД-353/03.05.2012 г., изм. и доп. със Заповед № РД-816/12.12.2017 г. на министъра на околната среда и водите зоната за защитена зона

по директивата за птиците. Обхваща землищата на гр. Каварна, гр. Балчик, с. Топола, с. Божурец и е с обща площ 4 163,060 хектара, част от които и морски пространства.

Целите на обявяване са:

- ✓ Опазване и поддържане на местообитанията на птиците за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- ✓ Възстановяване на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Обхваща част от Добруджанското плато, клифовия бряг и прилежащата му плитка морска акватория. На север граничи с пътя Балчик-Каварна. Най-южната част от Добруджанското плато южно от пътя за Каварна е покрита със сухолюбива степна тревна растителност. Субстрата е от седименти – мергели и сарматски варовици. Брегът е отвесен с няколко тераси. Прорязан е от дълбоки дерета и долове с храсти и широколистни гори. По - ниските части са обрасли с ксерофилни и степни съобщества - тънкожилест пелин */Artemisia lerschiana/*, житняк */Agropyron rectiniforme/*. Горните тераси са обрасли с мезоксеротермни тревни съобщества от луковична ливадина */Poa bulbosa/*, пасищен райграс */Lolium perenne/* и троскот */Cynodon dactylon/*. Бреговата ивица е тясна. Има множество сипеи, свлачища и обрушвания, причинени от ерозионните сили на морето.

Близо до Балчик има лиманно езеро – Балчишката тузла. Тузлата е частично обрасла с крайбрежна растителност с преобладаване на тръстика */Phragmites australis/*. В района на Белите скали са установени много видове редки растения. В района на Белите скали са установени 91 вида птици, от които 27 са включени в Червената книга на България (1985). От срещащите се видове 48 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 4 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 16 вида, в SPEC3 - 28 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 40 вида, включени в приложение 2 на Закона за

биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 39 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС.

Белите скали са типично място с тесен фронт на миграция за реещи птици – щъркели, пеликани и грабливи птици, особено за белия щъркел */Ciconia ciconia/* и обикновения мишелов */Buteo buteo/*. Грабливите птици често пренощуват в района. Белите скали са едно от най-важните места в страната от значение за Европейския съюз за опазването на гнездящите тук полска бърбрица */Anthus campestris/*, късопръста чучулига */Calandrella brachydactyla/*, ястребогушо коприварче */Sylvia nisoria/* и черногърбото каменарче */Oenanthe pleshanka/*. Районът поддържа представителни гнездови популации на дебелоклюнатата чучулига */Melanocorypha calandra/*, черночелата сврачка */Lanius minor/* и ястребогушото коприварче */Sylvia nisoria/*. През 2005 година територията е обявена от BirdLife International за Орнитологично важно място.

Режим на дейности:

- ✓ Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- ✓ Забранява се залесяването на пасища, ливади и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения.
- ✓ Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища, ливади и мери;
- ✓ Забранява се разкриването на нови кариери и разширяването на концесионните площи на съществуващи кариери за добив на подземни богатства, с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване по ЗПБ и/или за предоставяне на концесия за добив по ЗПБ и по Закона за концесиите или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
- ✓ Забранява се изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на

- заповедта в Държавен вестник има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие. Режимът не се прилага за вятърни генератори, използвани като собствени източници на електрическа енергия;
- ✓ Забранява се изграждането на фотоволтаични системи за производство на електроенергия в пасища, ливади и мери с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.
 - ✓ Забранява се лов на червеногуша гъска (*Branta ruficollis*).
 - ✓ Забранява се лов на водоплаващ дивеч през тъмната част на денонощието.
 - ✓ Забранява се въвеждането на различни от традиционните за района земеделски култури.
 - ✓ Министърът на околната среда и водите със заповед временно спира работата на единични вятърни турбини, групи от ветрогенератори или цели ветроенергийни паркове в светлата част на деня при наличие на данни за интензивен миграционен поток на птици, които в комбинация със специфични климатични условия създават опасност от сблъсък на птици с витлата на ветрогенераторите. Мярката не се прилага за единични вятърни турбинни, групи от ветрогенератори или цели ветроенергийни паркове, които разполагат със система за ранно предупреждение или са включени в интегрирана такава и изпълняват всички експлоатационни изисквания. Посоченото изключение не се прилага при доказана неефективност на системите за ранно предупреждение.

- **Защитена зона “Било” (BG0002115)**

Обявена е за защитена зона по директивата за птиците със Заповед № РД-330/28.04.2014 г., изм. със Заповед № РД-817/12.12.2017 г. на министъра на околната среда и водите. Обхваща територия, включваща община Генерал Тошево

- с. Сърнено, с. Александър Стамболийски, община Шабла - с. Черноморци, с. Смин, с. Ваклино с. Твърдица, община Каварна - с. Било, с. Белгун, с. Септемврийци, с. Нейково, с обща площ 86 206,115 дка.

Целите на обявяване са:

- ✓ опазване и поддържане на местообитанията на посочените видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- ✓ възстановяване на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Защитената зона представлява комплекс от големи блокове обработваеми земи, по повечето граници, на които има полезащитни пояси. Поради наличието на големи площи със зимни житни култури и близостта на Шабленското и Дуранкулашкото езеро (едни от най-значимите места в страната за нощване на гъски в България и Европа), мястото се използва за хранене на няколко вида зимуващи гъски и лебеди. Заедно с голямата белочела гъска (*Anser albifrons*) тук в значителни количества зимува световно застрашената червеногуша гъска (*Branta ruficollis*), които прекарват светлата част от денонощието през два месеца от годината (януари и февруари). Сред многобройните ята от гъски редовно се среща и световно застрашената малка белочела гъска (*Anser erythropus*), пойният лебед (*Syrnium syrnium*) и други водолюбивы птици. Мястото е разположено и на втория по големина миграционен път в Европа *Via Pontica*, по който два пъти в годината преминават водолюбивы, грабливи и пойни видове птици от местата за гнездене в Източна Европа към зимовищата в Африка.

Режим на дейности:

- ✓ Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- ✓ Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- ✓ Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското стопанство;

- ✓ Забранява се изграждането на вятърни генератори и фотоволтаични системи за производство на електроенергия и съпътстващата ги инфраструктура (обслужващи пътища, подстанции, кабелни линии) извън регулацията на населените места.
- ✓ Забранява се лов на червеногуша гъска (*Branta ruficollis*).
- ✓ Забранява се лов на водоплаващ дивеч през тъмната част на денонощието.
- ✓ Забранява се въвеждането на различни от традиционните за района земеделски култури.
- ✓ Министърът на околната среда и водите със заповед временно спира работата на единични вятърни турбини, групи от ветрогенератори или цели ветроенергийни паркове в светлата част на деня при наличие на данни за интензивен миграционен поток на птици, които в комбинация със специфични климатични условия създават опасност от сблъсък на птици с витлата на ветрогенераторите. Мярката не се прилага за единични вятърни турбини, групи от ветрогенератори или цели ветроенергийни паркове, които разполагат със система за ранно предупреждение или са включени в интегрирана такава и изпълняват всички експлоатационни изисквания. Посоченото изключение не се прилага при доказана неефективност на системите за ранно предупреждение.

- **Защитена зона „Калиакра” (BG0002051)**

Обявена със Заповед № РД-559/21.08.2009 г., изм. и доп. с Решение No.678 от 15.11.2013 г., със Заповед № РД-97/06.02.2014 г. и Заповед № РД-818/12.12.2017 г. на министъра на околната среда и водите. Обхваща територия, включваща с. Българево, с. Хаджи Димитър, с. Раковски, гр.Каварна, с. Камен бряг, с. Свети Никола, гр. Шабла, с. Тюленово, с обща площ 16171.78 хектара.

Снимка: Камен бряг

Целите на обявяване са:

- ✓ опазване и поддържане на местообитанията на птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- ✓ възстановяване на местообитанията, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Защитената зона обхваща брегова ивица с прилежащата плитка морска акватория. Бреговата ивица се характеризира с отвесни скални масиви с пещери и скални ниши. В зоната се намират последните и най-добре запазени степни местообитания в България. Калиакра е единственото орнитологично важно място в България, където са съхранени остатъци от добруджанската степ, както и най-големите крайбрежни скални масиви по българското Черноморие. На територията на „Калиакра“ са установени общо 237 вида птици, за 96 от които се изискват специални мерки за опазване на техните местообитания по Закона за биологичното

разнообразие. От значение за Европейския съюз са 79 вида, включени в приложение 1 към Директива 79/409/ЕИО, както и голям брой мигриращи видове птици. От срещаните се видове 102 са от европейско природозащитно значение (SPEC), 8 от които са включени в категория SPEC 1 като световно застрашени видове, 30 в категория SPEC 2 и 64 – в SPEC 3 като видове с неблагоприятен природозащитен статус в Европа. Тук обитават характерни степни видове – совоок дъждосвирец *Burhinus oedicanus*, късопръста *Calandrella brachidactyla* и дебелоклюна чучулига *Melanocorypha calandra*, 4 вида каменарчета, розов скорец *Sturnus roseus*, като първите три вида са с най-високи числености в страната. Почти цялата гнездова популация на черногърбото каменарче *Oenanthe pleschanka* е концентрирана на територията на ОВМ Калиакра. Скалистите морски брегове се обитават от единствената в България колония на средния корморан *Phalacrocorax aristotelis*. С откритите биотопи са свързани и редица хищни птици, като белоопашатия мишелов *Buteo rufinus*, обикновената ветрушка *Falco tinunculus*, сокола орко *Falco subbuteo*, късопръстия ястреб *Accipiter brevipes*, бухала *Bubo bubo* и др. Изключително е значението на района по време на миграция, тъй като е разположен на втория по големина прелетен път в Европа – *Via Pontica*. Над Калиакра всяка есен от август до октомври преминават значителни количества реещи се птици – повече от 29 000 щъркели, пеликани и жерави, както и над 3 000 грабливи птици, включително световно застрашените видове степен блатар *Circus macrourus*, ловен сокол *Falco cherrug* и царски орел *Aquila heliaca*. Калиакра е най-вдадената в морето част от сухоземната територия на България. Поради тази специфична особеност, както и поради постоянните ветрове, при срещата на птиците с морето по пътя им на юг, те се задържат дълго време в района с цел да преодолеят въздушните течения, да избягнат морето и да се върнат над сушата, както и за да набират височина. Над 60% от птиците летят на височина до 150 m. Поради силните ветрове често мигриращите птици (основно щъркели и блатари) кацат и през деня, а грабливите птици се задържат за да ловуват. Щъркелови ята редовно нощуват в земите между Каварна и Тюленово. На територията на ОВМ Калиакра спират за почивка и хранене и многобройни ята прелетни пойни птици,

пъдпъдъци и световно застрашения ливаден дърдавец /Crex crex/. Тези птици са основно нощни мигранти. Над 50 000 пойни птици са регистрирани по време на есенна миграция само през светлата част на деня. В района на Калиакра зимуват значителни количества водолюбиви птици, основно гъски, които се задържат от декември до март. Те нощуват в морето и ежедневно прелитат над района, за да се хранят в нивите във вътрешността, като често спират и се хранят в нивите на територията на ОВМ. Макар и в малки количества редовно се среща и световно застрашената червеногуша гъска /Branta ruficollis/.

През 1989 г. нос Калиакра е обявен за Орнитологично важно място (ОВМ) от BirdLife International. През 2005 г. цялата територия е обявена от BirdLife International за ОВМ.

Режим на дейности:

- ✓ Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- ✓ Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- ✓ Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- ✓ Забранява се разширяването площта на съществуващи кариери, с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има стартирала процедура по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
- ✓ Забранява се промяната на предназначението и/или начина на трайно ползване на ливади, пасища, поляни, мери, мочурища, водоеми, водни течения, крайбрежни клифове (скали) в селскостопанския и горския фонд, с изключение на случаите, при които промяната е свързана със: изпълнението на дейностите по предоставените с РМС № 536/30.07.2003 г. и РМС №540/30.07.2003 г. концесия за добив на суров нефт от находище

"Тюленово" и концесия за добив на природен газ от находище "Българево"; изграждане на пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води, на съоръжения за третиране на отпадъци, на съоръжения за укрепване на свлачища; пътища и други елементи (обекти) на техническата инфраструктура; реализиране на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, за които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има завършена процедура по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;

- ✓ Забранява се изграждането на фотоволтаични инсталации и вятърни генератори за производство на електроенергия в земеделска земя, която е с начин на трайно ползване, различен от описания в забраната по т. 7.5, с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има завършена процедура по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.
- ✓ Забранява се лов на червеногуша гъска (*Branta ruficollis*).
- ✓ Забранява се лов на водоплаващ дивеч през тъмната част на денонощието.
- ✓ Забранява се въвеждането на различни от традиционните за района земеделски култури.
- ✓ Министърът на околната среда и водите със заповед временно спира работата на единични вятърни турбини, групи от ветрогенератори или цели ветроенергийни паркове в светлата част на деня при наличие на данни за интензивен миграционен поток на птици, които в комбинация със специфични климатични условия създават опасност от сблъсък на птици с витлата на ветрогенераторите. Мярката не се прилага за единични вятърни турбини, групи от ветрогенератори или цели ветроенергийни паркове, които разполагат със система за ранно предупреждение или са включени в интегрирана такава и изпълняват всички експлоатационни изисквания.

Посоченото изключение не се прилага при доказана неефективност на системите за ранно предупреждение.

- **Комплекс „Калиакра”**

Защитена зона Комплекс „Калиакра” по директивата за местообитанията е обявена със Заповед № РД-815/12.12.2017 г. на министъра на околната среда и водите. Зоната обхваща землищата на, с. Българево, гр. Каварна, с. Божурец, с. Камен бряг, с. Свети Никола, с. Топола, община Каварна, Тюленово, община Шабла, и гр. Балчик, с обща площ 48336.28 хектара.

Предмет на опазване са:

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР: Хабитати – 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини; – 1150 * Крайбрежни лагуни; – 1160 Обширни плитки заливи; – 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове); – 1210 Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси; – 1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*; – 1310 *Salicornia* и други едногодишни растения, колонизиращи тинести и пясъчни терени; – 1410 Средиземноморски солени ливади; – 2110 Зараждащи се подвижни дюни; – 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*; – 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*; – 62C0 * Понто-Карматски степи; – 7220 * Извори с твърда вода с туфести формации (*Cratoneurion*); – 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове; – 8310 Неблагоустроени пещери; – 8330 Подводни или частично подводни морски пещери; – 91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*; – 91I0 * Евро-сибирски степни гори с *Quercus* spp.;

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР: Бозайници – Видра (*Lutra lutra*), Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*), Степен пор (*Mustela eversmannii*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Афала (*Tursiops truncatus*), Муткур (Морска свиня) (*Phocoena phocoena*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Остроух нощник (*Myotis blythii*),

Дългопръст нощник (*Myotis saraccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Южен подковonos (*Rhinolophus euryale*), Голям подковonos (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковonos (*Rhinolophus hipposideros*);

3. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР: Земноводни и влечуги – Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*);

4. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР: Риби – Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Малък карагъоз (Харип) (*Alosa tanaica*);

5. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР: Безгръбначни - Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*), *Catopta thrips*, Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Лицена (*Lycaena dispar*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*), Вертиго (*Vertigo angustior*), Набръчкан пробатикус (*Probatiscus subrugosus*);

6. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР: Растения: Татарско диво зеле (*Crambe tataria*), Обикновена пърчовка (*Himantoglossum carpinum*), Емилипопово прозорче (*Potentilla emiliipropii*).

Цели на обявяване:

- ✓ Опазване на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитанията на посочените в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние; Подобряване при необходимост на състоянието на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, и на местообитания на видовете, посочени в т. 2.2;
- ✓ Възстановяване при необходимост на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочени в т. 2.2 видове и техните популации;

- ✓ Възстановяване на приоритетен тип природно местообитание 62C0 * Понто-Сарматски степи като площ, структура и функции до постигане на благоприятното природозащитно състояние.

Режим на дейности:

- ✓ Забранява се депониране на драгажни маси, пребаластиране на кораби в морските пространства в зоната;
- ✓ Забранява се изграждане на изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната; изключения се допускат при бедствия и аварии или за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията;
- ✓ Забранява се търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скално-облицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- ✓ Забранява се увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни извън активната плажна площ освен в случаите на почистване от инвазивни и неместни видове;
- ✓ Забранява се промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания; изключения се допускат при бедствия и аварии или за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията;
- ✓ Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища и мери;

- ✓ Забранява се издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство на територията, определена с координатен регистър на разпространението на природно местообитание 62C0 * Понто - Сарматски степи, съгласно приложение № 3, неразделна част от настоящата заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползване на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство;
- ✓ Забранява се на територията, определена с координатен регистър на разпространението на природно местообитание 62C0 * Понто-Сарматски степи съгласно приложение № 3, неразделна част от настоящата заповед, разораване, залесяване и създаване на трайни насаждения, плодови и зеленчукови култури, зърнено-бобови култури, листностъблени зеленчукови култури, кореноплодни зеленчукови култури, луковични зеленчукови култури, маслодайни култури, влакнодайни култури, етеричномаслени култури, едногодишни или многогодишни фуражни култури;
- ✓ Забранява се палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2;
- ✓ Забранява се провеждане на спелеоложки проучвания в неблагоустроени пещери през размножителния период на прилепите – 1 март – 30 юни;
- ✓ Забранява се въвеждане на неместни растителни видове в ливади, пасища, мери, естествени водни обекти, дюни, мочурища, дерета и горските територии, както и умишлено внасяне в морската среда на чужди видове;
- ✓ Забранява се движение на МПС извън съществуващи пътища (вкл. горски, селскостопански, ведомствени такива) в неурбанизирани територии освен за

провеждане на селскостопански, горскостопански, аварийни и контролни дейности или по предварително съгласувани по съответния ред маршрути.

- **„Крайморска Добруджа“**

Зоната е обявена със Заповед № РД-793/20.12.2018 г на министъра на околната среда и водите за защитена зона по директивата за местообитанията.

Зоната е разположена е в землищата на с. Видно, с. Вранино, с. Иречек, с. Камен бряг, с. Крупен, с. Нейково, с. Поручик Чунчево, с. Септемврийци, с. Челопечене, община Каварна, област Добрич, с. Гурково, с. Дропла, с. Кремена, с. Тригорци, община Балчик, област Добрич, гр. Шабла, с. Божаново, с. Ваклино, с. Горун, с. Твърдица, община Шабла, област Добрич, с. Александър Стамболийски, с. Балканци, с. Бежаново, с. Василево, с. Великово, с. Горица, с. Калина, с. Малина, с. Петлешково, с. Преселенци, с. Рогозина, с. Сираково, с. Спасово, с. Средина, с. Сърнино, община Генерал Тошево, област Добрич, с обща площ 6657.7 хектара.

Зоната обхваща сухи дерета със степна растителност и по-малко с гори и горски култури.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР: 40A0 * Субконтинентални пери-панонски храстови съобщества; 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*; 62C0 * Понто-Сарматски степи (Ponto-Sarmatic steppes); 8310 Неблагоустроени пещери; 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*; 91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*; 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори.

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР: 2.2.1. Бозайници: Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*), Степен пор (*Mustela eversmannii*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Южен подковonos (*Rhinolophus euryale*), Подковonos на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*); 2.2.2. Влечуги: Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*); 2.2.3. Безгръбначни: Лицена (*Lycaena dispar*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*),

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morigmus funereus*); 2.2.4. Растения: Емилипопово прозорче (*Potentilla emilii-popii*).

- ✓ Цели на обявяване:
- ✓ Опазване на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитанията на посочените в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние
- ✓ Подобряване при необходимост на състоянието на типове природни местообитания посочени в т. 2.1, и на местообитания на видовете, посочени в т. 2.2;
- ✓ Възстановяване при необходимост на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочените в т. 2.2 видове и техните популации.

Режим на дейности:

- ✓ Забранява се промяната на начина на трайно ползване, разораването, залесяването и превръщането в трайни насаждения на ливади, пасища, мери, както и на други тревни площи (обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот 5 или повече години) в границите на местообитания по т. 2.1, при ползването на земеделските земи като такива;
- ✓ Забранява се търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното

разнообразие, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;

- ✓ Забранява се движение на МПС извън съществуващи пътища (вкл. горски, селскостопански, ведомствени такива) в неурбанизирани територии освен за провеждане на селскостопански, горскостопански, аварийни, контролни и консервационни дейности или по предварително съгласувани с РИОСВ – Варна, маршрути;
- ✓ Забранява се почистване и унищожаване на храсти от нисък бадем (*Amygdalus nana*), анасолистна шипка (*Rosa pimpineifolia*), бодлива шипка (*Rosa myriacantha*), степна вишня (*Cerasus fruticosa*), дългнестолистен тъжник (*Spiraea media*), ирга (*Amelanchier ovalis*) и котонестер (*Cotoneaster sp. div.*) в поземлени имоти с номера 007001 и 023020 съгласно актуалната към януари 2018 г. карта на възстановената собственост за землището на с. Бежаново, община Генерал Тошево, област Добрич, и в незалесената територия от имот 000026 съгласно актуалната към януари 2018 г. карта на възстановената собственост за землището на с. Александър Стамболийски, община Генерал Тошево, област Добрич;
- ✓ Забранява се използването на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите;
- ✓ Забранява се използването на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- ✓ Забранява се палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1

- ✓ Забранява се издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство на територията, определена с координатен регистър на разпространението на природно местообитание 62C0 * Понто-Сарматски степи съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; забраната не се прилага за строежи с действащо разрешително за строеж към датата на обнародване на настоящата заповед; за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти; за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура; (...продължение в заповедта - в заповедта)
- ✓ Забранява се на територията, определена с координатен регистър на разпространението на природно местообитание 62C0 * Понто-Сарматски степи съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед, разораване, залесяване и създаване на трайни насаждения, плодови и зеленчукови култури, зърнено-бобови култури, листностъблени зеленчукови култури, кореноплодни зеленчукови култури, луковични зеленчукови култури, маслодайни култури, влакнодайни култури, етеричномаслени култури, едногодишни или многогодишни фуражни култури;
- ✓ Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива;
- ✓ Забранява се промяна на предназначението на горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;
- ✓ Забранява се добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от запаса на съответната горска територия вследствие на природни бедствия;

- ✓ Забранява се отсичането на биотопни дървета с изключение на случаите, когато представляват опасност за живота и здравето на хората, като отсечените биотопни дървета се оставят на място
- ✓ Забранява се паша в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Източник: Карта на защитени природни обекти, ИАОС

3.4.3 Растителен и животински свят в близост до урбанизирани зони и инфраструктурни трасета/Зелени площи в населените места

На територията на Калиакра са установени повече от 400 вида растения, някои от които попадат в Червената книга на България - Южно чапличе (*Scandix australis*) - едногодишно тревисто растение, Украинска коча билка (*Nepeta usranica*) - многогодишно тревисто растение, Лерхианов пелин (*Artemisia lerchiana* Weber) - многогодишно тревисто растение, Дегенов тънкокрак (*Koeleria brevis* Stev.) - многогодишно тревисто растение.

В района на влажна зона „Болата“ могат да се наблюдават земеродни рибарчета, воден бик, чапли, гмурци, потапници и делфини. На територията на защитена местност „Яйлата“ са установени над 290 вида растения, 15 от които са с природозащитен статус като теснолистния божур (*Paeonia tenuifolia* L.), борзеановия игловръх и други. Районът на Яйлата има голямо значение за опазването на редките видове – степен пор, пъстър пор, нютонов хомяк.

Снимка: Бодлив челядник /*echinops setifer*/

В района на община Каварна се срещат над 310 вида птици, 100 от които изискват специални мерки за опазване на техните местообитания. От срещащите се видове 106 са от европейско природозащитно значение.

Животинският свят изобилства от редки и защитени видове, но най-силно е представен той от към птиче разнообразие. По време на миграцията Тауклиман става като птичи рай. Тук гнезди аристотелев среден корморан (*Phalacrocorax aristotelis*). Изключително е значението на района по време на миграция, тъй като е разположен на втория по големина прелетен път в Европа – *Via pontica*. Над Калиакра всяка есен от август до октомври преминават значителни количества прелетни птици – повече от 29 000 щъркели, пеликани и жерави, както и над 3000 грабливи птици, включително световно застрашените видове степен блатар (*Circus macrourus*), ловен сокол (*Falco cherrug*) и царски орел (*Aquila heliaca*).

Извод

От екологична гледна точка в района на община Каварна компонентите на природната среда са относително запазени и територията на общината може да бъде причислена към екологично чистите територии. Биоразнообразието е не само природно богатство, но и потенциал за бъдещото развитие на община Каварна.

Препоръка

Създаването на подходящи условия за наблюдение на редки и застрашени видове и привличането на повече туристи, ще създаде поминък за местното население и ще изгради позитивно отношение към опазването и доброто управление на защитените зони.

3.4.4 Гори

Територията на община Каварна се отличава с много ниска лесистост, като горските територии са предимно защитни горски пояси (ЗГП) – силно фрагментирани, достъпни и подложени на антропогенен натиск. Приходите в местната икономика от страна на горския сектор са малки, като се има предвид туристическата дейност по черноморието и селскотопанската дейност. Основното значение е противоерозионно, водоохранно и рекреационно. Гората е и основен източник за задоволяване нуждите на местното население от дърва за огрев и по – малко за строителна дървесина.

Горския фонд в общината е съставен предимно от широколистна дървестна растителност – летен дъб, цер, обикновен орех, акация, полски ясен, мъждрян и др. горски видове.

Съгласно Наредба за изграждане, стопанисване и опазване на зелената система на Община Каварна, са определени обезщетения за причинени вреди на декоративната растителност.

Част от дървесната растителност на територията на община Каварна попада в защитените зони по директивата за местообитанията.

3.4.5. Туристически потенциал и маршрути

Развитието на туризма е свързано с осъществяване на значителни по размер и дълготрайност инвестиции в леглова база, инфраструктура, разработване и реклама на характерен туристически продукт. Това изисква партньорство между местната власт и потенциалните инвеститори, както при анализа на информацията и планирането, така и при реализиране на проектите с помощта на публично-частни партньорства за подкрепа за направените инвестиции по отношение на съпътстващата обслужваща и развлекателна инфраструктура, обслужване и информационно осигуряване.

3.4.5.1. Морски туризъм

За община Каварна морският туризъм е основен структуроопределящ отрасъл. Община Каварна разполага с красиво крайбрежие, което се простира на 42 км, а общата площ на плажовете в общината е 74 000 кв. м.

- **Мидени ферми**

Няколко километра северно от град Каварна, се намира мидена ферма „Дълбока“. Мидите се отглеждат в един от най-чистите райони на Черно Море – заливът на Калиакра, а гледката, която предлага малкият ресторант на фермата, е фантастична.

Община Каварна се характеризира с наличието на фирми, които вече имат опит в развитие на аквакултурата, както и на фирми с опит в изпълнението на проекти с европейско финансиране, които са благоприятните условия за развитие на сектора. Подкрепа за нови производствени инвестиции в аквакултурите е важна мярка на бъдещото развитие на общината. Реализиран е голям инвестиционен проект на територията на общината - строителството на цех за преработка на миди и риба. Инвестицията е на "Блек Сий Шелс" ООД, която има най-голямото мидено поле в залива на Каварна. Фирмата е регистрирана като биологичен производител и

предлага на пазара биологично чист продукт, който отговаря на всички изисквания. Контролен орган по процеса на биологичното производство е IMO–Switzerland.

- **Исторически музей**

В Историческия музей на Каварна се съхраняват находки, датирани от V – VI в. н.е. до 1940 г. Изложени са находки от тракийските племена, населявали района, от бита на славяните и прабългарите. В музея може да се види и много интересен експонат – полиметален слитък – домонетно средство за размяна. Слитъците са били разпространени през втората половина на II хилядолетие пр.Хр. в района на Източното Средиземноморие. В музея се пазят също сребърни монети от съкровището на цар Иван Александър (управлявал в периода 1331 г. – 1371 г.). До музея се намира реставрираната турска баня от XV в. Тук е разположена експозицията „Добруджа и морето“, която разказва за морската история на региона. Изложени са каменни котви, монети и златно тракийско съкровище, открити по бреговете на Добруджа.

- **Други забележителности**

- ✓ **Старата Баня** - Строена е в началото на XV век и представлява масивна куполна баня от камък. Разположена е в началото на долината, водеща към пристанището на 0,5 километра от центъра на града. Тук могат да се видят множество каменни котви, амфори, керамични съдове, извадени, при подводни археологически експедиции. В зала „Съкровищница“ са изложени: уникален полиметален свитък – домонетно средство за размяна, монети от различни епохи, тракийско златно съкровище. Цветни карти от античността и средновековието допълват представата за древното корабоплаване по северното Черноморие;
- ✓ **Алеята със старите чешми** - Това са били 12 изворни чешми разположени в протежение на 2 км в долината към пристанището. Част от тях са разрушени, а останалите са реставрирани. Голямото количество изворна вода образува малка рекичка;

- ✓ **Етнографският комплекс** - Представлява красива стара къща от края на XIX в. Принадлежала е на богато семейство. Интериорът разкрива домашния бит и култура на основните групи населяващи този район – добруджанци, балканджии-котленци и гагаузи; помещения характерни за добруджанската къща, различни предмети от бита и ежедневието на населението;
- ✓ **Художествената галерия** - Художествената галерия в Каварна е открита през 1981 г. в адаптирано за нуждите на културния институт бивше училище. От 2005г. с решение на Общински съвет Художествената галерия носи името на големият български график Христо Градечлиев. Фондът на Галерията е от близо 1000 творби. В по-голямата си част те са дарение от спонсори, художници или постъпили във фонда чрез организираните пленери;
- ✓ **Алеята на рока** - Днес Каварна е известна като „Рок столицата на България“, защото всяко лято градът събира на една сцена световноизвестни рок музиканти. Фестивалът „Каварна рок фест“ стартира през 2006 г. и досега в него са участвали Scorpions, Dream Theater, Tarja, Doro, Heaven and Hell, Motörhead, Manowar и много други известни рок изпълнители и групи.
- ✓ **Градският парк** - В плана за интегрирано развитие на Община Каварна (ПИРО) е заложено за период 2021-2027 г. извършване на облагородяване на публични пространства за широк обществен достъп – паркове, градини, площи в рамките на града по изготвен унифициран и уникален дизайн на елементите на градската среда (пейки, кошчета за отпадъци, табели и др.)

От 2019 година има план за създаване на парк, който да осигури пешеходна и велосипедна връзка между централната градска част и курортната зона на брега на морето. Идеята е новият парк да е успореден на поречието на реката, която води началото си от Историческия музей и Хамама и се влива в морето на плаж „Каварна“.

През 2020 г. е спечелен и реализиран проект за обновяване на детска площадка в Община Каварна. Средствата са набавени по програмата на ПУДООС.

- ✓ **Църквите в град Каварна** - това са едни от най-старите сгради - Църквата „Свети Георги“ е построена през 1836 година, а църквата „Успение Богородично“ през 1860 година. Двата храма са играли важна роля в през Османското иго и след Освобождението, като образователни и културни средища. Построени са и други храмове, които местното население почита и посещава.

Снимка Църква „Свети Георги“

- ✓ **Местност „Болата“**

Болата е местност в северната част на Българското Черноморие, разположена в близост до нос Калиакра и село Българево. Обявен е за един от най-красивите морски заливи в света и не случайно е наречен „перлата“ на северното черноморие. Значението на турската дума болата - бол (много) и ата (смърт). Там морето или е спокойно и красиво, или бурно и страшно. Намира се в защитена местност, която е част от резерват “Калиакра”. Известно е сред туристите най-вече заради

живописния залив и като едно от най-добрите места за гмуркане, защото предразполага напълно любителите на това занимание. Болата е влажна зона с голямо значение за редица редки растителни и животински видове. Заливът Болата вече е част от клуба "Най-красивите заливи в света", което е изключително добра възможност България да заяви присъствието си като световна туристическа дестинация.

Снимка: Залив Болата

✓ **Влажна зона – Тауклиман („Птичия залив“)**

Уникалната местност Тауклиман се простира в непосредствен близост до курорт Русалка. Заливът е известен с името Тауклиман, което в превод от турски означава Птичи залив. Наименованието е свързано с миграционния път от птиците „Виа Понтика“.

Районът е известен с терасирани склонове, малки плажове, изобилието от минерална вода и множеството разхвърляни по брега скалисти островчета. На територията гнездят интересни водолюбиви птици - бухал, белоопашат мишелов, маслинов присмехулник, а някои от животинските видове са включени в Червената книга на България (списък със застрашените видове в страната) –змиегушер, стенен гушер, шипобедрена костенурка.

Най-красивите от пещерите са разположени предимно във високата част на свлачището. Това са пещерите "Голямата маара", "Темната дупка" - най-дългата, 170м, "Арагонитовата пещера" - с красиви арагонитови кристали, "Игленото ухо" - синтови образувания

Соленото свлачищно езеро Тауклиман, наричано още Наневска Тузла, се намира в южната част на свлачищния бряг. Дъното му е покрито с черна сероводородна кал, която е много полезна за здравето.

✓ **Нос Чиракман – величието на Каварненския бряг**

Името Чиракман означава светилник или факел и се свързва с култа към огъня на траките и историческите данни, че в дълбока древност нос Чиракман е служил като ориентир за корабите в морето. Предполага се, че на върха му е имало фар, който е бил разрушен от големите земетресения през античността.

Снимка: Нос Чиракман

Носът се намира на 3 км южно от град Каварна, представлява завършек на долина, през която минава пътят от града до пристанището и морето.

Едно от най-големите постижения на археологията за нос Чиракман е проучения късно средновековен и средновековен некропол. Той е един от най-добре проучените и най-големите в България. През I-ви век преди новата ера, мощно земетресение разцепва носа и голяма част от него потъва в морето. Този факт от древността и до днес предизвиква интереса на туристите. Друг интересен факт е, че древният град Бизоне е бил построен именно на Нос Чиракман. По-късно средновековният град възниква върху стара византийска крепост и се превръща във важен занаятчийски център. След падането на града под османско робство, жителите се преселват в днешните граници на град Каварна.

3.4.5.2. Голфтуризъм

Друг вариант за почивка е голфтуризма. В близост до града се строят няколко първокласни голф-игрища, едно от които е мегакомплексът– „Тракийски скали“, включващ игрище, яхтено пристанище, луксозни апартаменти и вили за гостите.

Снимка: Голф игрище до с. Божурец

3.4.5.3 Преживявания – селски туризъм

Община Каварна ще се ориентира в следващите години към туризъм на преживяванията. Това е предвидено в планът за интегрирано развитие на общината до 2027г. Туризмът на преживяванията ще привлича българи и чужденци с неповторими пейзажи, с атракции и специфични традиции в местния бит. За да бъде удължен сезонът, заедно с морския туризъм, общината планира да развива и селски такъв в къщи за гости в Българево, Свети Никола, Камен бряг, Топола, Божурец. По проекта „Село, обичаи и рибари“ с финансовата подкрепа на

Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз, чрез Европейския социален фонд, от 2021 г. в с. Българево се планира провеждане на етно-кулинарно фестивално събитие "Черно море и село", съчетаващо връзката между местните традиции, рибарските обичаи по северното Черноморие и автентичната кулинария.

3.4.5.4 Събитиен туризъм

Той привлича все повече туристи и допринася за превръщането на Каварна в културна и рок-столица на Балканския полуостров с вече ежегодното организиране на:

- 6-ти май – празник на гр. Каварна;
- Международен общобългарски младежки фолклорен събор „С България в сърцето“;
- Миден и рибен фест;
- Седмицата на морето;
- "Каварна Рок Фест";
- Традиционен международен пленер "Вятър – Море“;
- “Празници на морето“ в гр. Каварна;
- „Празник на пъпеша“ в с. Българево - включващ фолклорни и класически изпълнения, анимация за деца, фигури с пъпеши, традиционната класация за най-сладък и най-голям пъпеш.

Снимка: Празник в Българево

- **Провеждане на „Приключенска фотоакадемия“ в с. Камен бряг**

Община Каварна работи активно с различни театри и подпомага редица театрални постановки. Каварна е била домакин на много премиери, като много известни личности, свързани с изкуството и литературата, избират Каварна, за да представят своето творчество.

3.4.5.5. Ловен туризъм

Изключително подходящо за този вид туризъм е Муфлоновото стопанство, находящо се в с. Българево.

3.4.5.6 Съчетаване на различни видове туризъм

Съчетанието на конгресен, културен, СПА, уелнес, здравен, конен, спортен, ловен, голф, пещерен, детски и младежки туризъм е действително възможност и ще окаже благоприятно влияние върху сезонния характер на туристическия продукт на общината. Изключително популярни напоследък са така наречените Джип панорамни турове, които улесняват придвижването и запознаването на туристите с

античните селища, мидената ферма, нос Калиакра, археологичен резерват Яйлата, със суровите скалисти брегове на Камен бряг и мн.други.

3.4.5.7 Научно-познавателен туризъм

Такъв тип турове ще поведат туристите в защитените територии "Калиакра", "Яйлата", "Степите", във влажните зони "Тауклиман" и "Болата", исторически комплекс "Онгъл" – Българево.

- **Исторически комплекс "Онгъл" – с.Българево**

Комплексът е създаден с идеята да популяризира историята на българските земи. Музеят разполага с девет зали, във всяка от които може да се чуе различна беседа, свързана с българската история от древността до днес. Онгъла е името на местността, където се предполага, че хан Аспарух е навлязъл в българските земи през 680г. Извън залите, посетителите могат да се докоснат и снимат с реплики на старинни оръжия и защитни облекла.

- **Нос Калиакра;**

Първите сведения за населението на носа са от IV в. пр.н.е., когато районът е населен от тракийското племе тиризи, вероятно заради това първоначалното име на носа е било Тиризис. По-късно крепостната стена, започната от тракийското племе, била възстановена и била издигната още една укрепителна линия. Селището се състояло от две части – вътрешен и външен град. Първата крепостна стена отбранявала селището откъм сушата. Сега нейните останки са запазени на височина 2 м и дължина 440 м. Върху територията на външния град са разкрити останки на много сгради. И досега може да се види запазена една голяма постройка – баня, съществувала през IV век н.е. От същото време е и една зидана засводена гробница, която е почти напълно запазена. В процеса на археологическите разкопки са открити също и няколко средновековни църкви.

Много легенди са свързани с нос Калиакра. Най-известната от тях разказва за 40 български девойки, предвождани от красавицата Калиакра, които скочили от

скалите в морето, за да се спасят от османските турци. За да не се откаже някоя от тях, те сплели косите си една в друга.

Снимка: Нос Калиакра- крепостна стена

В една от пещерите на нос Калиакра е уреден музей, където могат да се видят много археологически находки, открити при разкопки в резервата. Сред най-атраktivните експонати е макет на древната крепост, който демонстрира как е изглеждала в миналото.

По време на национални празници, нос Калиакра е красиво осветен от мощни прожектори и се превръща в приказно място, съчетало древната история с романтиката на морето.

Необходимо е да се отбележи, че резерват Калиакра е включен в Стоте национални туристически обекта, който ползва мобилен екскурзовод „България на длан“.

Приложението е изключително полезно, познавателно и изцяло ориентирано в полза на туристите.

- **Яйлата - Крепост „Яйлата”** е възстановена в рамките на проект „Яйлата – античната врата на Добруджа”

На територията му се намират многобройни паметници от различни исторически епохи, датирани от VI хилядолетие пр. н. е. до средата на XI век. Тук се намира „пещерен град” от 101 „жилища”, заселени още през V хил. пр. Хр. През Средновековието пещерите са използвани като манастирски комплекс. По стените на някои от тях личат прабългарски знаци -руни, кръстове и каменни икони. През 80-те години на XX в. е разкрита ранновизантийска крепост, изградена по времето на император Анастасий в края на V началото на VI в. В околността са открити 5 древни некропола, представляващи вкопани в камения масив гробове и каменни гробници, състоящи се от предверие и гробна камера с правоъгълна форма. На около километър и половина от Яйлата, на Камен бряг се намира и Огънчето - метална тръба от която изтича газ и гори "вечно". Огънят може да се загаси само при силен вятър или дъжд, но винаги се намира някой, който да го запали отново.

- **Нос Чиракман**

Интерес за туристите представляват историята на гръцката колония, известна като местността Бизоне, съществуващата и до днес византийската крепостна стена, раннохристиянската базилика и некропола от XIV-XVII век, в които са открити множество ценни дарове и артефакти за изключително интересни ритуали, свързани с вярванията на траките.

- **Залив Болата – морският рай на нос Калиакра;**

Болата е местност, разположена на едноименния залив и е част от резерват Калиакра. Намира се в северната част на Българското Черноморие край село Българево и в близост до бивша военна станция.

Местността е влажна зона с голямо значение за няколко редки растителни и животински вида. Пясъчният плаж е с естествен произход и е уникален за скалните брегове в района на Калиакра.

Малка река образува тясна клисура и се влива в блатото „Болата“ (езеро Болата) с площ 23 ха, обрасло с обширен масив от тръстика. Варовиковите скали в местността имат червен цвят поради железните окиси в глината, която запълва пукнатините им. Заливът е и част от защитена зона „Комплекс Калиакра“ по Натура 2000

Залив Болата и фантастичния плаж към него набират все повече популярност и биват посещавани от много хора, искащи да зърнат или просто да се полюбуват на това невероятно място. Смело може да бъде наречен една от „перлите“ на Северното ни Черноморие

3.4.5.8. Пещерен туризъм

Брега на Черно море е осеян с множеството пещери, които предизвикват сериозен интерес на любителите на екстремните преживявания

3.4.5.9. Орнитоложки туризъм

Местността Тауклиман, местността „Болата“, Долината на авлигите археологическият резерват „Яйлата“, с характерната за района степна растителност и редки видове, вписани в Червената книга на България , също са предпочитани и често посещавани места

- Наневска тузла (Тауклиман) - По време на сезонните миграции езерото се изпълва с много птици, спиращи тук за почивка и хранене. Скалните масиви и покритите с гъста растителност склонове дават убежище на птиците – бухал, маслинов присмехулник, белоопашат мишелов, както и

на няколко застрашени влечуги – змиегущер, стенгущер, шипобедрена костенурка

- Долината на авлигите е живописна долина, образувана от малка река, в град Каварна

3.5 Развитие на маркетингова политика за популяризиране на Община Каварна с туристическа насоченост

Развитието на устойчив туризъм е свързано със съхраняване и дългосрочно опазване на природните, културните и социалните ресурси и допринасяне по положителен и балансиран начин за икономическото развитие и благоденствието на хората, които живеят, работят или пребивават в общината. Общината провежда успешна политика за утвърждаване на община Каварна като многофункционален туристически център, която трябва да продължи и в перспектива. Изключително важна стъпка е повишаването на ефективността и подобряване на взаимодействието между институциите и организациите на национално, регионално и общинско ниво, отговорни за развитието на туризма.

По данни на община Каварна за 2015-2020 година, може да се обобщи, че реализираните общ брой нощувки бележат лек спад. Силна туристическа година се оказва благоприятната 2017 г., като се забелязва сериозен ръст на чуждестранните туристи - главно румънци и руснаци, особено през 2018 и 2019 година.

През 2020 г. кризата, породена от COVID-19, също дава своят негативен отпечатък върху туризма и туристопотока.

Показатели	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Легла (брой)	3 025	3 290	3 742	4 746	4 796	4 753
Общ брой туристи	24 805	36 249	47 809	58 076	76 743	51 544
Реализирани нощувки (брой) от българи	31 762	39 102	103 645	49 699	60 668	44 371
Реализирани нощувки (брой) от чужденци	122 035	157 364	111 030	223 442	256 787	120 485
Общ брой реализирани нощувки	153 797	196 466	214 675	273 442	317 455	164 856

Източник: Община Каварна

Източник: Община Каварна – „Статистика по потоци“

Източник: Община Каварна „Обща статистика“

Община Каварна разполага с три туристическо-информационни центъра, находящи се в гр. Каварна, селата Българево и Камен бряг.

Според данните на Националния статистически институт (НСИ) за 2016 г. Каварна е на първо място по частни инвестиции в област Добрич с 64 милиона евро. Доказателство за това е и че все повече са хората, които избират Каварна, удължават продължителността на престоя си. Това означава, че туристите са намерили причина да останат в община Каварна – уникална природа, спокойствие, богато културно-историческо наследство. Най-голямата част от туристите са семейства с малки деца, защото всичко, което се предлага на територията на община Каварна е подходящо за семеен туризъм, включително аквапарк в община Каварна и екшън парк.

Съгласно Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в България за 2014-2030 г. нощувките във високотегорийните места за настаняване са най-много, не само през пиковия сезон, а през цялата година. Следователно може да се твърди, че предлагането на високотегорийно настаняване осигурява по-равномерна заетост на легловата база.

3.5.1 Културното и морското наследство

В района културното и морското наследство се популяризират с подкрепата на „Програмата за морско дело и рибарство“ и чрез Местната инициативна рибарска група "Шабла-Каварна-Балчик" - „Инвестиции в многообразна публична инфраструктура свързана с рибарската общност и морския потенциал на територията”.

Прилагането на мярката има за цел да насърчи социалното благополучие, намаляването на бедността и икономическото развитие в територията на МИРГ Шабла-Каварна-Балчик, чрез инвестиции в подобряване средата на живот. С подпомагането по мярката ще се създаде, подобри или разшири малка по мащаб инфраструктура на рибарската територия, включително публична инфраструктура за отдих, туризъм, спорт и свободно време.

Общината участва и реализира проект „Каварна - привлекателно място за инвестиции” по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ на Република България, Приоритетна ос № 4 „Устойчиво развитие на рибарските области“. Целта е допринасяне и привличане на външни за територията на Рибарската област инвестиции, както и промотиране и повишаване на информираността за възможностите за инвестиции и туризъм в рибарската област.

Резултатите от реализирането на проекта:

- Създадени условия за привличане на външни за територията инвестиции;
- Организиран и проведен демонстрационен тур за журналисти с журналисти и медии от България и чужбина;
- Публикувани статии за промотиране на рибарска област Шабла – Каварна - Балчик в специализирани и масови издания;
- Повишена степен на информираност за възможностите за инвестиции и туризъм на българските и чуждестранни граждани в Рибарската област чрез публикации в специализирани туристически и масови медии;
- Организиран и проведен фестивал на фойерверките;

- Увеличаване на инвестиционните възможности, чрез обогатяване на туристическия потенциал и включването на младите хора в областта;
- Обогатяване на културния живот на рибарската област и популяризиране чрез изграджане на общ имидж на областа Шабла – Каварна - Балчик;

Трябва да се подчертае, че дори “силни” и добре експонирани обекти могат да загубят атрактивността си от нелицеприятна среда и обратно, подредена и добре устроена среда може да стане част от атрактивността на обекта, т.е. самата тя да се третира като туристически продукт. Необходимо е съставяне и прилагане на ясна програма за прагматичните стъпки до реални продажби на маркетабилни продукти (общински план за развитие Каварна 2014), включващи дейности като:

- Утвърждаване на местен туристически продукт, включващ стимулиране на местната инициатива и предприемачество;
- Разработване и предлагане на туристически пакети с маршрути;
- Уеб маркетинг - обогатяване на Интернет страница за възможностите за туризъм в Каварна, прикрепянето ѝ към утвърдени в световен мащаб „търсачки“ и създаване на лесен достъп до нея; доразвитие на инфопортал и включване в нови информационни мрежи;
- Активно представяне на туристически борси;
- Организиране на информационни турове и подобряване на информационното обслужване на туристите;
- Изработване и поставяне на информационни туристически табла, указателни и информационни табели, билбордове;
- Опазване, поддържане и развитие на зелените площи.

Във връзка с маркетабилните дейности е планирано да бъде изработен каталог „Символи на историческото, природното и морско културно наследство на територията на МИРГ Шабла-Каварна-Балчик“. Чрез него ще се повиши информираността на обществеността, туроператорите и туристите за възможностите за културно-исторически туризъм, и ще спомогне за устойчивото развитие на туризма в Североизточния черноморски район.

На 23.04.2021г. община Каварна сключва Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № МДР-ИП-01-55 по процедура № BG14MFOR001-4.025 МИРГ-ШКБ-2.2.1 „Възстановяване и подобряване на природното наследство, културата и спорта на рибарската територия” по стратегия за ВОМР на МИРГ Шабла – Каварна – Балчик, Програма за Морско дело и рибарство 2014-2020г. На база договора и проекта туристите ще могат да използват през 2022 г. мобилно приложение с информация за историческия нос Калиакра, за археологическия резерват "Яйлата" и природния "Болата", за Птичия залив и други забележителности, ще получават информация за календара от културни събития в общината, за музейните експозиции, за хотели, ресторанти, магазини, аптеки, автоработилници, бензиностанции и други. Популяризирането на културното и морското наследство в района се осъществява с подкрепата на Програмата за морско дело и рибарство, чрез местната инициативна рибарска група "Шабла-Каварна-Балчик.

През месец Август 2021 г., Община Каварна печели и престижната награда "Черноморски Оскар" в категорията "Местна власт с принос в развитието на бизнеса и туризма на Черноморието". Признанието е за възможностите, които община Каварна предлага за разнороден туризъм в район, незасегнат от презастрояване.

В рамките на Национална кампания „Чиста околна среда 2021 г“ Община Каварна е с пет спечелени проекта. Дейностите се финансират от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС).

Проектите са:

- „Благоустрояване на зона за отдих и игра в с.Видно”;
- „ Благоустрояване на зона за отдих и игра в с. Свети Никола”;
- „ Благоустрояване на зона за отдих и игра в с. Селце“;
- „ Благоустрояване на зона за отдих и игра в с.Топола“;
- „ Благоустрояване на зона за отдих и спорт в с. Хаджи Димитър”.

Основните цели на проектите и приоритет на Община Каварна са създаване на по-приветливо място за игра на децата чрез монтаж на безопасени детски съоръжения, организиране на населението за почистване на зоната и

естетическата му удовлетвореност от извършената със собствен труд работа – гаранция за запазване резултатите от проекта и формиране на навици за опазване на природната среда у децата и подрастващите.

3.6. Трансгранично въздействие, сътрудничество и проекти

Поради своето местоположение общината има възможност да развива трансгранични връзки и сътрудничество с общините и териториалните общности от Република Румъния, както и целия Черноморски регион, като бъдат подкрепени и от Програмите за трансгранично и транснационално сътрудничество на ЕС.

Една съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество е т.нар. програма „Черноморски басейн 2014-2020“. Тя ще продължи да действа в третия програмен период 2021-2027 г., като участващите в нея държави са: България-Североизточен и Югоизточен райони, Румъния, Гърция, Турция, Русия, Украйна, Молдова, Грузия и Армения. Предвижда се програмата да подкрепя и проекти, насърчаващи бизнеса и предприемачеството в областта на туризма и културата, развитие на търговията и модернизация на селското стопанство и др. За финансиране по нея ще могат да кандидатстват местни и регионални власти, публично-правни и неправителствени организации

Съгласно актуализирана Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма за 2014 – 2030 г., с цел управление на атрактивна и висококонкурентна туристическа дестинация, насърчаване на сертификацията и повишаването на качеството на Черноморския туристически продукт, се предвижда да бъде постигнато чрез следните мерки:

- партньорство с МОСВ за промотиране на екологичния етикет „Зеленото цвете на Европа“ сред хотелите и къмпингите по Черноморското крайбрежие;
- Създаване на платформа „Устойчив бизнес на черноморските общини“ със стриктни критерии за вписване в него на частни земеделски стопани, производители, хотелиери и други;

- Подкрепа за организация на събития в месеците извън главния летен туристически сезон (форуми, фестивали, конференции и др.) в курортните комплекси по Българското Черноморие;
- Изготвяне на общ туристически стил за отделни черноморски селища или курорти: въвеждане на архитектурен код за отделни курортни образувания и недопускане на „проектиране на парче“ с по-ефективен контрол по приемането и одобряването на проектите, вкл. и на устройствените планове и други

Освен с изграждането на нов градски парк и подържането на съществуващите паркове в района, Община Каварна би могла да привлече повече туристи и чрез сътрудничество с новаторският екип на “Уолтопия” и да кандидатства за изграждане на Adventure Hub – атракционен комплекс, съчетаващ в себе си много различни забавления. Той е с огромен мащаб и включва въжен парк, Ролглайдер®, детски стени за катерене, които са хармонично съчетани в красивата форма на гигантско дърво

От своя страна “Уолтопия” търси проактивни екипи от български общини, които да пожелаят атракционите да бъдат реализирани на тяхна територия, за да осигурят на своите граждани нещо истински добро, без да се налага да изразходват дори и лев от бюджета на общината. “Уолтопия” ще произведе, инсталира и поддържа съоръженията напълно безплатно. Компанията поема и ангажимент да осигури безопасното им опериране. На свой ред “Уолтопия” иска да срещне разбиране и желание за сътрудничество, както и кмет и общински съветници с визия за бъдещето на поверената им община.

Такъв Adventure Hub би бил прекрасно украшение за всеки град. Впечатляващото дърво ще се впише чудесно в естествената среда на градски парк или друга зелена площ и ще донесе на жителите на града нова възможност за прекарване на свободното време на открито. Опитът на “Уолтопия” показва, че една такава атракция привлича и много гости към града.

По примера на други общини, с подкрепата на Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд, в изпълнение на мерки 15 и 33 от Националната приоритетна рамка за действие за мрежата Натура 2000, може да се кандидатства за финансиране на проект, свързан със споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България.

Въз основа на Националната информационна и комуникационна стратегия за мрежата Натура 2000 и по-конкретно контакти „лице в лице“ и посещения на терен на защитени зони могат да бъдат подкрепени видовете и местообитанията, които са предмет на опазване в защитени зони в региона, чрез изграждане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000.

4. АНАЛИЗ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

4.1. Отпадъци

Като част от Програмата за опазване на околната среда на община Каварна 2021 – 2028 г. е изготвена Програма за управление на отпадъците на община Каварна 2021-2028 г.

В нея са заложили конкретни мероприятия, целящи минимизиране отрицателното влияние на отпадъците върху околната среда. Целите, залегнали в Програмата, са в синхрон с Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

4.1.1. Нормативна база и изисквания към общините

В националното законодателство – Законът за управление на отпадъците (ЗУО) са определени ангажиментите на кметовете на общините, касаещи организирането и управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на общинска територия. Съгласно ЗУО кметът на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица по чл. 35 от ЗУО, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане. Кметът на общината отговаря за:

- осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
- почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
- организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
- изпълнението на решенията на общото събрание на регионалните сдружения и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
- организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на

системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

- осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
- почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО;
- осигуряването на информация на обществеността за горните показатели, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
- поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

Съобразно чл. 20 от ЗУО кметът на общината организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране по чл. 19, ал. 3, т. 6 от ЗУО, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет, с:

- организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, и/или
- други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС.

С договорите се урежда разделното събиране на отпадъци от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм. С договорите се определят най-малко следните условия:

- изискванията към системата за разделно събиране на отпадъците от домакинствата, в т.ч. обслужвано население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
- количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение;
- задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на съответната община;
- задълженията за предоставяне на информация на гражданите на съответната община по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността.

Съгласно чл. 23 от ЗУО общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци. Регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне тяхното ефективно събиране, транспортиране и третиране съобразно изискванията на чл. 6, ал. 1 от ЗУО и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участие на общините.

Общините - членове на регионалното сдружение, определят собствеността на регионалното депо и/или друго съоръжение за третиране на отпадъците. Собствеността може да бъде:

- на общината, която е собственик на терена или има учредено право на строеж върху определения за изграждане терен;
- съсобственост на общините - членове на сдружението;

- съсобственост между финансиращия частен партньор и общината - собственик на терена, и/или общините - членове на сдружението;
- собственост на финансиращия частен партньор за съоръженията за подготовка преди оползотворяване или обезвреждане и оползотворяване на отпадъците.

Цената за третиране на тон отпадък, постъпил в регионалната система за управление на отпадъците, е еднаква за всички членове на регионалното сдружение и в нея не може да бъде калкулирана печалба за сдруженията.

Съобразно чл. 12 от ЗУО собствениците на пътищата по чл. 8 от Закона за пътищата отговарят за:

- почистването от отпадъци на пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси и опорните пунктове за поддържане по смисъла на § 1, т. 1 - 3, 6, 9 и 10 от допълнителните разпоредби на Закона за пътищата;
- осигуряването на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжение за тяхното третиране.

4.1.2. Количество и видове генерирани отпадъци

4.1.2.1 Смесени битови отпадъци

Общината има сключен договор за сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци на територията на община Каварна с фирма „ТИТАН БКС“ ООД.

Всички населени места в община Каварна са обхванати от системата за сметосъбиране и сметоизвозване.

Община Каварна събира и съхранява данни за количествата смесени битови отпадъци образувани на територията ѝ.

Година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Количество образувани смесени битови отпадъци, тон	5980.000	6043.000	6537.480	6914.100	6701.580	6368.560

Източник: Община Каварна

Графика на образувани смесени битови отпадъци на територията на община Каварна за периода от 2015 г. до 2020 г.

Данните показват нарастване на количествата на образувани смесени битови отпадъци на територията на община Каварна за периода от 2015 до 2018 година и плавно намаляване през 2019 г. и 2020 г.

4.1.2.2. Производствени отпадъци

"Производствени отпадъци" са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица. Генераторите на производствени отпадъци на територията на община Каварна са действащите промишлени предприятия. Промислеността в общината главно е представена от селско, горско и рибно стопанство, производство на електроенергия и газообразни горива, преработваща промишленост, строителство, търговия, транспорт, ремонт на автомобили, туристически услуги, хуманно здравеопазване и др. На територията на община Каварна няма предприятия с нисък и висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от ЗООС.

Община Каварна не събира данни за производствените отпадъци образувани на територията ѝ. Данните се докладват от производствените предприятия в годишните отчети към ИАОС.

Образуваните производствени отпадъци в община Каварна са представени в следващата таблица.

Година	2014	2015	2016	2017	2018
Образуван производствени отпадъци в община Каварна, т.	29,235	112,295	67,384	36,444	46,581

Информация: ИАОС

Графиката показва непостоянна тенденция в количествата на образуваните производствени отпадъци. Наблюдава се голям пик през 2015г., когато достигат до 112,295 тона, което е близо четири пъти повече от предходната 2014 г. След 2015г. производствените отпадъци, образувани от промишлеността в общината значително намаляват. Количествата образуван производствени отпадъци са сравнително малки, поради силно редуцираната промишлена дейност.

4.1.2.3. Строителни отпадъци

Съгласно ЗУО "строителни отпадъци" са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на *Решение*

94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Националното законодателство поставя конкретни цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване строителни отпадъци, както и вменява задължения на местното управление за управление на строителните отпадъци.

В следващата таблица са показани задължения, на общините за влагане на рециклирани строителни материали в строежите, които следваше да бъдат поетапно постигнати до 2020г. Поставените цели за 2020г. важат за всяка следваща година.

Вид строителна дейност	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1,00%	1,00%	1,00%	1,50%	1,50%	1,50%	2,00%
Строителство на пътища с публични средства	5,00%	5,00%	8,00%	8,00%	8,00%	10,00%	10,00%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3,00%	3,00%	5,00%	5,00%	6,00%	7,00%	8,00%
Оползотворяване на СО в обратни насипи	8,00%	9,00%	10,00%	11,00%	11,00%	11,00%	12,00%

Кметът на съответната община отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително

за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране (чл. 10, ал. 4 от ЗУО).

Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на съответната община подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение за събиране на вземането от задължените лица по реда на чл. 417, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

В случаите, когато кметът на община е възложител на строителни и монтажни работи, с изключение на текущи ремонти, и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци. Съдържанието и изискванията към плана са определят в Наредба за управление на строителните отпадъци.

При възлагане на обществени поръчки от кмета на община за проектиране и изпълнение на строежи, с изключение на премахване на строежи, в условията за избор на изпълнител и в договорите за възлагане се включват задължения към изпълнителите за влагане на рециклирани строителни материали. За обекти, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект, плановете за управление на строителни отпадъци се одобряват от кмета на община или оправомощено от него длъжностно лице, на чиято територия се реализира проектът.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци и състоянието на строежите, за които не се упражнява строителен надзор се установяват с отчет до кмета на общината, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при реализацията на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица,

притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци.

Кметът на общината отговаря за организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община (чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО).

Издадена е Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г., в която се регламентира:

- създаването на система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци;
- изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
- изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

В нея са описани изискванията за управление на строителните отпадъци в процеса на строителство и разрушаване на строежи, като на кметовете на общините е вменено задължение да изпращат информацията до директора на РИОСВ, на чиято територия ще се извършват СМР или премахване на строежи, за издадените през предходния месец разрешения за строеж или заповеди за премахване на строеж.

Община Каварна събира информация за количествата на строителните отпадъци, образувани на територията ѝ.

Година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Количества строителни отпадъци, образувани на територията на община Каварна, т.	120,000	135,000	132,660	327,340	529,520	254,840

Източник: Община Каварна

Графиката показва, че за периода от 2015 до 2017г. количествата образувани строителни отпадъци на територията на община Каварна са постоянно и изключително ниски в сравнение с проявената тенденция към увеличаване през следващите 3 години, а също и със съществено по-големите количества за периода от 2011г. до 2014г., представени в Програма за управление на отпадъците на община Каварна за периода 2015 – 2020 г., където за всяка година количеството на образувани строителни отпадъци преминава 1000 тона/годишно с пик през 2011 г., когато достига до 3500 тона, което се отдава на ръст на ново строителство, като например изграждането на голям комплекс за голф и отдих на територията на общината.

4.1.2.3. Опасни отпадъци

"Опасни отпадъци" са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в приложение № 3 на ЗУО.

На национално ниво за периода 2008-2018г. в Република България общото количество на образуваните опасни отпадъци по данни на НСИ е 3 965 хил. тона или средногодишно около 360 хил. тона., като за този период количеството на образуваните опасни отпадъци бележи значителен спад.

Източник: НСИ

Опасните отпадъци, образувани на територията на община Каварна са част от потока на битовите, производствените, строителните, отпадъците от лечебните и здравните заведения и масово разпространените отпадъци.

В следващите таблица и графика са представени количествата на образуваните опасни отпадъци от всички потоци отпадъци в община Каварна за периода от 2014 г. до 2018 г.

Година	2014	2015	2016	2017	2018
Опасни отпадъци, тон	40,667	5,423	6,214	2,203	11,249

Източник: ИАОС

Данните показват, че през 2014г. са образувани над 40 тона опасни отпадъци. Следващите години се наблюдава намаляване на количествата образувани опасни отпадъци в община Каварна, като през 2018г. отново е отчетено покачване до 11,249 тона.

През 2020г. община Каварна е организираща кампания за събиране на опасни отпадъци от домакинствата. В нея са общо 96,300 кг. опасни битови отпадъци. Най-голям процент от събраните отпадъци представляват опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества и бои, лепила, смоли, мастила, съдържащи опасни вещества и са разпределени, както следва:

Код	Наименование	Количество събрани, кг.
15 01 10*	Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	46,9
20 01 19*	Пестициди	2,2
20 01 21*	Луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	11,8
20 01 27*	Бои, мастила, лепила/адхезиви и смоли, съдържащи опасни вещества	32,6
20 01 32	Лекарствени продукти, различни от упоменатите в 20 01 31	2,8

Източник: Община Каварна

В регистъра на складове и съхраняваните в тях негодни за употреба пестициди, поддържан от ИАОС е налична информация за съхраняването на територията на община Каварна на 16 т. пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност. Пестицидите са събрани в 4 бр. Б-Б кубове запълнени и съхранени по технология на „БалБок Инженеринг“ АД в контейнери по проект, финансиран от ПУДООС.

4.1.2.4. Специфични отпадъчни потоци

4.1.2.4.1. Масово разпространени отпадъци

"Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

За всички потоци масово разпространени отпадъци е прието специфично законодателство и са поставени отделни национални цели за тяхното управление, които България е задължена да постигне.

4.1.2.4.1.1. Отпадъци от опаковки

"Отпадъци от опаковки" са всякакъв вид опаковки или опаковъчни материали, които попадат в обхвата на определението за "отпадък" по смисъла на § 1, т. 17 от ДР на ЗУО, с изключение на остатъците, получени от производствени процеси.

В Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки, приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г. се определят изискванията за пусканите на пазара опаковки и опаковъчни материали, както и за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване. За всички пуснати на пазара опаковани стоки задължително се прилага схемата на разширена отговорност на производителя по § 1, т. 35 от допълнителните разпоредби на ЗУО.

С наредбата се регламентират:

- изискванията за предотвратяване вредното въздействие на отпадъците от опаковки върху околната среда;
- прилагането на мерки от лицата, които пускат на пазара опаковани стоки, за събирането, оползотворяването и/или обезвреждането на образуванията в резултат на тяхната употреба отпадъци от опаковки без риск за човешкото здраве и околната среда и за постигане на целите за оползотворяване;
- изискванията към пусканите на пазара опаковки;
- изискванията за маркиране на опаковките;
- мерките, насочени приоритетно към предотвратяване на образуването на отпадъци от опаковки и като допълнителни основни принципи, към повторна употреба на опаковките, към рециклиране и други форми на оползотворяване на отпадъците от опаковки и към намаляване на окончателното обезвреждане на такива отпадъци, с цел да се спомогне за прехода към кръгова икономика;
- условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на отпадъци от опаковки по цялата верига от тяхното събиране до третирането им, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, участващи във веригата за събиране и третиране, в съответствие с чл. 7, ал. 3 от ЗУО;
- мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друго оползотворяване на отпадъците от опаковки в съответствие с чл. 13, ал. 2 и 3 ЗУО;
- създаването на системи за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки;
- информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на отпадъци от опаковки, значението на маркировките върху съществуващите опаковки на пазара и наличните системи за събиране, оползотворяване и обезвреждане;

- изискванията и задълженията към схемата за разширена отговорност на производителя за опаковани стоки за отпадъци от опаковки по § 1, т. 35 от допълнителните разпоредби на ЗУО.

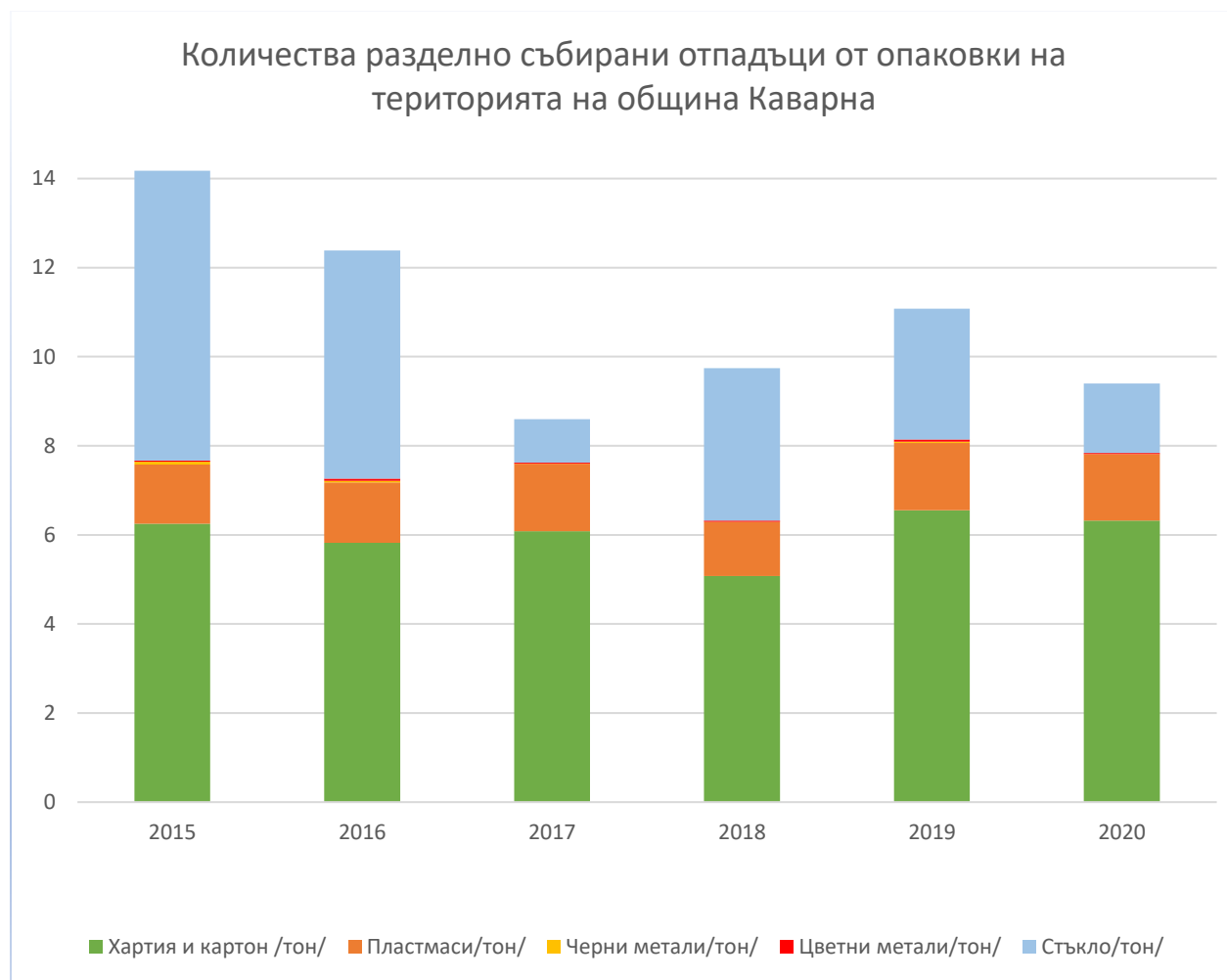
Община Каварна е сключила договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Булекопак“ АД за въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на община Каварна. Въведената система е двуцветна.

Обхванатото население в община Каварна от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки към 2020г. е 88 %. От всички 21 населени места в общината само 3 са обхванати. Това са гр. Каварна, с. Българево и с. Септемврийци. Тези три населени места представляват 88 % от населението на общината по данни на НСИ към 31.12.2020 г.

Количества разделно събрани отпадъци от опаковки на територията на община Каварна:

Година/Вид отпадък	Хартия и картон /тон/	Пластмаси /тон/	Черни метали /тон/	Цветни метали /тон/	Стъкло /тон/	Общо за година
2015	6,25	1,329	0,062	0,028	6,51	14,179
2016	5,82	1,355	0,04	0,045	5,124	12,384
2017	6,08	1,5	0,01	0,03	0,98	8,6
2018	5,08	1,205	0,01	0,025	3,42	9,74
2019	6,55	1,515	0,025	0,05	2,94	11,08
2020	6,32	1,485	0,005	0,03	1,56	9,4

Източник: Община Каварна

Най-голям процент събрани отпадъци от опаковки са от хартия и картон, следван от стъклото и пластмасата. Най-нисък е процентът на черните и цветните метали.

4.1.2.4.1.2. Отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

„Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване“ е електрическо и електронно оборудване, което е отпадък по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО, включително всички компоненти, монтажни възли и резервни части, които са част от ЕЕО по време на освобождаване на отпадъка.

„Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване извън бита“ е ИУЕЕО, образувано в резултат от търговската или професионалната дейност на физическите или юридическите лица.

„Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита“ е излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, което произлиза от домакинства, както и от търговски, промишлени, институционални и други източници, което поради своите качества и количество е подобно на това от домакинствата. Излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване от бита, което е вероятно да бъде използвано както от домакинства, така и от различни от домакинствата потребители, при всички случаи се счита за ИУЕЕО от домакинства. Приета е Наредба, с която са определени специфични изисквания за управление излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване - *Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, в сила от 01.01.2014 г.* С наредбата се определят изискванията за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, повторната употреба, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на ИУЕЕО.

Изискванията се определят с цел:

- предотвратяване и намаляване на вредното въздействие върху околната среда и здравето на човека от образуването и управлението на ИУЕЕО;
- увеличаване количеството на повторно употребено, рециклирано и оползотворено чрез други операции ИУЕЕО за ограничаване на обезвреждането му и намаляване на отрицателните въздействия от използването на ресурсите и повишаването на ефикасността от такова използване;
- предприемане на мерки от лицата, участващи в проектирането, производството,
- разпространението и потреблението на електрическо и електронно оборудване (ЕЕО), както и от лицата, които извършват дейности с ИУЕЕО, за ограничаване вредното въздействие на ЕЕО през целия му жизнен цикъл и на образуваните от него отпадъци върху човешкото здраве и околната среда.

С наредбата се регламентират:

- въвеждането на изисквания за проектиране и маркиране на ЕЕО;

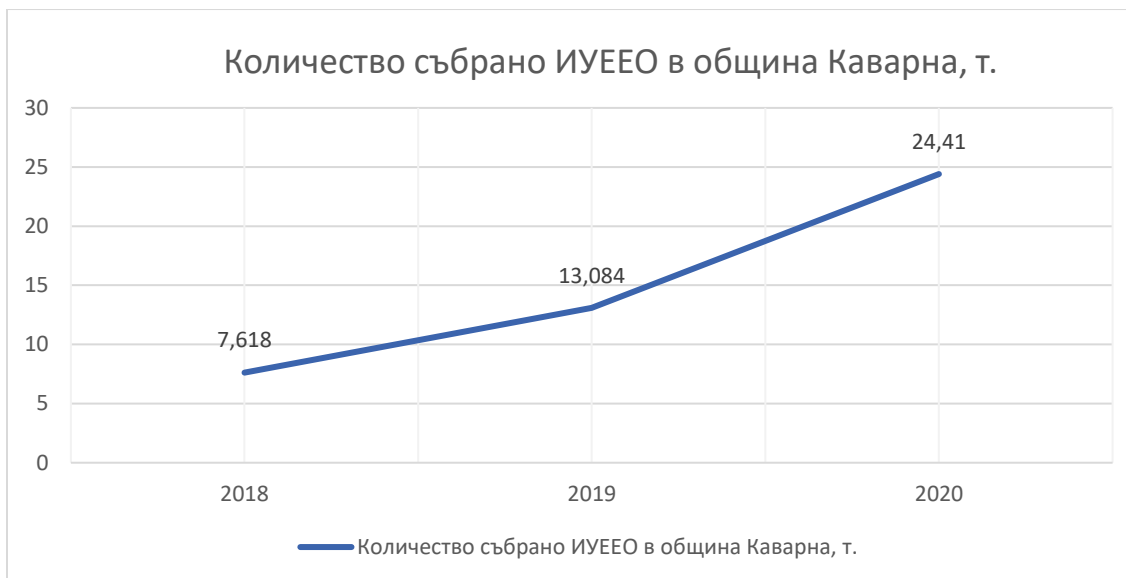
- извършването на дейностите по разделно събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране, подготовка за повторна употреба, оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО без риск за човешкото здраве и околната среда;
- информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на ИУЕЕО и за наличните системи за разделно събиране;
- случаите и условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на ИУЕЕО по цялата верига от неговото събиране до третирането му, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, участващи във веригата за събиране и третиране на ИУЕЕО;
- мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите т.ч. лицата, които пускат на пазара ЕЕО.

Община Каварна има сключен договор с „Елтехресурс“ АД гр. София за събиране, транспортиране и временно съхранение на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване. „Елтехресурс“ АД, съвместно с Община Каварна, организират кампании за събиране на ИУЕЕО във всички населени места на територията на община Каварна за събиране на стари електроуреди и електронни устройства от бита.

Събраните количества ИУЕЕО на територията на община Каварна.

Година	2018	2019	2020
Количество събрано ИУЕЕО в община Каварна, т	7.618	13.084	24.410

Източник: Община Каварна

Видно от визуално представената информация за събраните количества ИУЕЕО в Каварна нарастват, каквато е и тенденцията в страната. В бъдеще се препоръчва провеждане на повече кампании за по-значително увеличение на разделно събраните количества.

4.1.2.4.1.3. Отпадъци от излезли от употреба моторни превозни средства

„Излязло от употреба моторно превозно средство“ (ИУМПС) е отпадък по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО, в т.ч.:

- моторно превозно средство с прекратена регистрация, за което има изрично писмено уведомление от лицензиран застраховател, съгласно чл. 18а, ал. 2, т. 1 от Наредба № I-45 от 2000 г.;
- моторно превозно средство, на което не е заверен знакът за технически преглед съгласно чл. 32д от Наредба № I-45 от 2000 г. или съгласно чл. 38 от Наредба № Н-32 от 2011 г. за повече от две години от определената му дата за следващ преглед за проверка на техническата му изправност, в случай че то се намира върху държавна или общинска собственост;
- изоставено регистрирано МПС.

Като подзаконов нормативен акт към ЗУО е приета *Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства*, която определя изискванията за събирането, транспортирането и третирането на ИУМПС и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях.

Изискванията на Наредбата се определят с цел:

- предотвратяване образуването на отпадъци от МПС;
- постигане на определените в наредбата нива за повторната употреба и рециклиране, повторна употреба и оползотворяване на ИУМПС, както и за ограничаване на обезвреждането им;
- предприемане на мерки от лицата, участващи в проектирането, производството, разпространението и потреблението на МПС, както и от лицата, които извършват дейности с ИУМПС, за ограничаване вредното въздействие на МПС през целия им жизнен цикъл върху човешкото здраве и околната среда;
- случаите и условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на ИУМПС по цялата верига от неговото събиране до третирането му, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, участващи във веригата за събиране и третиране;
- мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, в т.ч. лицата, които пускат на пазара МПС.

В Община Каварна, както и в ИАОС не е налична информация за количества ИУМПС образувани в общината.

За изпълнение на своите задължения, заложен в ЗУО и подзаконовата нормативна база към него община Каварна е сключила договор с „Елбимекс“ ООД – за събиране на ИУМПС.

4.1.2.4.1.4. Отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори

"Негодна за употреба батерия или акумулатор" е батерия или акумулатор, която не може да бъде използвана за целите, за които е произведена, и е отпадък по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО.

Приета е Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори. С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на НУБА. С нея се регламентират задълженията на икономическите оператори:

- намаляване на съдържанието на тежки метали в батериите и акумулаторите, създаване на системи за разделно събиране,
- предварително третиране, рециклиране и оползотворяване на НУБА с оглед ограничаване на обезвреждането и повишаване дела на рециклираните и оползотворени НУБА
- предприемане на мерки от лицата, които участват в проектирането, производството и пускането на пазара на батерии и акумулатори, с оглед ограничаване вредното въздействие на тези продукти върху околната среда през целия им жизнен цикъл;
- екологосъобразно събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране, оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА;
- мерки, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, в т. ч. лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори;
- случаите и условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на отпадъци от НУБА по цялата верига от тяхното събиране до третирането им, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, които участват във веригата за събиране и третиране;

- изисквания за маркиране на батериите и акумулаторите с оглед информиране на крайните потребители за разделното събиране на НУБА и за съдържанието на тежки метали в тях;
- изисквания за маркиране капацитета на портативните и автомобилните батерии и акумулатори;
- информиране на крайните потребители за ролята им в разделното събиране и рециклирането на НУБА и за наличните схеми за разделно събиране и рециклиране.

По данни на ИАОС за периода от 2014 до 2017г. събраните на територията на общината НУБА са представени в таблицата.

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Количество събрани НУБА в община Каварна, т.	0,243	0,106	0,001	0,021	0,037	0,115

Източник: ИАОС, Община Каварна

Данните не показват постоянна тенденция за намаляване или увеличаване на количествата на образуваните НУБА.

Община Каварна има сключен договор с организация за оползотворяване на НУБА - „Рекобат“ АД, за прилагане на система за събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори.

4.1.2.4.1.5. Отпадъци от излезли от употреба гуми

„Излезли от употреба гуми“ са всякакъв вид гуми, които попадат в обхвата на наредбата и отговарят на определението за „отпадък“ по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО.

Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми обхваща всички видове пуснати на пазара гуми и всички ИУГ и с нея се определят изискванията за събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване или обезвреждането на ИУГ, включително целите, за регенерирането и/или рециклирането, и/или оползотворяването им.

С нея се регламентират:

- предотвратяването и ограничаването на замърсяването на околната среда в резултат на третирането и транспортирането на ИУГ;
- прилагането на мерки от лицата, които пускат на пазара гуми, за събирането, оползотворяването или обезвреждането на ИУГ без риск за човешкото здраве и околната среда и постигане на целите за регенерирането и/или рециклирането, и/или оползотворяването им;
- въвеждането и функционирането на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване или обезвреждане на ИУГ;
- информирането на крайните потребители за ролята им в събирането на ИУГ и за наличните системи за събиране.

В Община Каварна, както и в ИАОС не е налична информация за количества ИУГ образувани в общината. Общината е сключила договор с „Евротранс – метал“ ООД за събиране, съхраняване и предаване за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на ИУГ от населението.

4.1.2.4.1.6. Отпадъци от отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

През 2012г. е приета Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти

"Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти" са опасни и масово разпространени отпадъци по смисъла на § 1, т. 7 и 12 от допълнителните разпоредби на ЗУО.

"Отработено масло" е всяко смазочно или индустриално масло на минерална или синтетична основа, негодно за употреба по първоначалното си предназначение, като отработени моторни и трансмисионни масла, смазочни масла, турбинни и хидравлични масла

"Отпадъчни нефтопродукти" са всички течни, полутечни или твърди отпадъци на

нефтена основа или техни смеси:

- а) които се отделят при съхраняването на нефт и течни горива;
- б) отпадъци от почистване на транспортни резервоари и резервоари за съхраняване на нефт и течни горива;
- в) отпадъци от маслено-водна сепарация;
- г) отпадъци от течни горива;
- д) отпадъци от преработка на нефт;
- е) утайки и емулсии, получени от различни производства;
- ж) нефтосъдържащи отпадъци - резултат от нормалната експлоатация на кораби.

Наредбата определя изискванията за пускането на пазара на масла и разделното събиране, съхраняването, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

С наредбата се регламентират:

- предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- предприемането на мерки от лицата, които пускат на пазара масла, за разделното събиране, оползотворяването и/или обезвреждането на образуванията в резултат на тяхната употреба отработени масла без риск за човешкото здраве и околната среда и за постигане на целта за оползотворяване заложи в наредбата;
- въвеждането и функционирането на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и за наличните системи за събиране, оползотворяване и обезвреждане;

- мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, в т.ч. лицата, които пускат на пазара масла;
- случаите и условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на отпадъци от отработени масла и отпадъчни нефтопродукти по цялата верига от тяхното събиране до третирането им, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, участващи във веригата за събиране и третиране.

Данните на следващата таблица и диаграма показват количествата на генерираните на територията на община Каварна отработени масла, при което се наблюдава голям пик през 2018 година, особено на фона на малките количества отчетени през 2017 г.

Година	2014	2015	2016	2017	2018
Количество образувани отработени масла община Каварна, т.	5,000	1,199	3,860	0,740	9,124

Източник: ИАОС

Данните показват, че тенденцията не е постоянна и има големи колебания през годините за образуваните отработени масла. На територията на общината те се събират основно при смяна на масла на моторни превозни средства в пунктове за смяна на масла.

4.1.2.4.1.7. Отпадъци от обувки и текстил

С изменението на ЗУО през 2021г. е заложен нов вид масово разпространен отпадъчен поток – отпадъци от обувки и текстил.

Все още не е приет подзаконов нормативен документ, с който да бъдат определени изискванията за пускането на пазара на обувки и текстил и разделното им събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане.

В ЗУО, в чл. 84а, ал. 3 е вменено задължение на кмета на общината да сключва договор само с една организация по оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил.

Все още в страната не е издадено разрешение от МОСВ за дейност на дружество за организация за оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил.

Община Каварна вече е предприела действия да осигури разделно събиране на отпадъци от обувки и текстил, като е сключила договор с фирма „Евротекс“ ЕООД – за разделно събиране, съхраняване, сортиране и предаване за повторна употреба и/или оползотворяване на битови отпадъци от облекла и текстилни материали, поставила е 2 съда за събиране то им в гр. Каварна и води отчетност за събраните количества.

За община Каварна в ИАОС не са налични данни за образувани текстилни отпадъци за 2017 г. и 2018 г. За периода от 2014 до 2016 г. са отчетени следните количества, показани в таблицата.

Година	2014	2015	2016
Отпадъци от текстил, образувани в община Каварна, т.	0.021	0.038	0.025

Тъй като не е имало изискване за разделно събиране на този поток отпадъци, голям процент от реално образуваните отпадъци от обувки и текстил са част от смесените битови отпадъци.

4.1.2.5. Отпадъци от пречиствателни станции за отпадни води

Приета е *Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието*. С нея се определят редът и начинът за оползотворяване на утайките от пречиствателни станции и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, изискванията, на които трябва да отговарят утайките, за да се гарантира, че няма да имат вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда, включително върху почвата и редът за отчитане на оползотворените утайки.

Утайките представляват органичен продукт, който се получава в резултат на процеса на пречистването на отпадъчни води. Утайките съдържат ценни за земеделието вещества, като органична част, азот, фосфор, калий, калций, сяра и магнезий. Те могат да съдържат и замърсители, като тежки метали, органични замърсители или патогенни организми. Качествата на утайките се определят от техния източник, от първоначалната концентрация на замърсители в пречистената вода, както и от техническите характеристики на извършените процеси, свързани с третирането на отпадъчни води и утайки.

В гр. Каварна има изградена градска пречиствателна станция за отпадъчни води. Канализационната мрежа в града е изградена на около 47%, и обхваща 60 % от населението на гр. Каварна.

Образуваните количества утайки от ГПСОВ в гр. Каварна са представени в таблицата.

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Образувани утайки от пречиствателната станция за отпадъчни води в гр. Каварна, т.	9	10	12	16	20	17	17

Източник: ИАОС, Община Каварна

Линията на тренда показва увеличаване на количеството на образуваните утайки, следвайки тенденцията в страната. Предвидената реконструкция на канализационната мрежа в гр. Каварна ще доведе до увеличаване на битовите отпадъчни води и съответно и количеството на утайките.

4.1.2.6. Отпадъци от лечебни и здравни заведения

Като специфичен отпадъчен поток за отпадъците от лечебните и здравните заведения е издадена Наредба № 1 от 9 февруари 2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения. Тя е издадена съвместно от министрите на околната среда и водите и на здравеопазването. Задължения по тази наредба към общината не са заложиени.

Отпадъците, класифицирани с 18-та група от Приложение 1 към *Наредба № 2 за класификация на отпадъците* - отпадъци от хуманното или ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност (без кухненски отпадъци и отпадъци от ресторанти, които не са генерирани непосредствено от

дейности на здравеопазването), образувани на територията на община Каварна са с произход от действащите лечебни заведения:

- "МБАЛ-Каварна" ЕООД което е комплексно заведение, разполагащо с 8 отделения, 90 легла и 115 души персонал и обслужващо населението на община Каварна и община Шабла;
- Медицински център „Евромедика-Каварна“ ЕООД;
- „Медицински център I – Каварна“ ЕООД;
- Филиал за спешна медицинска помощ – Каварна;
- Лекарски и стоматологични практики.

Общо образувани отпадъци от лечебни и здравни заведения образувани в община Каварна за периода от 2014 г. до 2018 г. са представени в таблицата:

Година	2014	2015	2016	2017	2018
Отпадъци от лечебните заведения, образувани в община Каварна, т.	0.082	0.793	0.656	0.494	0

Източник: ИАОС

Данните от таблицата са графично представени на диаграмата. Количествените данни за образуваните отпадъци от лечебните и здравни заведения в община Каварна показва спад от 2015 г. За 2018 г. в ИАОС няма данни за образувани отпадъци от този поток. Вероятната причина е неводена отчетност, съгласно *Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри*, тъй като здравните и лечебни заведения, както и лекарски практики са били действащи за периода.

4.1.2.6. Основни изводи и препоръки

- Организиран са кампании за събиране на опасни отпадъци от домакинствата. Кампаниите показват добри резултати и е препоръчително да се провеждат на по-кратък период и предварително утвърден годишен график, който да бъде оповестен;
- Общината трябва да потърси възможности, в т.ч. финансиране за предаване на съхраняваните пестициди и препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност;
- Целесъобразно е анализирането на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, внедрена на територията на общината с цел нейното оптимизиране;
- Увеличаване обхвата на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез поставяне на допълнителни съдове за разделно събиране на отпадъци през летния сезон и включване на допълнителен летен график на сметоизвозването им в курортните зони по крайбрежието, в които през летния сезон има значителен брой туристи. Например около с. Божурец, с. Топола;
- Осигуряване на временни съдове за разделно събиране на отпадъци от опаковки по време на събития и фестивали, провеждани на територията на общината;

- Провеждане на кампании за информиране на населението за ползите за разделното събиране на отпадъците;
- Кампанийно събиране на разделно събрани отпадъци от хартия, картон, стъкло, метали и пластмаси в населените места, които не са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- Община Каварна няма ангажимент в законодателството към управлението на отпадъците от лечебните и здравните заведения;
- Биха могли да се посочат на населението места, на база на сключени договори, където могат да се изхвърлят разделно опасните отпадъци от домакинствата си сходни с медицинските. Това би довело до намаляване на опасния поток в смесените битови отпадъци;
- На територията на общината има изградена ГПСОВ. С оглед минимизиране на вредното въздействие от човешката дейност върху компонентите на околната среда, е целесъобразно разширяване на обхвата на ГПСОВ;
- Община Каварна прилага йерархията при управлението на отпадъците при строителните отпадъци. Генерираните на територията на общината строителни отпадъци се събират, транспортират и отчитат разделно от смесения битов отпадъчен поток. Общината е осигурила тяхното предварително третиране, чрез инсталацията, разположена в с. Стожер и последващото им оползотворяване;
- По отношение на информиране на населението, община Каварна би могла да осигури повече и по-достъпна информация на интернет страницата си и/или по друг подходящ начин, като например публикуване на информация на страниците на местните медии за разположението на съдовете и местата, на които жителите могат да предадат образуванията от тях масово разпространени отпадъци за всеки поток;
- Видно от визуално представената информация за събраните количества ИУЕЕО в община Каварна, те нарастват. Това ще наложи подобряване на организацията за събиране на ИУЕЕО и провеждане на повече кампании.

- Всички отработени масла са класифицирани, като опасни отпадъци, тъй като проявяват опасни свойства. Препоръчва се сключване на договор с дружество, притежаващо необходимите документи по чл. 35 от ЗУО за приемане на отработени масла на територията на община Каварна с цел недопускане на този вид опасен отпадък да бъде нерегламентирано изхвърлян или организиране на кампании за събиране на отработени масла от населението на община Каварна.

4.1.3. Събиране и третиране на отпадъците

Община Каварна е преустановила дейностите по депониране на отпадъци на територията ѝ. Депото за неопасни отпадъци на община Каварна се намира в землището на гр. Каварна, кв. „Хаджи Димитър“. Депото е въведено в експлоатация през 1994 г. и е ползвано за депониране на отпадъците на гр. Каварна и околните села. Приемането на отпадъци в него е преустановено, поради това, че не отговаря на нововъведените нормативни изисквания. През 2021 г. приключва неговата техническа рекултивация и предстои реализиране на проекта за биологична рекултивация.

От 08.12.2014 г. община Каварна е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Добрич, заедно с общините град Добрич, Добричка, Тервел, Балчик, Шабла, Генерал Тошево, Крушари и Никола Козлево.

На територията на общините е изградена и функционира Регионална система за управление на отпадъците за район Добрич. Тя се състои от следните съоръжения разположени на 3 площадки на различни места в областта:

- **Село Стожер, където са изградени:**
 - ✓ регионалното депо за неопасни отпадъци в землището на с. Стожер с изградена първа клетка на площ от 30 030 м², с обем 240 000 м³ и капацитет за депониране на 240 000 тона твърди битови отпадъци;

- ✓ инсталация за сепариране на материали за рециклиране с капацитет 57 000 т/год.;
- ✓ съоръжение за компостиране с капацитет до 5 225 т./16 325 м³;
- ✓ съоръжение за третиране на строителни и едрогабаритни отпадъци с капацитет до 70 т/час, 15 000 т/год.;
- ✓ склад за временно съхранение на опасни и специфични отпадъци с капацитет 255 т/год.

- **Претоварна станция гр. Балчик**

- ✓ инсталация за сепариране на материали за рециклиране с капацитет до 11 000 т/год.;
- ✓ съоръжение за компостиране на зелени отпадъци с капацитет до 1 647 т/год.;

- **Претоварна станция гр. Тервел**

В гр. Тервел на обособена площадка е изградено съоръжение за компактиране и натоварване за транспорт до регионалното депо с претоварващ и транспортен капацитет до 400 т/месец (4 521 тона/годишно);

4.1.3.1. Регионално депо за отпадъци

От месец март 2015 г. е въведено в експлоатация регионално депо за неопасни отпадъци с. Стожер, изградено да приема отпадъци от общините членове на Регионалното сдружение за управление на отпадъците – Добрич. Същото отстои на 70 км от гр. Каварна.

Съоръжението е разположено на 2,5 км от с. Стожер и е част от регионалната система за управление на отпадъците за област Добрич. Източник на отпадъците е населението на регион Добрич, който включва 8 общини от област Добрич с общо 226 населени места в това число 6 града, община Никола Козлево от област Шумен с 11 населени места.

На депото директно постъпват смесени битови отпадъци от общините Добрич, Добричка, Генерал Тошево и Крушари, компактованите от претоварната станция в гр. Тервел от общините Тервел и Никола Козлево и останалите след предварително

битови отпадъци от претоварната станция в гр. Балчик за директно депониране от общините Балчик, Каварна и Шабла. Освен битови отпадъци на площадката се извършва третиране на отпадъци от строителство и разрушаване в инсталация за предварително третиране.

Общата площ на депото е 217,862 дка., разположено в ПИ №000056 в землището на с. Стожер. Проекта за изграждането му включва 3 етапа.

- Етап I 2015-2022, клетка от 30 030 m² и обем 240 000 m³;
- Етап II 2023-2028, клетка от 18 000 m² и обем 145 000 m³;
- Етап III 2029-2043, клетка от 33 000 m² и обем 300 000 m³.

Проектно предвиденият срок за експлоатация е 30 години. Етапите са независими в техническо и финансово отношение.

Към 2021 г. е изградена само 1 клетка. На площадката на Регионалното депо в с. Стожер ще бъдат последователно въведени в експлоатация останалите 2 клетки за депониране.

На площадката са обособени зони за вход и изход с електронна везна, площадкова система за дъждовни и отпадъчни води, озеленяване и ограда, административно - битова инфраструктура, пътища, водо- и електрозахранващи мрежи, колекторни системи за сграда, ремонтна работилница, гаражи и склад за ГСМ, както и допълнителни съоръжения и инсталации за третиране:

открито компостиране на биоразградими отпадъци;

- ✓ локална станция за пречистване на инфилтратата и отпадъчните води до постигане на параметри на отпадните води за заустване в градска канализация;
- ✓ колекторна система и инсталация за изгаряне на биогаза на факел;
- ✓ рециклиране на отпадъци от строителна и строително-ремонтна дейност и едрогабаритни отпадъци, чрез раздробяване;
- ✓ сепариране, сортиране и кондициониране на твърди битови отпадъци (механична обработка);
- ✓ склад за временно съхранение на опасни отпадъци от бита.

За извършваните дейности с отпадъци е издадено комплексно разрешително № 433-НО/2012 г. Оператор на регионалното депо е Консорциум „PCYO – Добрич“ до 16.09.2020 г., а след тази дата е сключен договор с „Уейст Солюшънс България“ ЕООД.

От започването на дейностите по обезвреждане на отпадъците от деветте общини са депонирани следните количества отпадъци по години:

Година	Депонирано количество, т.
2015	25 900,160
2016	34 171,890
2017	46 913,840
2018	44 351,920
2019	44 872,040
2020	55 170,160
Общо	251 380,010

Източник: Годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексно разрешително № 433-НО/2012г.

Към 31.12.2020г. са депонирани общо 251 380,010 тона отпадъци, с което проектният капацитет на Клетка 1 е превишен. Причините за това са свързани с по-голямото количество отпадъци, приемани основно от територията на Община град Добрич и ПСО Балчик, по-малкото количество рециклируеми отпадъци, които могат да бъдат реализирани на пазара на вторичните суровини, по-малкото количество биофракция, отделяна на изход 1 на сепариращата инсталация и подлежаща на компостиране.

Изчерпването на капацитета на Клетка 1 за депониране на отпадъци на територията на Регионално депо Стожер налага изграждането на Клетка 2. В тази връзка, Община град Добрич е провела процедура за избор на изпълнител на строително–монтажните работи по изграждането на втората клетка. В резултат на проведената обществена поръчка по реда на ЗОП, между Община град Добрич, в качеството на Възложител и „ДТБО Стожер 2020“ ДЗЗД в качеството на изпълнител е сключен договор № ДОП-160/17.11.2020 г. с предмет „Строителство на втора клетка за депониране на отпадъци на територията на регионално депо Стожер“.

Стойността на договора е в размер на 4 213 405,18 лв. с вкл. ДДС, а срокът за изпълнение на строителството, съгласно Техническото предложение на изпълнителя е 280 календарни дни.

С Решения № 1, 2 и 3 на Сдружение „Регионално управление на отпадъците – Добрич“ от общо събрание проведено на 17 септември 2020 г. е дадено съгласие, строителството на втората клетка, авторският и строителен надзор да бъдат финансирани със част от набраните средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО.

Проектно е заложено конструктивното решение за Клетка №1, което позволява нейното допълнително надграждане в североизточна посока за усвояване на свободната територия между обходния път и външната водоотвеждаща канавка на депото. Надграждането може да се осъществи така, че да се използва съществуващата дренажна система за инфилтрат на клетка №1 – страничните клонове на съществуващата дренажна система се свързват (удължават) с дренажните клонове на новата дренажна система. По този начин се създава възможност за увеличаване на общия капацитет на депото и респективно на срока му за експлоатация с още няколко години. В този случай следва да се прецизира степента на изпълнение на горния изолационен екран и рекултивацията. Преди излизане на автомобилите, превозващи битовите отпадъци, извън депото се предвижда тяхното измиване и дезинфекциране.

На територията на общината се образуват и едрогабаритни отпадъци. Генерирани от територията на община Каварна ЕГО, се събират от сметопочистващата фирма, след подадена в общината заявка от страна на притежателите на отпадъците. Едрогабаритните отпадъци се транспортират в Регионално депо за отпадъци Стожер, с. Стожер, община Добричка.

4.1.3.2. Претоварни станции

Поради това, че депото се намира на голямо отстояние от различните общини е предвидено, че е целесъобразно изграждането и на две претоварни станции:

- **Претоварна станция за отпадъци град Балчик**

Претоварната станция за отпадъци е предвидено да обслужва общините Балчик, Каварна и Шабла в рамките на регионалната система за управление на отпадъците в регион Добрич. Теренът на площадката е разположен в близост до местност Момчил, на около 6 км от град Балчик южно от пътя Дуранкулак – Варна в ПИ 02508.544.618, на площ 15 дка. Претоварната станция е с капацитет около 12 351 т. отпадъци на година.

Претоварната станция за отпадъци Балчик е въведена в експлоатация съгласно разрешение за ползване № СТ-05-1917/ 19.12.2014 г.

За извършване на дейности с отпадъци за инсталацията е издадено разрешение № 03-ДО-537-00/21.12.2012 г. съгласно ЗУО. Разрешени са дейности по оползотворяване – предварително третиране (сортиране, уплътняване) на смесени битови отпадъци и дейности по рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители, включително чрез компостиране и др. процеси на биологични трансформации на отпадъци от биоразградими отпадъци.

- **Претоварна станция за отпадъци град Тервел**

На 16.10.2015г. е открита претоварна станция за битови отпадъци Тервел, а от м. ноември 2015 г. от там се транспортират компактирани отпадъци за регионалното депо в с. Стожер.

Претоварната станция е изградена върху 22 дка общинска земя. Теренът отстои на 1 км. от околновръстния път (участък от път Добрич-Силистра). Претоварната станция включва няколко сгради и съоръжения: гараж с работилница и автомивка на обща площ от 461 кв.м., конструкция с подход към преса за отпадъци, кантар, административна сграда с лаборатория, столова и офиси (обща площ 229 кв.м.), регистрационен пункт с автоматично отчитане на показания на кантар, трансформаторен пункт, аварийен дизел-агрегат и резервоар с черпателни помпи. Оборудването включва преса с бункер за зареждане, 5 пресконтейнера всеки с

обем по 20 м³., специализиран автомобил с мултилифт за качване и сваляне на пресконтейнери.

Целта на изграждане на претоварна станция за битови отпадъци в гр. Тервел е да позволи услугата по сметосъбиране да обхване и останалите населени места в общината, които не са включени към системата.

4.1.3.3. Инсталации за биоразградими отпадъци

На територията на община Каварна не е налична инсталация за предварително третиране на биоотпадъци в т.ч. сепариране и компостиране на зелени отпадъци. В рамките на РСУО – Добрич има изградени 2 площадки за компостиране на биоразградими и биоотпадъци.

- **Площадка за компостиране на биоразградими отпадъци към претоварна станция Балчик**

На територията на претоварната станция в гр. Балчик е изградена инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци с капацитет до 1 647 т/год.

В изпълнение на заложените в действащото законодателство цели за оползотворяване на разделно събраните биоотпадъци и за поетапното намаляване на количеството на депонираните биоразградими отпадъци, в рамките на регионалната система за управление на отпадъците в регион Добрич, е определено община Каварна да предава разделно събраните биоразградими отпадъци на площадката за компостиране към претоварна станция Балчик.

Площадката е оборудвана с необходимата техника - кантар, дробилка, машина за обръщане на компостни лехи, трактор с ремарке и др. Площадката е въведена в експлоатация едновременно с претоварната станция за третиране на битови отпадъци.

Отделената от механичното третиране на сепарираща инсталация в гр. Балчик биоразградима фракция, както и разделно събраните биоразградими отпадъци се подлагат на компостиране.

Община Каварна е изградила система за разделно събиране на биоразградими отпадъци, които се транспортират до гр. Балчик и се подлагат на компостиране.

- **Площадка за компостиране на биоразградими отпадъци към Регионално депо с. Стожер**

Чрез проекта за изграждане на регионално депо в с. Стожер е изградено съоръжение за компостиране на биоразградими отпадъци с капацитет до 5 225 т./16 325 м³, което стартира работа през март 2015 г.

Технологията е посредством открито компостиране по метода Windrow. При компостирането се цели стабилизиране на биогенната фракция. В аеробни условия и при наличие на достатъчно влага в компоста се развиват последователно различни генерации от микроорганизми, които поетапно разграждат свързания въглерод и го превръщат в CO₂ и клетъчна тъкан. При остатъчен свързан въглерод с по-ниско съдържание от 5 тегловни-% биологичните процеси, респ. угниването практически се прекъсват. Различават се три степени на аеробното разлагане, като във първата (интензивна), която протича при 55 – 70°C благодарение на високата температура се постига унищожаване на присъстващите патогенни организми, тоест до обеззаразяване на компоста. За да се постигне хомогенизиране и равномерно „узряване“ на компоста е необходимо той да се обръща най-малко 3 до 4 пъти с цел аериране и при това да бъде овлажняван. При компостиране на открито в тъй наречените Windrow (лехи) проведените изследвания показват, че при нормални условия цялостното протичане на процесите на компостиране трае около 12 до 16 седмици, след което е възможно приемането на компоста на депо. Препоръчително е процесът на компостиране да не е по-кратък от 6 месеца.

На територията на община Каварна има силното развито селско стопанство.

Общината е изградила система за разделно събиране на биоразградими отпадъци. Тези два фактора предполагат, че в рамките на община Каварна, с оглед оптимизиране на разходи би могло да бъде изградена площадка за компостиране

на биоразградими отпадъци, с което общината също да постигне заложените законодателни цели за намаляване депонирането на биоразградимите отпадъци. Така в крайна сметка ще бъдат изпълнени целите за предотвратяване депонирането на значителни количества биоразградими отпадъци и за оползотворяване на биоотпадъците, при сравнително малки инвестиционни и експлоатационни разходи.

4.1.3.4. Инсталации за предварително третиране/сепариране, сортиране и други за битови отпадъци

На територията на община Каварна няма изградени инсталации за предварително третиране и/или сепариране на битови отпадъци. Като част от Регионалната система за управление на отпадъците за област Добрич, общините от РСУО Добрич са изградени две инсталации за сепариране на битови отпадъци в гр. Балчик и в с. Стожер.

Смесените битови отпадъци, образувани от населението на община Каварна се транспортират до претоварна станция Балчик гр. Балчик, кв. Момчил, където е разположена и инсталацията за сепариране на отпадъци, на която се подлагат на предварително третиране получените отпадъци и от общините Балчик и Шабла.

Там смесените битови отпадъци се подават на сепарираща линия и от общия поток се отделят рециклируемите отпадъци – хартия, картон, стъкло, различни видове пластмаси, черни и цветни метали. След това тези отпадъци се предават на лица, притежаващи разрешителни за рециклиране, издадени по реда на ЗУО. Отделените биоразградими отпадъци се компостират на изградената за тази цел площадка. Отделят се също и едрогабаритните отпадъци, които заедно с остатъчната фракция се транспортират до регионалното депо в с. Стожер.

Капацитетът на сепариращата инсталация е 57 000 тона/годишно.

Втората сепарираща инсталация е изградена като част от площадката на Регионалното депо в с. Стожер. Там се транспортират за сепариране отпадъците от общините Добрич, Добричка, Генерал Тошево, Крушари и отпадъците от

претоварната станция в гр. Тервел, събрани от общините Тервел и Никола Козлево.

Целта на сепарирането е да се отделят рециклируемите материали, биоразградимите /годни за компостиране/ отпадъци от останалите. Линията за сепариране включва: машина за механично разкъсване на торбички, барабанно сито за отделяне на биоразградима фракция под 6 см., магнитен сепаратор за извличане на черни метали, линия за ръчна сепарация с 12 работни места; вихрово-токов сепаратор за извличане на цветни метали и преса за балиране на рециклируеми фракции. Капацитетът на съоръжението е 57 000 т./г. на вход.

4.1.3.5. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

На територията на община Каварна няма изградена инсталация за третиране на строителни отпадъци.

Отпадъците от строителство и разрушаване, които се генерират на територията на общината се събират от фирмите, с които общината има сключени договори за сметоизвозване. Гражданите могат да подадат заявка за извозване на образуваните отпадъци от техните домакинства.

Образуваните в общината строителни отпадъци се транспортират за рециклиране в изградената инсталация за третиране на строителни отпадъци към Регионално депо за отпадъци в с. Стожер в рамките на РСУО Добрич.

В инсталацията се третират строителните отпадъци, доставени от останалите общини в сдружението, както и фракцията от ръчно сортирани строителни отпадъци, постъпили с общия отпадък на площадката за приемане на отпадъци към депото и остатъчната от отделените на сепариращата инсталация. Инертните материали се обработват в намиращата се на площадката мобилна инсталация за раздробяване и пресяване на строителни отпадъци. Пресятата фина фракция се смесват с материала постъпващ за компостиране а грубата фракция се подава непосредствено на депото. Съоръжението е конструирано на базата на челюстна трошачка и позволява обработката на цялостния спектър от строителни отпадъци – бетон, керемиди, варовик, асфалт, газобетон, гипс и пр. Размера на

предварително отсятата фракция може да се променя чрез използване на сита с различен размер на отворите. Пригодена е да се транспортира като ремарке в уличното и пътното движение. Може да се използва на предвидената за целта площадка на депото, както и директно на мястото на приемане на строителните отпадъци, като позволява директното натоварване на транспортните контейнери или на ремаркетото. Мобилната трошачка е с характеристики: размери на захранващия отвор – 500 x 700 мм, механично регулиране на трошачния процеп – 45 до 90 мм, производителност – до 70 тона на час, в зависимост от материала.

4.1.3.6. Площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци, които общината е осигурила за населени места над 10 000 жители

На територията на община Каварна е налично само едно населено място с над 10 000 жители – гр. Каварна. Към момента на територията на гр. Каварна няма изградена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата. За повечето потоци отпадъци, общината е сключила договори с фирми, притежаващи необходимите документи за предаване на потоците отпадъци, образувани от населението, както и провежда кампании, съвместно с други организации за събиране на опасни отпадъци и МРО. Направените проучвания за изграждане на такава площадка показват, че няма да бъде достигната необходимата ефективност и към настоящият момент не се планира изграждане на такава.

Едрогабаритните отпадъци, генерирани от територията на община Каварна, се събират от сметопочистващата фирма, след подадена в общината заявка от страна на притежателите на отпадъците и се транспортират в Регионално депо за отпадъци – Стожер, с. Стожер, община Добричка.

4.1.3.7. Пунктове за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал пластмаса и стъкло

С разделното събиране на отпадъци, целящо рециклиране и други форми на оползотворяване може да се постигне значително намаляване на количеството на депонираните отпадъци, което ще доведе до удължаване на полезния живот на регионалното депо за отпадъци и до съкращаване на разходите за събиране и обезвреждане на отпадъците. Освен екологичните ползи и намаляване разходите за общината, тези пунктове заплащат за предадените отпадъци от тези потоци.

Общината няма изграден собствен пункт за изкупуване на битови отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло.

На територията на гр. Каварна са изградени и функционират две площадки за събиране, съхраняване и третиране на хартия и картон, пластмаси, метали и стъкло и техните опаковки, експлоатирани от следните дружества: „Кочев“ ЕООД и „Митажен“ ЕООД. *МИТАЖЕН ЕООД нямат вписано действащо разрешително в регистъра на ИАОС на лицата, които извършват дейности с отпадъци. Има издаден документ за дейности с отпадъци през 2019 г. От РИОСВ Варна.

Община Каварна поддържа електронен общодостъпен Регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на общината, съгласно чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО, публикуван на официалния портал за отворени данни на страната: <https://data.egov.bg/>

В регистъра е целесъобразно да се поддържа и информация за кодовете и наименованията на отпадъците, съгласно *Наредба № 2 за класификация на отпадъците*, които лицата, притежаващи разрешения могат да приемат на площадките.

4.1.3.8. Площадки/места за предаване на ИУЕЕО, излезли от употреба гуми, негодни за употреба акумулатори, отработени масла, включени в системата на организации за оползотворяване на МРО или индивидуално изпълняващи цели за МРО

На територията на общината не са изградени общински площадки за събиране и третиране на масово разпространени отпадъци. Община Каварна е сключила договори за следните потоци масово разпространени отпадъци:

Вид МРО	Лице, с което е сключен договор	Договор относно
ИУЕЕО	Елтехресурс АД	прилагане на система за разделно събиране, транспортиране, съхраняване и предаване за предварително третиране с цел последващо оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО, които се събират посредством организиране на кампании два пъти годишно.
НУБА	Рекобат АД	прилагане на система за събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори. НУБА се събират в специализирани съдове, разположени в административни сгради и търговски обекти.
ИУМПС	Елбимекс ООД	за събиране на излезли от употреба моторни превозни средства. Събирането на ИУМПС става посредством подадени от общината до фирмата предварителни заявки.
ИУГ	Евротранс – метал ООД	събиране, съхраняване и предаване за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба гуми. Събирането на ИУГ става посредством подадени от страна на общината до фирмата предварителни заявки.
Отпадъци от обувки и текстил	Евротекс ЕООД	разделно събиране, съхраняване, сортиране и предаване за повторна употреба и/или

		оползотворяване на битови отпадъци от облекла и текстилни материали. Текстилните отпадъци се събират в разположените на територията на гр. Каварна два броя специализирани контейнера.
--	--	---

Община Каварна не е сключила договор с организация по оползотворяване на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

В Публичния регистър на лицата притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци, част от Националната информационна система за отпадъци, поддържана от ИАОС, може да бъде намерена актуална информация за действащите на територията на община Каварна площадки, адресите им и кодовете и наименованията на отпадъците, съгласно *Наредба № 2 за класификация на отпадъците*, които могат да приемат.

Следва да се има предвид, че този вид дейност се осигурява на база на схемата „разширена отговорност на производителя“, но въпреки това на общината са вменени задължения в законодателството за организиране на дейности по разделното им събиране.

4.1.3.9. Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци

Не е изградена система за фамилно компостиране на зелени отпадъци.

Силно развитото земеделие и това, че голям дял от населението на община Каварна живее в жилища с ниско застрояване, с обособени към него площи за отглеждане на селскостопански култури и декоративни растения и храсти води до заключението, че би било целесъобразно предоставяне на съдове за събиране и компостиране на мястото на образуване на зелени отпадъци.

Това би довело до намаляване на количеството смесени битови отпадъци.

4.1.3.10. Инфраструктура за събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци

Населението на община Каварна е на 100 % обхванато от системите за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци.

Дейностите по събиране и извозване на битовите отпадъци се извършват от фирма, притежаваща документ по чл. 35 от ЗУО, въз основа на сключен договор по ЗОП.

На територията на община Каварна са разположени общо 1 364 броя контейнера тип „Бобър“ 1,1 м³. Разпределението на съдовете в населените места в общината е описано в следващата таблица.

Населено място	Брой контейнери
гр. Каварна	738
с. Белгун	35
с. Било	3
с. Божурец	32
с. Българево	147
с. Видно	22
с. Вранино	32
с. Камен бряг	32
с. Крупен	9
с. Могилище	20
с. Нейково	14
с. Поручик Чунчево	12
с. Раковски	36
с. Свети Никола	15
с. Селце	20
с. Септемврийци	32
с. Топола	46
с. Травник	1
с. Хаджи Димитър	14
с. Челопечене	9
с. Иречек	2

местност „Иканталъка”, и ВК „Трейшън Клифс Голф и Резорт“; „Калиакрия“, „Топола Скайс“, „Русалка“ и КК „Бялата Лагуна”	93
Общо	1 364

Източник: Община Каварна

На територията на гр. Каварна са разположени и 320 кофи тип Мева с обем 110 л., които са собственост на гражданите. Съдовете за отпадъци се обслужват по утвърден график.

Повишените изисквания за опазване на околната среда изискват оптимизиране на съществуващите или изграждане на нови системи за събиране и транспортиране на битови отпадъци от територията на общината. Във връзка със спазване на санитарно-хигиенните норми, както и опазване на човешкото здраве и околната среда, е необходимо общината да обезпечи необходимия брой съдове за събиране на отпадъци и специализирани автомобили със закрити каросерии, съоръжени с необходимата механизация за товаро-разтоварни работи.

4.1.3.11. Съдове и транспортни средства за събиране на отпадъци от сгурия и пепел

На територията на общината съдове и транспортни средства за събиране на отпадъци от сгурия и пепел не са осигурени.

Под 4 % от населението на гр. Каварна живее в селата. Град Каварна е частично газифициран. Към 31.12.2016г. са изградени и функциониращи над 42 км. разпределителни газопроводи и сградни отклонения в регулациите на гр. Каварна и с. Българево, което е и най-голямото по брой жители населено място в общината, след гр. Каварна.

Захранени с газ са:

- ✓ промишлени потребители - 25 броя;
- ✓ обществено - административни потребители и търговски - 122 броя;
- ✓ битови потребители – 933 броя.

Системата за събиране на сгурия и пепел би била необходимо само през зимния сезон. С оглед спецификата на община Каварна, следва да се проучи дали би било целесъобразно организирането на такава система.

Ползите биха били следните:

- ✓ подобряване качеството на битовите отпадъци, подлежащи на предварително третиране;
- ✓ намаляване количествата на смесените битови отпадъци;
- ✓ увеличаване на процента на изпълнение на целите за рециклиране на отпадъците, тъй като сгурията от изгаряне на биомаса е изключително подходяща за добавяне към състава на компоста;

4.1.3.12. Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса стъкло

Община Каварна е сключила договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Булекопак“ АД за въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на община Каварна.

На територията на гр. Каварна, с. Септемврийци и с. Българево е въведена системата за разделно събиране на хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.

В трите населени места са разположени 72 броя жълти контейнера тип „Ракла“ за събиране на хартия и картон, метали, пластмаси и 36 броя зелени контейнера тип „Иглу“ за събиране стъкло. Обхванатото население в община Каварна от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки към 2020г. е 12 104 души. Гр. Каварна, с. Българево и с. Септемврийци представляват 88 % от населението на общината по данни на НСИ към 31.12.2020 г.

4.1.3.13. Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки

На територията на община Каварна в гр. Каварна са разположени два броя специализирани контейнери за събиране на текстилни отпадъци.

От 2021г. общината има сключен договор с фирма „Евротекс“ ЕООД, притежаваща регистрационен документ, издаден по реда на ЗУО за разделно събиране, съхраняване, сортиране и предаване за повторна употреба отпадъци от облекла и текстилни материали, както и такъв за транспортирането им.

Събираните от дружеството отпадъци са със следните кодове и наименования, съгласно Наредба № 2 за класификация на отпадъците:

- 20 01 10 – облекла;
- 20 01 11 - текстилни материали.

Контейнерите се обслужват по график - веднъж седмично.

4.1.3.14. Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци

Община Каварна, чрез сключен договор е осигурила система за разделно събиране на биоразградими отпадъци. За събирането на битовите биоразградими отпадъци са осигурени необходимия брой съдове, които се обслужват по график, от фирма притежаваща документ по чл. 35 от ЗУО, въз основа на сключен договор по ЗОП. Събраните биоразградими отпадъци се транспортират до площадка за компостиране в Претоварна станция – Балчик.

4.1.3.15. Инфраструктура за разделно събиране на опасни отпадъци от бита

Основен ангажимент на общината е организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци, извън обхвата на наредбите по чл.13, ал.1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане. Общинската територия не е обезпечена с инфраструктура за разделно събиране на опасни отпадъци от бита.

За събиране на опасните отпадъци от бита, община Каварна ежегодно провежда кампании за тяхното събиране, като предварително публикува информацията на интернет страницата на общината, както и в местни медии.

Дружеството, с което е сключен договор за организиране събирането в мобилен пункт е „БалБок Инженеринг“ АД, което притежава необходимите разрешителни за да извършва съответната дейност.

4.1.3.16. Инсталации и съоръжения за третиране на ута На територията на гр. Каварна има една действаща ПСОВ, която е изградена за механично и биологично пречистване и обезводняване на утайките. Обслужва се от ВиК ЕООД, гр. Добрич. Същата е технически остаряла (без съоръжение за отстраняване на азот и фосфор). Дейностите по предварително третиране на утайки се свеждат до съхраняването им чрез разстилане в изсушителни полета, водещо до значително намаляване на тяхната ферментационна способност, както и опасността им за човешкото здраве и околната среда. Изсушените утайки се предават за депониране в регионалното депо за неопасни отпадъци.

Необходимо е да се проучат възможностите оползотворяването на утайките от ПСОВ да се осъществява чрез използването им в селското стопанство, като естествен подобрител на почвите, при спазване на изискванията на *Наредбата за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието.*

4.1.3.17. Основни изводи и препоръки

- Община Каварна е постигнала значителен напредък за последните 5 години в управлението на отпадъците, образувани на територията ѝ.
- Общината е включена в регионална система за организирано събиране, транспортиране и обезвреждане на битови отпадъци, като ползва технически съоръжения, изградени на Претоварна станция Балчик в гр. Балчик за предварително третиране на смесени битови отпадъци и компостиране на разделно събрани биоразградими отпадъци, регионално депо за обезвреждане на битови отпадъци, инсталация за предварително третиране на строителни отпадъци и ЕГО.

- Постигнатият напредък обаче е недостатъчен, тъй като законодателството поставя все по-високи изисквания и цели при управлението на отпадъците.
- Отпадъците, предназначени за депониране на РДНО се депонират в клетка 1, която е с изчерпан капацитет и срокът на експлоатация е по-кратък от предвидения по проектни данни.
- Необходимо е предвиждане на по-ранен етап строеж на Клетка 3 на РДНО, преди запълване на капацитета на Клетка 2.
- В регистъра на площадките, на лицата извършващи дейности с отпадъци, разположени на територията на общината, който се поддържа от община Каварна трябва да се води информация и по кодовете и наименованията на отпадъците, които са разрешени за приемане.
- Не е налична система за фамилно компостиране на зелени отпадъци и се препоръчва доставяне на съдове за домашно компостиране.
- Необходимо е организираната система за събиране и транспортиране на битови отпадъци да бъде обезпечена с нови съдове и специализирани автомобили и при необходимост замяната и/или разширяването ѝ.

4.1.4. Разделно събиране и рециклиране на отпадъци

ЗУО поставя еднакви изисквания за управлението на отпадъците както към малките, така и към големите общини. Община Каварна е една от сравнително малките общини в България, но се сблъсква с почти пълната гама проблеми свързани с управлението на отпадъците.

Големите количества отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората от съвременното общество, производството и търговията, налага предприемането на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им. Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването на отпадъците като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

В точка 4.1.3. са описани техническите възможности, методите и дейностите за управлението на образуваните потоци от отпадъци на територията ѝ.

Общината е постигнала изискванията на законодателството за правилното управление на разделно събраните отпадъци.

Законодателството поставя изисквания и конкретни цели, които е необходимо да бъдат постигнати.

- Изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУО

В чл. 31 на ЗУО са поставени следните цели на кметовете на общините:

„Във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

1. най-късно до 1 януари 2020г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
2. най-късно до 31 декември 2020г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.“

- **Изпълнение на целите заложи в чл. 31 от ЗУО.**

Целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, се прилагат, както следва:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

С приетите изменения в ЗУО през 2021г. за следващите години целите са следните:

- най-късно до 31 декември 2025г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2030г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци.

Постигането им отново е поетапно, като след 31 декември 2020г. нарастват всяка година с по 1 на сто.

Съгласно издадени заповеди на Изпълнителния директор на ИАОС, изпълнението на целта по чл. 31, ал.1, т. 1 на ЗУО от община Каварна са представени в следващата таблица.

Изпълнение на заложените цели в чл. 31., ал.1, т.1 от ЗУО от община Каварна

Година	2015	2016	2017	2018
Изпълнена цел, %	12	4	24	22
Заложени цели, %	25	25	40	40

Източник: ИАОС

Изпълнението на целите от 2015 до 2018 г. за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО на община Каварна не е постигнато.

- **Изпълнение на целите заложи в чл. 31. ал. 1, т.2.**

С чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО е въведено изискването най- късно до 31 декември, 2020г. да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г. Съгласно издадена Заповед №185/25.07.2020г. от Изпълнителния директор на ИАОС, изпълнението на целта по чл.31, ал.1, т.2 на ЗУО за община Каварна е 59 %. Поставената цел за година е 65 %.

По отношение на целите за ограничаване на депонираните количества биоразградими отпадъци, изпълнението не е постигнато, което предполага, че е необходимо предприемане на мерки за намаляване на постъпващите биоотпадъци от домакинствата в потока на смесените битови отпадъци.

4.1.5.Стари замърсявания и нерегламентирани сметища

Основна цел на общината, поставена и в Плана за управление на отпадъците на общината е недопускане въздействието върху компонентите на околната среда от нерегламентирани сметища и стари замърсявания.

През 2016 година експлоатацията на общинското депо за неопасни отпадъци, разположено в землището на гр. Каварна е прекратена, тъй като не отговаря на нормативните изисквания и с цел да се намали риска от замърсяването на атмосферния въздух, просмукване на инфилтрат в почвата и замърсяване на подпочвените води и разпиляването на леки фракции отпадъци по ската и разпространението им в морето.

Община Каварна е изготвила работен проект за закриване и рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци, находящо се в ПИ № 35064.50.175 в землището на гр. Каварна, чието реализиране е одобрено от Директора на РИОСВ – Варна.

За изпълнението му, общината е кандидатствала пред ПУДООС за отпускане на финансова помощ по реда на ПМС № 209 от 20 август 2009г. за осигуряване на финансиране за изграждането на регионални системи за управление на битовите отпадъци, на регионалните съоръжения за предварително третиране на битовите отпадъци и за закриването на общински депа за битови отпадъци.

На 13.05.2020 г. е подписан договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект BG16M1OP002-2.010-0021-C01 „Техническа рекултивация на депо за отпадъци в землището на град Каварна”, по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.” процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Рекултивация на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело C-145/14”.

Проектът е на стойност 1 126 338,14 лева, от които 957 387,42 лева се осигуряват от Европейския фонд за регионално развитие и 168 950,72 лева национално съфинансиране от държавния бюджет на Република България. Периодът на изпълнение е май 2020 г. – април 2022 г.

Строително - монтажните дейности за изпълнение на техническата рекултивация са стартирани на 20.10.2020 година и са приключили в средата на 2021 г. Депонираните отпадъци са компактирани, като рекултивираната площ на депото е 9 967 кв.м.

След този етап е предвидена биологична рекултивация с осигуреното финансиране от община Каварна на стойност 14 344,31 лв. Срокът изпълнение на биологичната рекултивация е три години. Предвижда се теренът да бъде затревен, което ще позволи създаване на устойчиво зелено пространство.

С изпълнението на техническа рекултивация е изградена система за улавяне и отвеждане на повърхностни и дренажни води и са изградени елементи на мониторинговата система:

- Изработка на пункт за мониторинг /сондаж/ L=12m. Съгласно проект — 1 бр.;
- Изработка на пункт 2а мониторинг /сондаж/ L=10m. Съгласно проект — 2 бр.;
- Изграждане на репери за следене на сляганията — 6 бр.;

Ефектите от проекта ще бъдат подобряване на ландшафта, намаляване и ограничаване на неблагоприятното въздействие върху околната среда от човешката дейност, включително ограничаване на замърсяването на околните терени и на морския бряг.

Община Каварна непрекъснато извършва контрол върху генераторите на отпадъци и прави регулярни проверки с цел предотвратяване изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места, образуване на нерегламентирани сметища и налагане на административни наказания на нарушителите.

През 2017 година е организирана почистване на 4 нерегламентирани сметища, през 2018 г. на 3, а през 2020 година отново 4 замърсени със строителни и битови отпадъци терени са били почистени.

През 2017 и 2018 година са издадени по 10 акта за установяване на административни нарушения, а през 2020 година на 8 броя във връзка с нерегламентирано изхвърляне на нерегламентирани места на отпадъци.

През 2020 година, предвид епидемичната обстановка не е извършвано почистване на замърсени терени.

Община Каварна ще продължава да извършва необходимото за опазване на компонентите на околната среда, биоразнообразието и хората.

4.2. Шум

Шумът е един от основните физични фактори с неблагоприятно въздействие върху населението и водещ до акустичен дискомфорт в околната среда, особено в големите градове. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Не случайно законодателството в областта на защита от шума в околната среда урежда проблемите, свързани с разработването на мерки за избягване, предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на шума, целящи чрез тяхното осъществяване защита на човешкото здраве и околната среда, както и осигуряване на качество на живот на населението.

Най-голям дял за оформянето на акустичното състояние на община Каварна има автомобилният транспорт. Той създава здравен риск, особено в пунктовете със значително натоварване и висок интензитет на движение на моторните превозни средства. През летния курортен и туристически сезон се увеличава значително транзитният автомобилен трафик по път I-9 (E-87), което води до създаване на акустичен дискомфорт на териториите и жилищните квартали, прилежащи на пътя. Шумовите нива от автомобилния транспорт достигат 70 db при норматив 45 db. През летния сезон се увеличава и автомобилният трафик на територията на общината от туристи по крайбрежната част и курортните комплекси.

Шум от промишлени източници не е регистриран, поради локалното им значение и отнасянето към производствените зони. С цел намаляване на шума в общината се извършват мероприятия по поддържане и озеленяване на площи, отделяне на жилищните сгради от натоварените пътни артерии със зелени пояси и ремонт на пътни участъци.

Във връзка със Закона за устройството на черноморското крайбрежие, Общински съвет взема решение за недопускане на строителна дейност в курортните територии и ваканционните селища в общината през летния туристически сезон,

където ще се допускат само неотложни аварийно-ремонтни работи и геозащитни дейности, посочват от кметската управа.

4.3. Радиационна обстановка. Йонизиращи и нейонизиращи лъчения

Националната инфраструктура за осигуряване на радиационна защита е създадена и се поддържа в съответствие с Европейското законодателство и препоръките в тази област на Международната агенция за атомна енергия и Международната комисия по радиационна защита.

Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р. България, изготвен от ИАОС, приет през 2021 г., отчита че през 2019 г. Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон не е регистрирала стойности, различни от естествените. Не е наблюдавана тенденция за повишаване на обемната специфична активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух. При наблюдението на радиационното състояние от фоновия мониторинг за:

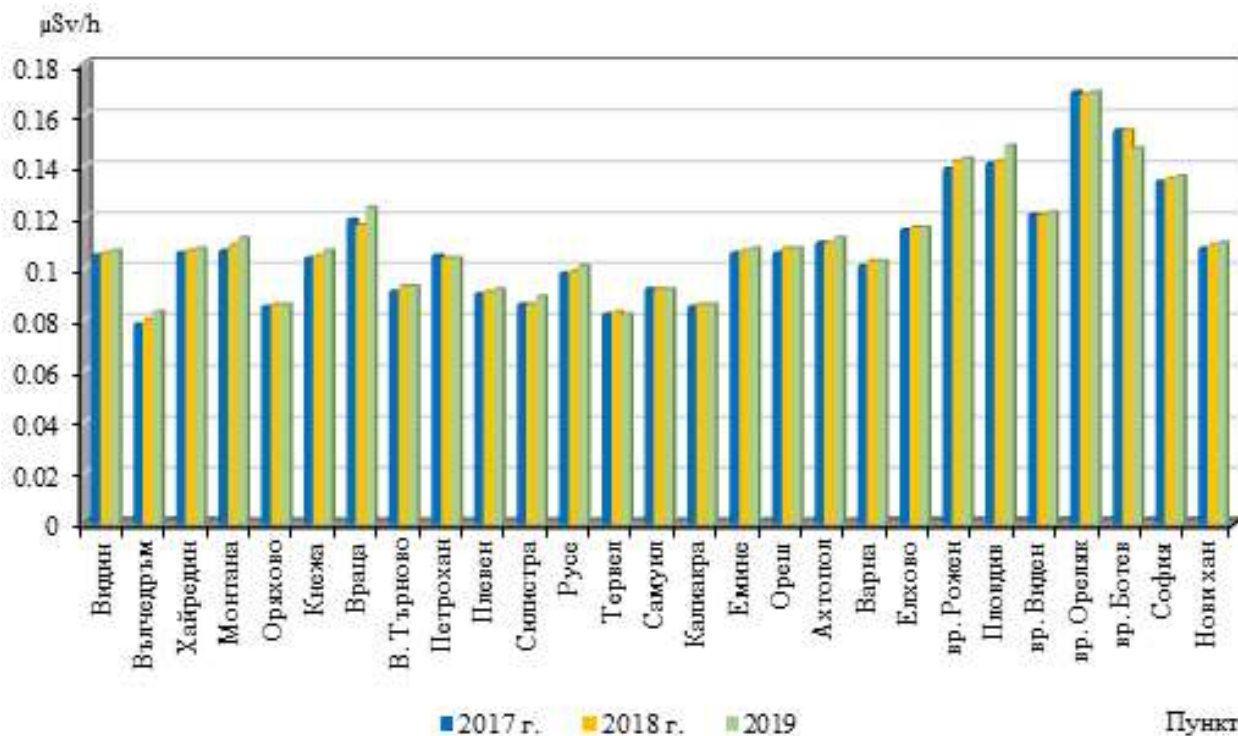
- Необработваеми почви - не са констатирани изменения над характерните за съответните райони стойности на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди.
- В повърхностните водни тела и седименти в страната - не са установени замърсявания с естествени и техногенни радионуклиди.
- В районите на потенциални замърсители - не е установено разширяване на засегнатите от предишната дейност терени.

Естественият радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда и представлява полето на гама-лъчите, в което се намират всички живи организми на Земята. Измерваната величина е мощност на амбиентната еквивалентна доза, $H^*(10)$ на гама-лъчението и е специфична за всеки пункт, област, регион.

Данните за мощността на дозата на гама-лъчението за страната се получават в реално време от 26 постоянни мониторингови станции на Националната

автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон (НАСНКРГФ), администрирана от ИАОС.

На графиката са показани средногодишни стойности на радиационния гама-фон в България за периода от 2017-2019 г. nGy/h

Източник: ИАОС

Данните от станцията, разположена на нос. Калиакра отчита едни от най-ниските стойности на радиационния гама-фон в страната. Дейностите в обектите с източници на йонизиращи лъчения се извършват въз основа на утвърдени писмени процедури, съобразно издадените от Агенцията за ядрено регулиране лицензии и разрешения, с което са определени изискванията и условията за поддържане на високо ниво на безопасност. В обектите с източници на йонизиращи лъчения се поддържа вътрешна организация за своевременно изпълнение и контрол по отчитане на условията от лицензиите и разрешенията.

Различните лъчения от електромагнитния спектър (космически лъчи, гама- и рентгенови лъчи, микровълнови излъчвания, телевизионни и радиовълни,

излъчвания от електростанциите) оказват различно въздействие върху човека в зависимост от дължината на вълната.

През последните години се наблюдава тенденция на нарастване на броя и видовете източници на електрически и магнитни полета (ЕМП), използвани в бита, за производствени, медицински, търговски и др. цели. Такива са радиото, телевизията, мобилните телефони, компютрите, различните видове електродомакински уреди, в т.ч. микровълновите печки, радари и други. Действителното ниво на здравния риск на тези лъчения още не е доказано, въпреки извършените редица изследвания. Като цяло се предполага, че за някои видове ЕМП то може да бъде много малко или несъществено. Въпреки това в много страни от ЕС, в т.ч. и в България, опасността от вредно въздействие на източниците на лъчения върху живота и здравето на хората се взема под внимание при изграждането на съоръжения, които създават електрически и магнитни полета. За целта по правило откритите електропреносни мрежи високо напрежение заобикалят големите населени места, подстанциите се изграждат извън зоните за обитаване, а трафопостовете – извън жилищните сгради.

5. УПРАВЛЕНСКИ И ФИНАНСОВИ ФАКТОРИ

5.1 Структура на управлението на дейности, свързани с опазването на околната среда

По-долу е дадена структурата на общинската администрация на община Каварна.

Приета с Решение на ОбС № 54 (Протокол № 6/28.01.2020 г.)

Видно от нея община Каварна е добре организирана административно и осигурена с подходящи кадри, които имат ресурс и подготовка за бъдещо развитие.

С Устройствения правилник (УП) на общинска администрация Каварна се определят организацията на дейност и функционалните задължения на административните звена.

Възложените с нормативната уредба правомощия и задължения на кмета на общината са обезпечени чрез функциите на административните звена в

общинската администрация, като разпределението на функциите в нея е ясно и няма припокриване на функции както в хоризонтален, така и във вертикален аспект.

Лицата, отговорни за изпълнението на правомощията на кмета за управление на дейностите по опазване на околната среда на територията на община Каварна са:

- ✓ Общинския съвет;
- ✓ Кмета на общината;
- ✓ Зам.кмет "Европейско финансиране и инвестиционна дейност" (ЕФИД);
- ✓ Началник отдел „Екология и зелена система“;
- ✓ Еколог – инспектори;

Към Общински съвет Каварна е сформирана постоянна комисия по икономическо развитие - екология, туризъм, земеделие и търговия, която е отговорна за решаване на проблемите, свързани с опазване на околната среда.

Съгласно разпоредбата на чл. 37 от УП отдел „Екология и зелена система“ има следните компетенции:

1. планира и контролира разходването на средствата за управление, контрол и регулиране на дейностите по опазване на околната среда;
2. планира необходимите средства за извършване на дейностите по поддържане на чистотата на територията на община Каварна и контролира разходването им;
3. организира и провежда процедурите по ОВОС, ЕО, ОС и разрешителни за водовземане на общински планове, програми и инвестиционни предложения;
4. изготвя или участва в изготвянето на общински наредби, програми, стратегии и планове за устойчиво развитие по отношение на околната среда;
5. организира, провежда и контролира мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на околната среда и екологичната политика на територията на общината;

6. подготвя процедури за издаване на разрешение за транспортиране и определяне на място за депониране на земните маси и строителните отпадъци и контролира тяхното движение;
7. осъществява цялостната дейност по управление на отпадъците на територията на общината;
8. планира необходимите средства за реализация на екологичните общински мероприятия;
9. координира дейността на общинската администрация в областта на екологията с РИОСВ – Варна, РЗИ - Добрич, ОДБХ - Добрич, РУ „Полиция” Каварна, Областна администрация Добрич, както и с: неправителствените екологични и природозащитни организации и движения; научната общност (висшите училища и университети), частния и държавен сектор и със специалисти в областта на екологията и опазването на околната среда;
10. контролира спазването на нормативните актове в областта на опазването на околната среда, управлението на отпадъците и намаляване популацията на безстопанствените кучета;
11. планира и организира провеждането на дейностите по дезинсекция, дератизация и дезакаризация на територията на община Каварна.
12. подготвя договори, касаещи дейността на отдела и упражнява текущ контрол относно тяхното изпълнение.
13. информира гражданите за състоянието на околната среда чрез информационни екологични кампании; поддържане на интернет страницата на общината в частта за околна среда, средствата за масово осведомяване;
14. води „Регистър за домашните кучета, отглеждани на територията на община Каварна”;
15. изготвя необходимата документация за издаване на разрешителни за лечебни растения;
16. извършва проверки и подготвя отговори по постъпили сигнали и жалби, свързани с околната среда;

17. съставя констативни протоколи и актове за установяване на административни нарушения на екологичното законодателство;
18. стопанисва и извършва инвеститорски контрол на озеленените площи на територията на община Каварна;
19. упражнява цялостен контрол върху опазване на озелените площи, дълготрайната декоративна дървесна храстова и цветна растителност;
20. подготвя процедури за издаване на разрешение за отсичане на дълготрайната декоративна растителност;
21. изготвя ежегоден план – програма за дейностите по озеленяване и поддържане на зелените площи;
22. изпълнява и други функции възложени му от кмета на общината.

Изброените компетенции показват, че отделът провежда общинската политика за опазване на околната среда, вкл. за изготвяне на планови и нормативни документи в тази област и извършването на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол, и координация с други органи, налагане на санкции, както и провеждане на обществени консултации и информационно-разяснителни дейности и кампании.

5.2 Сътрудничество с други институции и организации, ангажирани с опазване на околната среда

За целите на максимално ефективното изпълнение на своите задачи и ангажименти в областта на опазването на околната среда, Община Каварна си сътрудничи с множество организации: със съседни на нея общини на територията на Област Добрич, с други публични институции като Областна администрация на Област Добрич, регионални органи на централни ведомства от компетенциите, на които са въпроси по опазване на околната среда, с компании, извършващи икономическа дейност на територията на общината, както и с представители на неправителствения сектор.

Основни институции, с които Община Каварна сътрудничи в хода на изпълнението

на своята дейност са представени, както следва:

- **На национално ниво:**

- Министерство на околната среда и водите,
- Министерство на земеделието, храните и горите,
- Министерство на вътрешните работи,
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
- Министерство на туризма;
- Министерство на финансите;
- Министерство на енергетиката;
- Изпълнителна агенция по околна среда.

- **На регионално ниво:**

- Областна администрация - Добрич;
- Басейнова дирекция „Черноморски район“;
- РСУО - Добрич;
- Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) - Варна;
- Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Добрич;
- ОДБХ – Добрич;
- РУ „Полиция“ Каварна.

Налице е сътрудничество на Община Каварна с множество институции и организации, които имат опит и експертиза в областта на околната среда. Общината работи както с публични така и с частни организации (основно това са фирмите, отговорни и заинтересовани от сметосъбирането). Застъпена е и комуникацията и координацията с гражданите и гражданския сектор в процеса на формиране и изпълнение на политиките за опазване на околната среда, в унисон с принципите на представителност, прозрачност и отчетност, характерни за демократичния процес.

II. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ (SWOT АНАЛИЗ)

Силни страни	Слаби страни
<ol style="list-style-type: none"> 1. Красива и чиста природа – излаз на Черно море; 2. Благоприятни климатични условия и водни ресурси. 3. Отлично съчетание на разнообразни природни дадености - богата флора и фауна, защитени видове и територии; 4. Липса на сериозни промишлени източници на замърсяване на околната среда. 5. Добро качество на атмосферния въздух. 6. Наличие на минерални извори с доказани лечебни свойства. 7. Добри условия за развитие на биоземеделие - Източна Добруджа – една от най-плодородните области на България. 8. Изградена система за организирано сметосъбиране във всички населени места в общината и обхванато население - 88 % от системата за разделно събиране на отпадъци. 9. Наличие на нормативна база и стратегически документи на местно ниво за разрешаване на проблемите по опазване на околната среда. 10. Подходящи условия за отглеждане на аквакултури; 11. Всички населени места са водоснабдени, няма режим на водоснабдяване; 12. Добра използваемост на ВЕИ – най-големият в страната парк с ветрогенератори; 13. Реализирано битово и промишлено газоснабдяване с възможност и тенденция за разширяване; 14. Богато биологично разнообразие и значителен дял на защитени територии и зони в екологичната мрежа НАТУРА 2000; 15. Отсъствие на източници и условия за създаване на трайна зона на замърсен атмосферен въздух; 16. Изградена канализация (частично) за битови отпадъчни води на гр. Каварна; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Частично изградена канализация и ПСОВ. 2. Ограничени възможности на общинския бюджет за околна среда. 3. Засушавания през лятото, силни ветрове през зимата; 4. Свлачищни райони; 5. Амортизирана вътрешна водопроводна мрежа и големи загуби на вода; 6. Недоизградена канализационна мрежа в общински център Каварна; 7. Липса на канализация в селата; 8. Необходимост от реконструкция на ПСОВ; 9. Няма автоматизирани пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух; 10. Сезонно увеличаване на автомобилния парк и пътния трафик, както и битовото отопление на твърди горива, което води до замърсяване на въздуха; 11. Липса на обществено самосъзнание за опазване на околната среда.

<p>17. Изградена градска пречиствателна станция за отпадъчни води (ГПСОВ) в гр. Каварна в процес на модернизация, както и частни в по-големите курортни комплекси.</p>	
<p>Възможности</p>	<p>Заплахи</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Потенциал за развитие на биологично земеделие, растениевъдство и животновъдство с висока добавена стойност. 2. Потенциал за развитие на интегриран културно-исторически, селски, спа туризъм и балнеология, еко туризъм, лов и риболов. 3. Наличие на минерална вода, свободен сграден фонд, които предизвикват инвеститорски интерес. 4. Реализиране на проекти в областта на управление на отпадъци, съгласно пакета за „Кръгова икономика“. 5. Усъвършенстване на партньорството с бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на съвместни проекти в областта на околната среда, включително реализиране на проекти по европрограми и ОП „Околна среда“ 6. Подобряване състоянието на общинската пътна и улична мрежа, вкл. модернизиране на водопроводната мрежа и изграждане на канализация и в селата; 7. Разширяване на газопреносната мрежа; 8. Изграждане на споделена визия за екологичната мрежа Natura 2000; 9. Развиване на трансгранични връзки и сътрудничество в областта на околната среда; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Увеличаване загубите на питейна вода поради забавяне модернизацията на водопроводната мрежа; 2. Посегателства върху природните и културно-исторически дадености; 3. Риск от нерегламентирано строителство в защитените зони и територии; 4. Замърсяване на околната среда от антропогенни или други фактори; 5. Продължаващо изграждане на ветроенергийни паркове и засилване на конфликта между мигриращите птици по пътя Виа Понтика и изграждащите се ветроенергийни паркове; 6. Продължаващо усилване на климатичните промени и продължаване на свлачищните процеси по Черноморското крайбрежие на територията на общината; 7. Замърсяване поради неизградена канализационна мрежа и използване на септични ями.

III. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Стратегическата част на ПООС на община Каварна е съобразена с основните цели и политики за опазване на околната среда в Европейския съюз, с основните стратегически и планови документи на национално и тези регионално ниво в областта на опазване на околната среда. Като средство за постигане целите на ЗООС, Програмата за опазване на околната среда на община Каварна е разработена в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3. от Закона:

1. Устойчиво развитие;
2. Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. Замърсителят плаща за причинените вреди;
7. Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
10. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
11. Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Визията на Община Каварна отразява стремежа за достигане на в максимална степен опазване на околната среда на общината за периода 2021 – 2028 г., което да гарантира, че всичките компоненти на околната среда, биоразнообразието и хората ще бъдат защитени.

Предвид, изключителните природни дадености и богато културно наследство, община Каварна може да бъде пример за екологично чиста община и привлекателна туристическа дестинация.

Разбира се не и без постигане на баланса между различните аспекти на развитието (екологичен, териториален, икономически и социален) и между различните териториални общности, институции и социални групи. Общинската програма за опазване на околната среда се явява основен стратегически документ за постигане подобряване на екологичното състояние в областите, където е необходимо.

Визията за околната среда на общината може да се постигне чрез формулирането на адекватни цели и съответстващи на тях мерки за съхраняване и подобряване на състоянието на околната среда.

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Програмата определя основни приоритети за развитие на общината, които се отразяват във всички дефинирани мерки, като са обхванати нуждите на различни целеви групи. Те са насочени към развитие в няколко сфери, с прилежащи приоритети и включени специфични цели.

„Поддържането и подобряването качество на живот на населението в общината“ е Приоритетна ос №1.

Специфична цел 1.1 „Поддържане качеството на атмосферния въздух“

Предвиждат се няколко мерки за постигане на целта чрез:

- ✓ Почистване на основните пътни артерии от натрупан прах и осигуряване на поддържането им в добро техническо състояние;
- ✓ Поетапна замяна на ръчният труд със специализирана за целта техника;
- ✓ Разработване и внедряване на Програма за качество на атмосферния въздух, в случаите по чл. 27 от Закона за чистотата за атмосферния въздух.

Специфична цел 1.2. е от голяма важност за Общината, защото включва **„Доизграждане и модернизация на водостопанската и канализационна инфраструктура“.**

Мерките за изпълнение на тази цел са основно насочени към:

- ✓ Водоснабдяване и канализация – необходимо е да продължат дейностите по реконструкция и рехабилитация на водопроводна мрежа на територията на община Каварна, намаляване на водните загуби, рехабилитация и доизграждане на канализационните системи.
- ✓ Изграждане и разширяване на пречиствателни съоръжения за отпадни и питейни води.

Приоритетна ос № 2 е „Ефективно използване на ресурсите“.

Специфична цел е 2.1. „Развитие на еко туризъм“ чрез създаване на условия за развитие на туризъм с местна идентичност и висока добавена стойност, са залегнали мерките за:

- ✓ Провеждане на информационни кампании с цел опазване на защитените природни обекти в общината;
- ✓ Изграждане на екомаршрути, които обхващат ключови за общината природни и исторически забележителности.

Важно за община Каварна е преодоляването на сезонността на морския рекреативен туризъм и повишаване на продължителността на туристическия сезон, чрез създаване на разнообразие в туристически продукти и услуги, включващи екологичен туризъм.

Специфична цел е 2.2. „Насърчаване за чист енергиен преход и енергийна ефективност“.

Мерките, които се предвиждат за реализацията са:

- ✓ Модернизация и енергийна ефективност на държавни и общински сгради за обществено обслужване;
- ✓ Облагородяване и реконструкция на междублокови пространства и внедряване на мерки за енергийна ефективност в жилищни и административни сгради;
- ✓ Енергийна модернизация на външно изкуствено осветление на населените места на територията на Община Каварна;
- ✓ Инвестиции в зелена енергия, вкл. вотоволтаични паркове и ветрогенератори, основно като частни инвестиции.

Основна цел и приоритет на общината е насърчаването на енергийна трансформация и ефективност чрез модернизация, иновации, инвестиции в „зелена“ енергия и облагодоряване на зелените терени.

Изключително важен потенциал на общината е изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, особено на ветрогенератори в крайбрежните територии.

„Поддържане на биоразнообразието и устойчиво развитие“ в общината е **специфична цел 2.3.** в „ПООС“ на община Каварна.

Заложените мерки са:

- ✓ Благоустрояване на зоните за отдих;
- ✓ Развитие на биологично земеделие;
- ✓ Изграждане на зелени зони в морска зона в гр. Каварна;
- ✓ Извършване на дейности по възстановяване и опазване на природно местообитание 62 C0* понтосамарски степи;
- ✓ Популяризиране на екологична мрежа НАТУРА 2000 на територията на община Каварна.

Реализирането на тези мерки ще допринесе за оформянето на привлекателна градска и селищна среда в община Каварна.

Приоритетна ос №3 Подобряване на системата за управление на отпадъци

Реализирането на ос № 3 е свързана **със специфична цел 3.1.**, а именно

Специфична цел 3.2. е свързана с **„Оптимизиране процеса на управление на отпадъците“**, а мерките, заложи към тази цел са:

- ✓ Закупуване на техника за извозване на битови отпадъци, доставка на съдове за разделно събиране;
- ✓ Решаване на проблемите с чистотата, сметосъбирането и сметоизвозването в урбанизираната среда и плажните зони;
- ✓ Изграждане на инсталация за компостиране на разделно събрани зелени и биоразградими битови отпадъци и на инсталация за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци;

- ✓ Изпълнение на мерки за предотвратяване генерирането на отпадъци съгласно ПУО 2021-2028 на община Каварна.

Приоритетна ос № 4 „Подобряване качеството на водите“

За реализацията на **специфична цел 4.1. „Намаляване на отрицателните въздействия върху повърхностните и подземни водни тела от гледна точка достигане на целите за постигане на добро състояние на водите“**, е необходимо да се реализират следните мерки:

- ✓ Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места;
- ✓ Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони;
- ✓ Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници;
- ✓ Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци;
- ✓ Постигане на добро екологично състояние на морските води, съгласно Рамкова директива за морска стратегия.

Хоризонтален приоритет 5 „Развитие на административния капацитет и сътрудничество в общината в областта на околната среда“

Специфична цел 5.1 предвижда **„Развитие на административния капацитет зает с дейностите по околна среда“**, включващо следните мерки за изпълнение:

- ✓ Повишаване на капацитета и отговорността на местната власт за формулиране и провеждане на общинските политики в областта на околната среда;
- ✓ Подобряване на административния капацитет за подготовка и реализация на проекти чрез обучени, участия в семинари и др.

Специфична цел 5.2 „Изграждане на партньорства в областта на околната среда“

Изграждането на партньорства чрез мярка за междурегионално, междуобщинско, международно сътрудничество чрез изпълнение на интегрирани проекти в областта на околната среда, ще имат мултиплициращо въздействие и добавен ефект поради по-големия мащаб на изпълняваните дейности.

Специфична цел 5.3. „Насърчаване на гражданското участие с повишаване на общественото съзнание и култура при решаването на проблемите, свързани с опазване на околната среда“

Мерките за изпълнение на тази цел, залегнали в Програмата са насочени към:

- ✓ Поддържане на актуална информация за състоянието на околната среда на сайта на община Каварна;
- ✓ Участие в национални и общински кампании, свързани, посветени на опазването на околната среда;
- ✓ Провеждане на кампании с обществеността в посока подобряване на системата за разделно събиране;
- ✓ Повишаване екологичната култура на населението чрез публикации в местната преса, интернет страницата на общината, презентирание на екологични дейности, и др. мероприятия с екологична насоченост.

Привличане на младите хора в общината, активното гражданско участие и повишаването на екологичната култура и обществено съзнание са важни стъпки за провеждане на една активна политика, насочена към проблемите, свързани с опазването на околната среда.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

№	Мярка/Дейност/Проект	Отговорна за изпълнението институция	Времени график	Необходими за изпълнението средства в хиляди лева (прогнозна стойност за целия период), хил. лв.	Източник на финансиране
Приоритет 1. „ПОДДЪРЖАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЩИНАТА“					
Специфична цел 1.1. „ПОДДЪРЖАНЕ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯТ ВЪЗДУХ“					
1.1.1.	Редовно почистване на улиците, вкл. чрез измиване, както и поетапно ограничаване на ръчното метене и замяна със специализирана техника, позволяваща отстраняване на замърсяванията без разпрашаване	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	Общински бюджет
1.1.2.	Почистване на най-натоварените пътни артерии от прах и осигуряване поддържането им в добро техническо състояние	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	Общински бюджет
1.1.3.	Разработване и внедряване на Програма за подобряване на КАВ, в случаите по чл. 27 от ЗЧАВ	община Каварна	2022 – 2028 г.	Няма изготвен разчет	Общински бюджет

Специфична цел 1.2. ДОИЗГРАЖДАНЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ВОДНОСТОПАНСКАТА И КАНАЛИЗЦИОННА ИНФРАСТРУКТУРА					
1.2.1	Реконструкция и рехабилитация на водопроводна мрежа в населените места на територията на община Каварна	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	Донорски програми/ПРСР/ПРР/Национално финансиране
1.2.2	Изграждане на ВиК мрежи, улични канализации	община Каварна	2021 г.- 2028 г.	Няма изготвен разчет	ОП/ОБ/Донорски програми/Национално финансиране
Приоритет 2. ЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ					
Специфична цел 2.1. РАЗВИТИЕ НА ЕКОТУРИЗЪМ					
2.1.1	Провеждане на информационни кампании с цел опазването на защитените природни обекти в общината	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	Централен бюджет/ ОБ
2.1.2	Изграждане на екомаршрути, които обхващат ключови за общината природни, исторически и културни забележителности	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	Общински бюджет/Външни източници

Специфична цел 2.2. НАСЪРЧАВАНЕ ЗА ЧИСТ ЕНЕРГИЕН ПРЕХОД И ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ					
2.1.1.	Модернизация и енергийна ефективност на държавни и общински сгради за обществено обслужване (кметства, пенсионерски клубове, читалища, МБАЛ, образователна инфраструктура, пожарна)	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	ПВУ/ПРСР/ПРР/Национално финансиране/Норвежки Механизъм
2.1.2.	Облагородяване на междублокови пространства и внедряване на мерки за енергийна ефективност в еднофамилни, многофамилни жилищни и административни сгради в гр. Каварна	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	ПВУ/ПРСР/ПРР/Национално финансиране/Норвежки Механизъм
2.1.3	Енергийна модернизация на външно изкуствено осветление на населените места на територията на Община Каварна. Изграждане на интелигентна система за осветление в публичните пространства в населените места на община Каварна и град Каварна	община Каварна	2021-2028 г.	Няма изготвен разчет	ПВУ/ПРСР/ПРР/Национално финансиране/ ФМ на ЕИП и НМ/РБ
2.1.4.	Инвестиции в зелена енергия, вкл. фотоволтаични паркове и ветрогенератори, основно като частни инвестиции и ПЧП	община Каварна	2021-2028	Няма изготвен разчет	ПВУ/Донорски програми/ПРСЕ/ПРР/Национално финансиране/ФМ на ЕИП и НМ/Бизнес

<p>Специфична цел 2.3. ОПАЗВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ</p>					
2.3.1	Благоустрояване на зоните за отдих	Община Каварна			
2.3.2.	Популяризиране на екологична мрежа НАТУРА 2000 на територията на община Каварна	Община Каварна			
2.3.3.	Извършване на дейности по възстановяване и опазване на природно местообитание 62 C0* понтосамарски степи	местообитание 62 C0* понтосамарски степи			
2.3.4.	Развитие на биологично земеделие	Община Каварна			
2.3.5.	Изграждане на зелени зони в морска зона на гр. Каварна	Община Каварна			

Приоритет 3. ПОДОБРЯВАНЕ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ					
Специфична цел 3.1. ОПТИМИЗИРАНЕ НА ПРОЦЕСА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ					
3.1.1.	Закупуване на техника за събиране на битови отпадъци, доставка на съдове за разделно събиране, подобряване на системата за сметосъбиране	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Съгласно ПУО	МРРБ/ПРСР/ОПОС/МОСВ/ ПУДООС/НФ .
3.1.2.	Изпълнение на мерки за предотвратяване генерирането на отпадъци съгласно ПУО 2021-2028 на общината	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Съгласно ПУО	Съгласно ПУО
3.1.3	Решаване на проблемите с чистотата, сметосъбирането и сметоизвозването в урбанизираната среда и плажните зони.	Община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	ОБ/други източници
3.1.4.	Изграждане на инсталация за компостиране на разделно събрани зелени и биоразградими битови отпадъци и на инсталация за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци	Община Каварна	2021 г.- 2028 г.	Съгласно ПИРО	МРРБ/ПРСР/ОПОС/МОСВ/ ПУДООС/НФ .

Приоритет 4. ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВАТА НА ВОДИТЕ					
Специфична цел 4.1. НАМАЛЯВАНЕ НА ОТРИЦАТЕЛНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИТЕ И ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОС И МЕРКИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ ДОБРО СЪСТОЯНИЕ НА ВОДИТЕ					
4.1.1.	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	община Каварна	2021 г. – 2028г.	Няма изготвен разчет	ОБ/Нац. финансиране
4.1.2.	Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи	община Каварна	2021 г. – 2028г.	Няма изготвен разчет	ОБ/Нац. финансиране
4.1.3.	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	община Каварна	2021 г. – 2028г.	Няма изготвен разчет	ОБ/Нац. финансиране
4.1.4.	Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци	община Каварна	2021 г. – 2028г.	Няма изготвен разчет	Общински бюджет

ХОРИЗОНТАЛЕН ПРИОРИТЕТ 5: РАЗВИТИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЩИНАТА В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА					
Специфична цел 55.1. РАЗВИТИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ ЗАЕТ С ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОКОЛНА СРЕДА					
5.1.1.	Повишаване на капацитета и отговорността на местната власт за формулиране и провеждане на общинските политики в областта на околната среда	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	Общински бюджет
5.1.2.	Подобряване на административния капацитет, за подготовка и реализация на проекти, чрез обучения, участия в семинари и др.	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	Няма изготвен разчет	МРРБ/ПРСР/МИГ/Донорски програми, Нац.финансиране
Специфична цел 5.2. ИЗГРАЖДАНЕ НА ПАРТНЬОРСТВА В ОБЛАСТАА НА ОКОЛНАТА СРЕДА					
5.2.1	Реализиране на институционни, междуобщински и международни партньорства в областта на околната среда	община Каварна	2021 – 2028 г.	Няма изготвен разчет	ОП/ТГС/Черноморско сътрудничество/други източници

Специфична цел 5.3. НАСЪРЧАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОТО СЪЗНАНИЕ И КУЛТУРА ПРИ РЕШАВАНЕТО НА ПРОБЛЕМИТЕ, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА					
5.3.1.	Поддържане на актуална информация за състоянието на околната среда на сайта на община Каварна	община Каварна	2021 г. – 2028 г.	-	Общински бюджет
5.3.2.	Участие в национални и общински кампании свързани, посветени на опазването на околната среда	община Каварна	2021 г. – 2028г.	2	ОБ/ДБ/Други източници
5.3.3	Провеждане на кампании с обществеността в посока подобряване на системата за разделно събиране на отпадъци	община Каварна	2021 г. – 2028г.	2	ОП/ПУДООС/МОСВ/ОПОС/ Общински бюджет
5.3.4.	Повишаване екологичната култура на населението чрез публикации в местната преса, интернет страницата на общината, презентирание на екологични дейности, и др. мероприятия с екологична насоченост	община Каварна	2021 г. – 2028г.	2	Общински бюджет/ НФ/ОПОС/ПУДООС

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Изпълнението на Програмата за опазване на околна среда и постигане на планираните цели и действия са задължение на Дирекция "Устройство на територията, екология, инвестиционни и икономически дейности" (УТЕИИД) с всички експерти и служители от отделите, включително и еколога на Община Каварна, да проследяват планирането, реализацията на мерките и сроковете за изпълнение.

Разпределението на задачите от плана за действие е задължение на Директор дирекция УТЕИИД и на съответните експерти по отдели и включване в Програмата на Община Каварна за изпълнение през съответната година. В съответствие с изискванията на ЗООС до 31 март всяка година е необходимо Кметът да внася отчет за изпълнение на програмата пред Общинския съвет, който се изпраща и в РИОСВ – Варна.

Програмата е отворен документ и при необходимост ще се актуализира след изготвяне на ежегодните отчети, при съществена промяна на изходните данни, приоритетите на общината, националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Информирането на РИОСВ и обществеността за изпълнението на програмата ще се извършва периодично, чрез медиите и ежегодно, чрез популяризиране на отчета пред Общинския съвет.

VII. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

Процесите на мониторинг и контрол, както и механизмите, които те включват в себе си, имат определени цели и функции по отношение на реализацията на публичните политики в областта на околната среда, като осигуряване на прозрачност, отчетност, отговорност на управлението, качеството на изпълнението, създаване на механизми за участие, постигане на съгласие, повишаване на ефективността и ефикасността на включените в програмата мерки и политики и изграждането на стратегическа визия. В този смисъл дейностите за мониторинг и контрол ще бъдат прилагани в следните аспекти:

1. Осигуряване на прозрачност

Прозрачността е основна характеристика на демократичния процес и позволява на гражданите да осъществяват форми на контрол в процеса на вземане на политически решения и в частност формулирането на публични политики и програми. В този смисъл, трябва да се отбележи, че при реализацията настоящата програма, отговорните за нейното изпълнение структури трябва да осигуряват свободен достъп до информация за състоянието на околната среда и за цялостното изпълнение на програмата, към заинтересованите страни и обществеността, като цяло. Свободният достъп ще гарантирана проследимостта на прилагането на интегрираните мерки, в т.ч. очакваните резултати, цели, положителни въздействия и други ефекти.

2. Осигуряване на отчетност

Като ключов инструмент от провеждането и реализацията на настоящата програма, процесът на мониторинг ще има за цел да обезпечи осигуряването на информация за степента на достижимост на набеязаните цели, изпълнението на мерките, за ефективността, ефикасността и рационалността на използване на публични ресурси и за степента на постигнато въздействие. Удачно е дейностите по мониторинг и контрол по отношение на отчетността да се извършват като се генерира информация за нивото на изпълнение на всяка една от разписаните мерки, стойността на разходваните средства и създадените ефекти. Отчетността

трябва да се гарантира с представяне на годишни доклади за изпълнението на Програмата, които да са публично достъпни.

3. Осигуряване на отговорност на управлението

Общинското ръководство, общинският съвет и служителите в публичния сектор следва да отговарят пред заинтересованите страни и обществеността за упражняването на техните правомощия, да вземат мерки при критика или изисквания, поставени от гражданите, както и да поемат отговорност за грешки и некомпетентност. В този смисъл е важно да се разработят механизми на мониторинг и контрол по отношение на регулярното повишаване на уменията и квалификация на отговорните лица, както и да се изградят различни нива на проверка на качеството във връзка с начина на отчитане и изпълнението на програмата.

4. Подобряване на качеството на изпълнението

По време на прилагането на мерките за мониторинг и контрол за изпълнение на програмата е необходимо да се изгражда капацитет за създаване, реализиране и изпълнение на качествени политики при оптимално съчетаване на резултати с ресурси. В този смисъл е важно Община Каварна да анализира как изпълнението на различните мерки, част от Програмата биват постигнати, на каква цена и какви резултати се постигат с тях. Отговорните фактори за провеждане на политиките за опазването на околната среда трябва да изготвят препоръки към ръководството на Общината за оптимизиране на публичните политики.

5. Създаване на механизми за участие в процеса на формулиране и провеждане на политики

Контролните функции имат за цел да гарантират спазването на принципа за представителност и свободен достъп до процеса на формулиране на политиките в областта на околната среда. По този начин ще бъде възможно гражданите да получават възможност да участват във вземането на решения по отношение на оценката и промените при реализацията на публичните политики и програми –

пряко или опосредствано от легитимните институции, които представляват техните интереси. Подходящо е да се провеждат кръгли маси, отворени форуми и други мероприятия, които да позволяват от една страна влизането на гражданите в процеса на формулиране на политики, а от друга да се засили контролната роля на обществеността при изпълнението на програмата.

6. Постигане на съгласие и обществен консенсус

Балансираното управление се базира на съгласуване на различните обществени интереси, като има за цел да постигне обществен консенсус за провеждане на политиките. Характерен белег на тази характеристика е стремежа към включване на заинтересованите страни, които получават различни форми за упражняване на влияние върху осъществяваните мерки, предмет на настоящата програма.

7. Повишаване на ефективността и ефикасността на заложените мерки и изграждане на стратегическа визия

В този пункт дейностите по мониторинг и контрол трябва да служат като инструмент за предефинирането на политики по опазване на околната среда чрез актуализиране на настоящата програма или през други инструменти. Това трябва да се случва при неефективно и неефикасно изпълнение на програмата, при промяна на потребностите на Община Каварна, при редуциране на бюджета или увеличаването на възможностите на Общината. Необходимо е в процеса на изпълнение на Програмата да се събира информация, относно всички преки и косвени фактори, които имат отношение към цялостното опазване на околната среда.

VIII. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

1. Законодателство:

- Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр.91/25.09.2002 г., изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.);
- Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г, изм. и доп. ДВ. бр.19 от 5 март 2021г.);
- Закон за чистотата на атмосферния въздух (Обн. ДВ. бр.45 от 28 Май 1996г., последно изм. доп. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2019г.);
- Закон за водите (Обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г изм. и доп., бр. 17 от 26.02.2021 г.);
- Закон за почвите (Обн. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г.);
- Закон за защита от шума в околната среда (Обн. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г, посл. изм. и доп. ДВ. бр.101 от 27 Ноември 2020г.);
- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. ДВ, бр. 43 от 29.04.2008 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.96 от 10 Ноември 2020г.);
- Закон за опазване на земеделските земи (обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.83 от 9 Октомври 2018г.);
- Закон за биологичното разнообразие (ДВ, бр.77 / 09.08.2002 г., посл. изм. и доп., ДВ бр. 98 / 27.11.2018 г.);
- Закон за защитените територии (обн. ДВ, бр.133/1998 г., посл. изм. ДВ, бр.66/2013 г., посл. доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г.);
- Закон за лова и опазване на дивеча (изм. ДВ, бр. 77 / 04.11.2011 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2019г.);

- Закон за рибарството и аквакултурите (ДВ, бр. 41 / 24.04.2001 г., посл. изм. ДВ. бр.52 от 9 Юни 2020г.);
- Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничния превоз на опасни отпадъци и тяхното третиране (Обн., ДВ, бр. 8 от 26.01.1996 г.);
- Закон за лечебните растения (ДВ, бр. 29 / 07.04.2000 г., посл. изм. ДВ, бр. 58 /18.07.2017 г.);
- Закон за генетично модифицирани организми (ДВ, бр.27 / 29.03.2005 г., посл. изм. бр. 58 / 18.07.2017 г.);
- Закон за защита на животните (Обн. ДВ. бр.13 от 8 Февруари 2008г., посл. изм. ДВ. бр.17 от 23 Февруари 2018г.);
- Закон за защита на растенията (Обн. ДВ. бр.61 от 25 Юли 2014г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.65 от 21 Юли 2020г.);
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати (Обн. ДВ. бр.10 от 4 Февруари 2000г., посл. доп. ДВ. бр.19 от 5 Март 2021г.);
- Закон за устройство на територията

2. Стратегически и планови документи, приети на национално ниво:

- Морска стратегия на Република България и програма от мерки 2016-2021 г.
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г., приета с Решение № 621 на Министерския съвет от 25.10.2019 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 - 2030 г.), приет с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.;

- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;
- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България (актуализация за програмен период 2014- 2020 г.), приета с Протокол № 38.1 на Министерския съвет от 23.09.2015 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2015 – 2020 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г.;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор, приета с Решение на Народното събрание от 21.11.2012 г. и План за действие към Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, в краткосрочна (2013-2015 г.), средносрочна (2016-2021 г.) и дългосрочна (2022-2037 г.) перспектива;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010 – 2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011 – 2020 г.;
- План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление за периода 2016 – 2021 г. и национална програма за изпълнението му, приет с Решение №1107 от 29 декември 2016 г. на Министерски съвет;
- Програма за изпълнение на директива 91/271/ЕО за пречистването на отпадъчните води от населените места;

- Стратегически план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море, приет с Решение № 282 на Министерския съвет от 21.04.2009 г.;
- Стратегическия план за биологичното разнообразие 2011-2020 г.;
- Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г., приет с Решение №439 от 01.06.2012 г. на Министерски съвет;
- Национална стратегия за околна среда 2009 – 2018 г., одобрена с Решение №353 от 15 май 2009 г. на Министерски съвет;
- Национална стратегия за регионално развитие 2012 – 2022 г., приета с Решение №696 от 24.08.2012 г. на Министерски съвет;
- Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 - 2030г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019г.

3. Стратегически и планови документи, приети на регионално и общинско ниво:

- Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.;
- Областна стратегия за развитие на област Добрич за периода 2014-2020 г.;
- Общински план за развитие на Община Каварна 2014-2020 г.;
- Програма за управление на отпадъците на Община Каварна за периода 2014 – 2020 г.;

- Стратегия на Община Каварна за управлението на общинската собственост за периода 2019 – 2023 г., приета с Решение № 37 по протокол № 6 от заседанието на Общински съвет– Каварна, проведено на 28.01.2020 г;
- План за устойчива градска мобилност на Община Каварна за периода 2015-2020г.;
- Наредба за изграждане, стопанисване и опазване на зелената система на Община Каварна, приета с решение № 25.22.17.2005 по протокол № 22 от 22.02.2005 г., изм. с Решение № 207 от 29.05.2019 г. на Административен съд – Добрич, в сила от 19.06.2019 г.;

Използвана литература:

- Официален уеб - сайт на община Каварна;
- Официален уеб - сайт на община Добрич;
- Общинска стратегия за предоставяне на социални услуги в общността за периода 2011-2015 година;
- Общински план за развитие на Община Каварна 2014-2020 г.
- Програма за управление на отпадъците на община Каварна 2015 – 2020 година;
- План за интегрирано развитие на община Каварна (ПИРО) за периода 2021 – 2027 година;
- Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028 година;
- Национален статистически институт (НСИ);
- Главна дирекция Гражданска Регистрация и Административно Обслужване (ГД ГРАО);
- Регионален генерален план на обособена територия на ВиК ЕООД, гр. Добрич;
- Национални доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България, ИАОС 2019 година;
- Техническа оценка към комплексно разрешително на община Добрич за “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Добрич, Добричка, Тервел, Никола Козлево, Крушари, Каварна, Шабла, Генерал Тошево и Балчик“, с. Стожер, община Добричка, област Добрич, № 433-Н0/2012г.;
- Годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексно разрешително № 433-Н0/2012г. (за периода 01.01.2020 – 31.12.2020 г.);
- План за устойчива градска мобилност на Община Каварна за периода 2015-2020г.;
- Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.;